32 OLDAL • ÁRA 4 DINAR

Poštarina placena u gotovom!

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam. Szubotica, 1927. VASÁRNAP február 27. 56. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—58
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg. 5. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 5. (Minerva-palota)

Választ a Népkör

Heves korteskedés, az izgalmas választásokat megelőző tüzérségi előkészités közepett indul neki a tisztujitásnak a szuboticai Népkör. Két tábor áll egymással szemben, mindakettőnek listáján tiszteletreméltó, tekintélyes nevek szerepelnek, csupa olyan férfiu, akinek sem képességeihez, sem jószándékához nem fér kétség. Sőt magának az elnöknek személyére nézve nyilvánvaló az egyértelműség a két hadakozó csoport között, hiszen azt, akit az egyik elnöknek jelölt, a másik ügyvezető elnöknek kandidálta. A vezetés tekintetében ,ami a személyi részt illeti, nincs nézeteltérés a Népkör tagjai között. Mi tehát az ütközőpont, ami körül a választási agitáció viharzik? Politika? A két lista hivei nemcsak szóval hangsulyozzák, hanem a névsor összeállitásában is kifejezésre juttatják, hogy a vezetőségnek hidat kell alkotnia a pártpolitikai ellentétek szakadékai fölött. Kulturális munkaterv? Semmi nyoma annak, hogy ebben a kérdésben frakciók néznének farkasszemet egymással és az irányelvek különbözősége éket verne a kör egységébe. Ilyen körülmények között mi másra lehet gondolni a Népkör belső békéjét irritáló választási harc magyarázatául, mint a történelmi hagyományként öröklődő pártoskodásra, amely minden alkalmat megragad arra, hogy bontó hatását minél teljesebben érvényre juttassa?

Az ujonnan megválasztott vezetőségnek elsősorban arra kell majd törekednie, hogy a pártoskodásnak a választási előcsatározások alatt kigyult tüzét eloltsa és a Népkörben tömörült szellemi erőket a magyar kisebbségi kultura kiépitésére összpontositsa. Akármelyik lista kerekedik felül, a választási kampányból csak a magyar nemzetiségi kultura érdekének szabad győztesen kikerülnie. A vezetés diszével felruházott, de kötelességével is megterhelt tisztikar oltsa be a népkőri közvéleménybe azt a vezérgondolatot, hogy a kultura minden előtt. Azzal végleg tisztába kell jönni, hogy a Népkör hivatása nem merülhet ki társadalmi szórakozások kultuszában és a mükedvelő színészet felkarolásában. A szuboticai Népkör feleljen meg kaszinói rendeltetésének is, de azontul konstruáljon egy átfogó, egyetemes jellegü kulturális programot és annak intenziv szolgálatával álljon a vajdasági közmüvelődési mozgalmak élére. Hadd csapódjanak ki a kontroverziák a program megszerkesztése és kivitele körül és nemesedjenek az eszmék pártoskodásává, amely csak termékenyitően hathat a magyar kisebbségi kultura fejlődésére.

Most van megalakulóban a jugoszláviai magyar kulturszövetség, amelynek főfeladata lesz a szerb-magyar kulturkapcsolatok megteremtése, különösen szerb irodalmi müvek magyarra és magyar könyvek szerbre forditásával. A jugoszláviai magyar kulturszövetség nyomban megalakulása után érintkezésbe akar lépni a noviszadi Maticával, hogy müködését vele egyetértésben folytassa. Ebbe a kulturszövetségbe kapcsolódva nyerhetné el a szuboticai Népkör a Vajdaság magyar kulturális életében azt a centrális vezetőszerepet, amelyre őt a viszonyok predesztinálják.

Magas védőtöltésekkel kell körülvenni a magyar kisebbségi kultura vetéseit, hogy az aktuális politika hullámai el ne árasszák. A politika nem huzhat választóvonalat magyar és magyar között, amikor a kisebbségi kultura érdekeinek ápolásáról van szó. Ebben a negativumban egyetért a Népkör összessége és ebbe a konszenzusba fogózva kezdheti meg a vezetőség azt a mélyreható és szélesen elágazó szervezési munkát, amellyel a helyi jellegü egyesületet országos magyar közmüvelődési szervvé kell fejlesztenie.

A választási küzdelem meglehetősen forró emóciói remélhetőleg nem lesznek kihatással a Népkör belső életére és ezt a jelentős kulturintézményt nem fogják kizökkenteni a magyar kisebbségi sorsot formáló missziója kerékvágásából. A választás eredménye nem jelenthet győzelmet az egyik tábornak és vereséget a másiknak, hanem mindkettőnek kiinduló állomást, ahonnan ujult erővel igyekszik a szuboticai magyarság a főcél: a kulturális felvirágzás felé.

Viharos jelenetek közt folytatták

a Radics-párt vádinditványának tárgyalását

Kinos incidens Zsanics horvát föderalista és Kobacsica radikális közt — Uzunovics miniszterelnök beszéde — Bassaricsek Radics-párti képviselő a vádinditvány ellen beszélt — Jurics Márkó a szerb bunyevác testvériségről

A parlament elvetette Radicsék vádinditványát

Beogradból jelentik: A parlament szombaton folytatta a *Makszimovics* Bózsó elleni vádinditvány tárgyalását.

Délelőtt tiz órakor nyitotta meg az ülést *Trifkovics* Márkó elnök. A jegyzőkönyvhöz *Demetrovics* Juraj Pribicsevics-párti szólt hozzá azon a cimen, hogy pénteken nem kapott szót személyes megtámadtatás cimén.

— A miniszterelnök — mondotta Demetrovics — szememre vetette, hogy a koronára tettem alluziót, amikor azt mondottam, hogy ebben az országban Szokolovics uralkodik. Sajnos, hogy a miniszterelnök előtt nem világos, hogy ki kormányoz az országban. Az alkotmányos és parlamentáris elvek szerint a király uralkodik és a kormány kormányoz. Sajnálom, hogy a miniszterelnök a kormány padjaiból összefüggésbe hozta a koronát a parlamentben tárgyalt eseményekkel.

Végül kérte Demetrovics, hogy felszólalását vegyék jegyzőkönyvbe.

Zsanics horvát föderalista kapott ezután szót, de Kobasica radikális rátámadt és a következőket mondotta:

— *Te verést fogsz itt kapni!*

Zsanics: Maga a parlament titkára és nem csendőr.

Kobasica: Te csirkefogó vagy!

Zsanics rárohant Kobasicára és verekedésre került volna a sor, ha néhány képviselő szét nem választja őket. Az elnök nagynehezen állitotta helyre a rendet és *ugy Zsanicsot, mint Kobasicát jegyzőkönyvi megrovásban részesitette.*

Zsanics tiltakozott ezután, hogy tegnap nem kapott szót. Hasonló értelemben szólalt fel *Markovics* Pera demokrata is, akinek beszédét a radikálisok heves közbekiáltásokkal szakitották meg.

A miniszterelnök munkára int

Uzunovics Nikola miniszterelnök válaszolt Demetrovics Jurajnak és mindjárt beszéde elején kijelentette, hogy Demetrovics mai nyilatkozata kielégitő. Hangsulyozta a miniszterelnök, hogy Demetrovics Juraj tegnapi közbekiáltása akkor hangzott el, amikor Szokolovics már el volt távolitva a szolgálatból. Felhivta ezután a miniszterelnök a parlamentet, hogy minél előbb végezzen az üggyel, miután

a költségvetési vita sokkal fontosabb és ezzel kapcsolatban olyan javaslatok vannak, amelyek a nép terheinek csökkentését célozzák.

Mi ahelyett, hogy siettetnők a költségvetés megszavazását és elősegitenők az ország pénzügyeinek a rendezését, egy üres vádiratot tárgyalunk és ilyen módon obstruáljuk az államügyeket. (Nagy taps a jobboldalon, heves tiltakozás az ellenzéken.

Radics-párti beszéd a belügyminiszter mellett

Végül rátértek a napirendre és dr. *Baszaricsek* Radics-párti képviselő szólalt fel, akinek beszéde *a szenzáció erejével hatott.*

Baszaricsek beszédét saját pártja ugy fogta fel, mint a horvát parasztpárt elveinek és álláspontjainak a feladását és az ülés későbbi folyamán fel is olvastak egy pártnyilatkozatot amely Baszaricseket dezavuálja és bejelenti, hogy Baszaricseket ki fogják közösiteni a pártból.

Mindjárt beszéde elején megállapitotta Baszaricsek, hogy

nem Makszimovics Bozsa, hanem a tisztviselők a hibások.

A radikálisok zajosan helyeseltek, maga Uzunovics miniszterelnök is elmosolyodott, mig a Radics-párt nagy zajban tört ki.

Pernar: Nem tudsz beszélni, menj ki.
Krajacs: Nem tudja, mit beszél.
Bazala: Saját vádirata ellen beszél.
Pernar: Ez nincs észnél.
Kezsman: Nem a mi nevünkben beszél.

Baszaricsek: Ebben az államban a szerbség nincs veszélyben azért, mert a Vajdaságban a horvátok tizezer szavazatot kaptak.

A belügyminiszter személye neki szimpatikus, mert ugy beszélt a megegyezés politikájáról ahogy senki.

Nem akarja mondani, hogy Srskics—Makszimovics—Uzunovics triumvirátus uralkodik. Nem akarja állitani, hogy a belügyminiszter felelős a választási terrorert.

A vádirat nem jelenti a radikálispárt megvádolását.

A kormánynak és a miniszteréknek nincs elég erejük a tisztviselők felett és ez szerencsétlensége az országnak. Azt a meggyőződését fejezte ki, hogy titkos hatalmak uralkodnak az országban. Kérdi a miniszterelnököt, tud-e ezekről, tud-e arról, hogy ezeknek a titkos hatalmaknak szervezett vagy szervezetlen hatóságaik vannak, amelyek különböző Szokolovicsokkal dolgoznak nemcsak az ellenzék, hanem a radikálisok ellen is.

A horvát parasztpártot is a Szokolovics-féle emberek növelték nagyra, akik 1918 óta botozással operáltak.

Ezeknek az erőszakosságoknak reakciójaként lett naggyá a Radics-párt.

— Hiszem — folytatta Baszaricsek — hogy a radikális pártban még sem a Szokolovicsok az urak és még él a pártban Markovics Szvetozár szelleme. (Zajos taps a radikális párton, viharos tiltakozás a Radics-párton.)

Ugyanakkor, amikor Radics Zagrebban az alkotmány végrehajtásáért folytat harcot, nekünk itt a közönséges emberi jogokért kell harcolni, hogy embereket ne verjenek meg. A hadsereg nem az a faktor, amely rendetlenséget óhajtana és a titkos hatalmakat nem lehet vonatkozásba hozni a hadsereggel.

Ami tisztikarunk szabadelvü, demokratikus és sokkal jobban szereti az államot, sem mint a parlamentárizmust meg akarná dönteni.

Ha arról lesz szó, hogy a parlamentárizmust meg kell védeni, meg fogunk egyezni Pasicsékkal és Pribicsevicsékkel is.

Baszaricsek végül koncentrációs kormány alakitását követelte és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy *mindazt, amit mondott Radics is jóvá fogja hagyni.*

Jurics Márkó szuboticai képviselő beszéde

Baszaricsek után *Jurics* Márkó szuboticai radikális képviselő tartott beszédet, amelyben élesen támadta a Radics-párt és tiltakozott a bunyevácok erőszakos elhorvátositása ellen.

— Egy horvát ujság — mondotta Ju-

rics Márkó — a felszabadulás után azt irta, hogy Szuboticán nyolcvanezer horvát él, akik a magyar rezsim alatt nem beszélhettek a szép horvát nyelven. Ezzel szemben a tény az, hogy

a bunyevácok az idegen államban a szerb testvérekkel éltek együtt és megvédték nemzetiségüket.

Hogy mennyire él a nemezti szellem a bunyevácokban, arra nézve jellemző, hogy a Bunyevacski Domra mennyien adakoztak, holott amikor a horvátok akartak Szuboticán otthont épiteni, nem tudtak erre a célra megfelelő összeget gyüjteni. *A magyar rezsim alatt nem törődtek a horvátok a bunyevácokkal, mig a szerbek könyveket adtak a bunyevácoknak. Jurics Márkó anyja is szerbektől kapott nemzeti énekeket, melyekből Jurics a nyelvet tanulta, mert idegen iskolába járt.* Hiába jönnek a bunyevácok közé a horvát szeparatisták, akikről a magyar idő alatt semmit sem hallottak.

A bunyevácok sohasem fogják elfelejteni a szerbeknek, hogy egyesitették őket a délszlávokkal.

A Radics-párt azért kapott a Vajdaságban olyan kevés golyócskát, mert a vezére Moszkvában járt. Szuboticán az egyik Radics-párti jelölt Wachtler Mihály volt, akit a magyar állam kikért, mert a kommün alatt Kecskeméten gyilkosságot követett el.

Jurics beszélt ezután a Radics-párt vajdasági terrorjáról és erre nézve különböző eseteket sorolt fel. A beszédet a radikális párt *zajosan megtapsolta.*

Radics-párti deklaráció Baszaricsek ellen

Bankovics horvát parasztpárti képviselő kért szót ezután, hogy a nemzeti parasztklub nevében felolvassa a következő nyilatkozatot:

— A belügyminiszter elleni vádinditvány vitája során dr. *Baszaricsek* Gyuró a saját nevében olyan módon és formában beszélt mindenféléről, hogy az semmiképpen sincs összhangban a nemzeti parasztklubnak és a horvát parasztpártnak politikájával és felfogásával általában és különösen e tárgyban. A nemzeti parasztklub Baszaricsek ügyében még ma sürgős határozatot fog hozni és belebocsájtkozik annak megvizsgálásába is, milyen motivumok irányitották Baszaricsek mai magatartását.

Boskovics Dusán dr. a vajdasági állapotokról

Boskovics Dusán dr. Pribicsevics-párti képviselő beszélt ezután. Az ő beszédét is gyakran szakitották félbe heves jelenetek. Boskovics elmondotta, hogy amikor a vádiratot elolvasta, rögtön látta, hogy olyan ember állitotta össze, aki *nem ismeri a vajdasági viszonyokat.* Igaza van a belügyminiszternek, amikor azt mondja, hogy a vádirat gyenge és alig pár esetet tud felsorolni. A Vajdaságból százával lehetne felsorolni olyan eseteket, amik a választási terrort bizonyitják. Meg van győződve, hogy a belügyminiszter saját belső meggyőződése ellen beszélt, amikor azt állitotta, hogy nem volt erőszak. A maga részéről nem fog sok esetet elsorolni, csak azokat ismerteti, amikről a jobboldali radikálisok is tudnak. Pancsevón *Banatski Radikal* cimen radikális lapot szerkeszt Suvakovics Lázár képviselő. Ez a lap állapitotta meg, hogy különösen a bánáti kovacsicai járásban nagy volt a rendőrségi terror.

Makszimovics belügyminiszter: Erről *nincs szó a vádiratban, azért nem beszéltem erről. Ha napirendre kerül, válaszolni fogok rá.*

Boskovics: Nem azért mondtam el, hogy válaszoljon rá, hanem azért, mert ezzel bizonyitani akarom, hogy Kupuszinán is volt erőszak. De nemcsak Suvakovicsra hivatkozom, hanem a karlovaci főispánra, aki *a tartománygyülésen nyiltan kijelentette, hogy igenis volt választási terror és a jövőben is lesz.*

Sulyos vádak a bácsmonostori jegyző ellen

Boskovics Dusán dr.: A belügyminiszter ur beszédében találkoztam Petrovics Nikola bácsmonostori jegyző nevével. Ez a jegyző régi ismerős. Petrovics először Bácskában volt jegyző, ahol meglopta a községet, mire áthelyezték Bánátba, Szevkericsre. A jegyző ur itt is meglopta a községet, *váltókat hamisitott amiért a pancsevói ügyészség fogházába került.* Két hónapig ült vizsgálati fogságban, azután kiengedték.

Makszimovics belügyminiszter: Miért bocsájtották szabadon?

Boskovics: Azért, mert azt mondták, az apja tisztességes ember és szabadlábon is védekezhet. *A belügyminiszter aztán áthelyezte Basahidra, hol nem sokat lopott, csak 120.000 dinárt.* Innen Gudmicára helyezték. Mikor ezt a községet is kifosztotta, akkor áthelyezték Horvátországba. Ezt az embert a pancsevói törvényszék már hétszer megidézte, hogy itéletet mondjon fölötte. A belügyminiszter azonban hol ide, hol oda helyezte, ugyhogy az idézést nem lehetett neki kikézbesiteni. De ilyen Petrovics Nikolák sokan vannak a Vajdaságban. Uzdinban például az ottani községi jegyző a magyar uralom idején üldözte a szerbeket, most pedig ő az ur a faluban.

Mi történt Szokolovicsal?

Boskovics ezután a nazarénus üldözésekről beszélt, majd rátért a Szokolovics-esetre.

— Szokolovicsot tegnap állitólag felfüggesztették. Lazarevics beogradi rendőrfőnök ezzel szemben ugy nyilatkozott, hogy nem függesztették fel, csak eltávolitották a szolgálatból. Szokolovics ugyanekkor revolverrel a kezében letartóztatott egy embert.

Makszimovics belügyminiszter: *Én már megmondtam, hogy ez nem igaz. Maga is járhat revolverrel az uccán, mint magánember. Szokolovics is mint magánember járt el.*

Boskovics: Igen, de mint magánember nem tartóztathatók le embereket. Szokolovics pedig ezt csinálta.

Markusev Milán visszautasitja Boskovics vádjait

Boskovics beszéde után *Markusev* Milán a topolai kerület radikális képviselője személyes megtámadás cimén szólalt fel. Boskovics azt állitotta róla, hogy lopásért három hónapot ült. *Kijelentette, hogy a vád teljesen alaptalan,* soha büntetve *nem volt* és ha Boskovics a vádat bebizonyitja, hajlandó lemondani mandátumáról. Ha azonban nem tudná bebizonyitani, ő vonja le a konzekvenciákat és mondjon le mandátumáról. *Azt állitotta Boskovics, hogy a demokrata kormány idején becsületes magyar és német polgárokat, mint kémeket letartóztatott aztán pedig, mint ügyvéd védte őket a biróság előtt.*

Pernar Radics-párti személyes megtámadtatás cimén szólalt fel ezután. A belügyminiszter válasza után *Suvakovics* Lázár pancsevói radikális képviselő polemizált éles hangol *Boskovics* Dusánnal, aki ezután személyes megtámadtatás cimén kapott szót és válaszolt *Markusev* Milánnak. Kijelentette, hogy ő tényleg azt állitotta, hogy Markusev egy alkalommal szénát lopott és ezért három hónapra itélték el. Ezt ő Topolán egy paraszttól hallotta, aki azt állitotta, hogy együtt lopta Markusevvel a szénát, *nem tudja azonban, hogy ez igaz-e.*

Makszimovics belügyminiszter: *Ön azt mondta, hogy kezében van az itélet!*

Boskovics: Ez nem igaz.

Milovanovics radikális: *Egy tolvaj nyilatkozatával akar bizonyitani!*

Boskovics: Kijelentettem, hogy ha nem tudok bizonyitani, *nyilvánosan bocsánatot fogok kérni Markusevtől.*

Szubotics elnök ezután rendreutasitotta Boskovicsot Markusev megsértése miatt, majd fél háromkor berekesztette az ülést.

A délutáni ülés

A délutáni ülés valamivel nyugodtabb légkörben kezdődött. *Pernar* Radics-párti volt az első szónok, aki a vajdasági választási visszaélések eseteit sorolta fel. A radikálisok állandóan közbeszólásaikkal zavarták a szónokot, ugyhogy az ellenzékről a következőket kiáltották a jobboldal felé:

— *A kormány obstruál!*

Pernar hosszasan polemizált a belügyminiszterrel, miközben *Kobasica*-val éles szóváltásba keveredett, ugyhogy végül is *ököllel fenyegették egymást.*

Brankovics Gyorgye Pribicsevics-párti hosszasan foglalkozott a likai viszonyokkal és élesen támadta a belügyminisztert a Szokolovics-ügy miatt.

Vuics Dimitrije bánáti földmives párti szólalt fel ezután és szintén élesen támadta a belügyminisztert, felolvasva egyes eseteket a Felső-Bánátból a választási visszaélések bizonyitására.

Radics Pavle beszéde

Radics Pavle felszólalásában rámutatott arra, sajnálja, hogy a parlament idejéből két drága napot apró-cseprő visszaélések kivizsgálására kell forditani, amikor az egész ország előtt világos, hogy a panaszok a legalaposabbak. Kijelentette, hogy *legfőbb ideje volna annak, hogy a felszabaditók és felszabaditottak közti különbségeket véglegesen megszüntessék.* Sorjába vette a belügyminisztert érveit és adatait és igyekezett megcáfolni Makszimovics állitásait. Elmondotta, hogy a horvát parasztpárt, amikor kormányon volt, semmi hatalommal nem rendelkezett és *élesen támadta a belügyminisztert azért, hogy nem távolitja el azokat a tisztviselőket, akiknek erőszakosságait már többizben szóvá tették a parlamentben.* Beszédének legérdekesebb része az volt, amikor visszautasitotta azt az állitást, hogy valamikor Singer-féle varrógépügynök volt.

Radics Pavle beszéde közben többizben éles szóváltásba keveredett Makszimovics belügyminiszterrel. A belügyminiszter Radics egyik állitására azt kiáltotta közbe, hogy hazugság, mire Trifkovics Márkó elnök, a baloldal zajos tetszésnyilvánitása közben, *rendreutasitotta Makszimovics belügyminisztert.*

Radics Pavle után Zsanics horvát föderalista élesen támadta a kormányt és beszédében főleg csendőrségi visszaéléseket hozott szóvá. Zsanics beszéde közben

Kobasica radikális és Preca horvát parasztpárti között majdnem tettlegességre került a sor.

A terem kijáratánál ugyanekkor Trifkovics Márkó házelnök és Davidovics Ljuba között éles szóváltás támadt. Davidovics szemére vetette a házelnöknek, hogy *az ujonnan bevezényelt csendőrök a parlamentben oldalfegyverrel és revolverrel teljesitenek szolgálatot.* Trifkovics Márkó viszont elitélte, hogy az ellenzék a megvert városi szolgát bevitte a parlamentbe. A két államférfi vitáját számos képviselő hallgatta végig.

Zsanics után Simonovics agrárminiszter szólalt föl, aki visszautasitotta Zsanics rávonatkozó állitását és elitélte az ellenzék viselkedését. Szubotics elnök ezután — mivel a szólásra jelentkezett képviselők visszaléptek és Makszimovics belügyminiszter sem élt a zárszó jogával, elrendelte a titkos szavazást.

A parlament a késő éjszakai órákban a vádinditványt 18 szótöbbséggel elvetette. Az eredmény kihirdetését az ellenzék nagy lármával fogadta.

Az ellenzék kormányválságot vár

A *Makszimovics* belügyminiszter elleni vádinditvány ügye természetszerüen a politikai helyzet középpontjában áll. A heves parlamenti vita ellenére

nem kétséges, hogy a szavazás a belügyminiszter javára fog kiütni.

A parlamenti vita azonban, ámbár a kormánynak kétségtelenül meg van a többsége, *nem járult hozzá a kormány helyzetének a megszilárditásához.* Az ellenzék meg van róla győződve, hogy az Uzunovics-kormány pozicíója erősen megrendült és hogy nem volna meglepetés, ha a közeli napokban kormányválság törne ki. *A Szokolovics-ügy káros hatással volt a két kormányzópárt viszonyára, mert a szlovén néppárt álláspontja ebben a kérdésben közelebb áll az ellenzékhez, mint a radikálispárthoz.*

Uzunovics miniszterelnök pénteki nyilatkozata arra mutat, hogy a miniszterelnöknek a választások kiirására vonatkozólag tulajdonitott szándékok tévesek, mert Uzunovics szerint a parlamentnek még két évig együtt kell maradnia. Ezzel szemben mindinkább előtérbe nyomul a koncentrációs kormány eszméje, amelyet hir szerint már a Pasics-csoport nagyrésze is magáévá tett.

Radics István nyilatkozata Baszaricsek beszédéről

Délután *terjedt el Zagrebban* Baszaricsek parlamenti szereplésének hire. *Radics* István ujból magához kérette az ujságirókat és a következőket mondotta nekik.

— Baszaricsek képviselő beszéde ügyében már kértem információt. Telefonon közölte velem Baszaricsek, hogy ő volt kijelölve szónoknak a Radics-párt részéről és az utolsó percben megtudta, hogy

ellenem és a párt ellen valami kellemetes dolog készül.

Ennek hatása alatt mondotta el beszédét és kijelentette, hogy részletesen elő fogja terjeszteni azokat a dolgokat, melyeket megtudott és ha nem helyeslem magatartását, lemond mandátumáról. En azt válaszoltam neki, ez nem szolgálhat mentségül arra, hogy Makszimovics mellett beszélt.

Kijelentette végül Radics, hogy

vasárnapra Zagrebba rendelte a horvát parasztpárti képviselőket

és ekkor fognak a kérdésben dönteni.

Köszönöm!

Megköszönte a huszévi börtönt a sikkasztó délszerbiai postafőnök

Szkopljéből jelentik: A szkopljei esküdtszék most itélkezett *Gyuraskovics* Dusán, a kratovói postahivatal volt főnöke felett, akit *hetvenezer dinár hivatalos pénz elsikkasztásával vádoltak.*

A vádlott azzal védekezett, hogy nem ő kezelte azokat a pénzeket, amelyeknek hiányáért most őt teszik felelőssé. Támadta a postaigazgatóságot, amely szerinte igazságtalanul vezette a vizsgálatot ellene. Ennek illusztrálására felemliti, hogy egyizben *egy hétig jogtalanul távol volt hivatalától és mégis az ezidő alatt történt sikkasztásokat is terhére rótták.* Pedig, mondotta, *tulajdonképpeni akkor kétszáz darab tojást vitt be hazulról,* tehát ezeknek tudni kell, hogy azon a héten nem tartózkodott otthon és igy nem is sikkaszthatott.

Az esküdtbiróság bünösnek találta Gyuraskovics postafőnököt, mert az utánvételes csomagok árát behajtotta, de nem könyvelte el, hanem a pénzt megtartotta magának. Ezért *husz évi börtönre* itélte a biróság. Az itélet hallatára a sikkasztó postafőnök igy kiáltott fel: *Köszönöm, legalább egész életemre bebiztositottak!*

Elfogadta kinevezését a szombori polgármester

A radikálispárt választmányi ülése

Szomborból jelentik: A szombori radikális-párt választmánya szombaton délelőtt *Konyovics* Zsivkó elnöklete alatt ülést tartott. Konyovics elnök ismertette azokat az okokat, amelyek miatt dr. *Tomics* György polgármester lemondott, egyben bejelentette, hogy a belügyminiszter dr. *Nikolics* Gyurát nevezte ki polgármesternek, aki a kinevezést elfogadta. Nikolics levelet intézett hozzá és bejelentette, hogy belép a radikális-pártba.

Konyovics Zsivkó bejelentését a választmány örömmel vette tudomásul, mert dr. *Nikolics* Gyura polgármesteri működése óta rendkivül nagy bizalommal tekintenek.

A választmányi ülésen ezután még *Terzin* Pál, a tartományi radikális klub elnöke számolt be a tartománygyülés eddigi munkájáról, amit a választmány szintén tudomásul vett.

Dr. Nikolics György polgármesteri kinevezése egyébként Szomborban általános megelégedést keltett, mert Nikolics a közigazgatás régi ismerője, aki husz évig volt rendőrkapitány Szomborban és reméli, hogy teljesen rendbehozza a városi közigazgatást. A nemzetiségek körében szintén örömet keltett Nikolics kinevezése, mert a magyarok és a németek őszinte barátjának ismerik.

KISEBBSÉGI ÉLET

Az erdélyi magyar lutheránus egyház vezetőinek megválasztása a napokban történt meg Temesváron. A szavazatszedő bizottság, melynek elnöke Bohus Károly főesperes, tagjai pedig Naucz György nyugalmazott táblabiró és Schermmel Viktor volt rendőrkapitány voltak, felbontotta és összeszámlálta a beküldött szavazatokat. A felbontott szavazatokból negyvenhatot Frint Lajos aradi lutheránus főesperes kapott, akit lutheránus szuperintendensnek választottak meg. Az egyház világi gondnoka Ambrózy Andor báró lett negyvenhat szavazattal.

*

Lupu, a román parasztpárt dissidens vezére a kamarában hosszabb nyilatkozatot olvasott föl. A nyilatkozat kitért a kisebbségi kérdésre is:

— A román államban a háboru befejezése óta több etnikai kisebbség lakik. Ezekkel szemben a parasztpárt politikája az, hogy igazságos és barátságos bánásmóddal ezeket a kisebbségi lakosokat ennek a hazának odaadó polgáraivá kell tenni, amelyben élnek. A román állami élet keretei között a parasztpárt ugy látja, hogy az anyanyelven való tanitást és kultuszt okvetlenül respektálni kell. A parasztpárt szerint minden, a kisebbségekkel szemben tanusitott tulzott sovinizmus veszedelmes és éppen az elérni kivánt céllal ellenkező célokat érnek el.

*

A csehszlovák politika igen fontos problémája ma: hogyan lehet megadni Csehszlovákia kisebbségeinek a kulturális autonómiát, amelyet dr. Hodzsa közoktatásügyi miniszter a kisebbségi pártoknak a kormánytöbbségbe, részben pedig a kormányba való belépés után és annak fejében igért. A kisebbségek kulturális autonómiája és a közigazgatási reform között beavatott körök véleménye szerint junktim van: a közigazgatási reform részletei már a nyilvánosság elé kerültek ugyan, de ugyanakkor a közoktatásügyi minisztériumban is lázasan folynak az előkészületek az országos iskolatanácsok felállitására, amelyek keretében a német és a magyar iskolák fölötti intézkedés joga a német és magyar kisebbség kezébe kerül. A kormánytöbbség pártjai megegyeztek abban, hogy az országos iskolatanácsot morvaországi mintára valósitják meg az egész köztársaságban, ahol az iskolatanácsnak külön német osztálya van. A kulturális autonómia ilyen megadása ellen főleg a nemzeti demokratapártnak vannak elvi kifogásai, ami első pillanatban azt a látszatot kelti, hogy dr. Hodzsa közoktatásügyi miniszter igéretét a mai polgári többség megbolygatása nélkül aligha lehet megvalósitani. Ezzel szemben a helyzet az, hogy az országos iskolatanácsok intézményét kormányrendelettel is életbe lehet léptetni.

*

A román szenátus legutóbbi ülésén Jonescu Mihail tábornok, vasutügyi államtitkár válaszolt Gyárfás Elemér felszólalására, amelyben Gyárfás kifogásolta azt a rendeletet, hogy a CFR személyzetének csupán román nyelven lehet érintkezni, még az utasokkal is. Az államtitkár kijelentette, hogy a szolgálat jó menetele érdekében a CFR egész személyzetének tudnia kell románul. A trianoni békeszerződés nem kötelez bennünket arra — mondja Jonescu tábornok — hogy az összes itt élő kisebbségek nyelvét megtanuljuk. Azokat a CFR tisztviselőket, akik nyolc év után sem tanulták meg az állam nyelvét, a regátba helyezik át, ahonnan visszakerülnek régi szolgálati helyükre, amikor kellőleg elsajátitották a román nyelvet. Erre azért is szükség van, mert egyes tisztviselők szolgálati beosztásuk természeténél fogva nem is tanulhatnak meg románul. Gyárfás Elemér kijelentette, hogy meg van elégedve az államtitkár válaszával.

*

Kreutzer, szász képviselő a kisebbségi iskolák államsegélye ügyében eljárt a közoktatásügyi miniszternél. Az intervenció nem járt kellő eredménnyel, ami elkeseredett nyilatkozatra birta a szász képviselőt. »Sajnos — mondotta — nem tudok szabadulni attól az impressziótól, hogy nevezetesen az iskolatörvényben bizonyos kérdéseket és ezek között az államsegély kérdését is, szándékosan hagyták nyitva, hogy ezzel a kisebbségeket állandóan függő helyzetben tarthassák a mindenkori kormánytól. Nagyon szomoru, ha formálisan kifejezett emberi jogoknak az elismerésére a kormányt nem egy törvény tételes intézkedése kötelezi, hanem minden egyes esetben bizonyos rossz vagy jóindulatu mérlegelés viszi rá. Éppen ezért az államsegély kérdésének egy miniszteri határozattal történő elintézésénél sokkal fontosabbnak tartanám a kisebbségi kérdéseknek formai rendezését, mint ahogy a magyar nemzetiségi törvényben történt, mert különben minden egyes törvénynél ujból fel kell vetni a kérdések egész komplexumát.«

A Bácsmegyei Napló uj melléklete

Minden csütörtökön: Közgazdasági Napló

A *Bácsmegyei Napló* szombati száma közölte a szerkesztőség által

tárca-novellára és kisregényre

kitüzött ezer, illetve tizezer dináros irodalmi pályázat feltételeit. Reméljük, hogy a pályázat sikeres lesz s a lap olvasói gyönyörüséget és élvezetet találnak a vajdasági irodalom ujabb termékeiben.

Más irányban is szolgálni kivánjuk olvasóink érdekeit s ki akarjuk elégiteni azt az érdeklődést, amely a *Bácsmegyei Napló* iránt megnyilatkozik. Ezt ugy véljük leginkább szolgálni, hogy egyelőre csupán a csütörtöki lapszám terjedelmét

12 oldalról 16 oldalra emeljük

fel, anélkül, hogy a lap másfél dináros árát felemelnénk.

Csütörtökön:

Közgazdasági Napló

cim alatt külön négy oldalas melléklet jelenik meg, amely a *gazdákat, iparosokat, kereskedőket* érdeklő azokkal az eseményekkel foglalkozik, amelyeket a napi anyag rendszerint kiszorit az ujságból.

Minthogy nincs alkalmunk és helyünk arra, hogy a magunk ügyeiről, terveiről, szándékairól beszéljünk, itt közöljük azt is, hogy még március hónapban minden nap, nemcsak vasárnap közlünk regényt. Kis olvasóinkat pedig bizonyára megörvendezteti azt a bejelentésünk, hogy a *HABOS TORTA* március folyamán az eddiginél nagyobb terjedelemben jelenik meg. Sem a hétköznapi, sem a vasárnapi szám ára nem változik.

Ki lesz az elnök?

A Népkör vasárnapi választását nagy korteskedés előzi meg

Vasárnap délelőtt tartja a szuboticai Népkör tisztujitó közgyülését. A közgyülést a Népkör életében szokatlan érdeklődés előzi meg. Az érdeklődés főleg amiatt van, mert bármennyire kivánatos is lett volna a Népkör kulturális céljai érdekében, nem sikerült biztositani a választások egyhangu lefolyását. A régi magyar betegség, a pártoskodás itt is felütötte fejét. Az ellentétek főleg az elnöki állás betöltése körül vannak. Az egyik szavazólistán elnökjelöltként dr. *Szántó* Gábor orvos szerepel, a másik listán pedig *Kiss* Lajos földbirtokos. Dr. Szántó Gábor tényleg nagy agilitással vesz részt a Népkör ügyeinek intézésében, amit a Kiss Lajos-párt is honorálni kiván, amikor dr. Szántó Gábort ügyvezető elnöknek jelöli, azonban azt hangoztatja, hogy a Népkör reprezentativ elnökének távol kell tartania magát a napi politikától és nem szabad a Népkör és a magyar kultura jövőjét esetleges politikai szempontokból kockára tenni. Teljes objektivitással meg kell itt álapitanunk, hogy dr. Szántó Gábor kötelezően jelentette ki, hogy megválasztása esetén az országos és helyi politikai szereplésektől tartózkodni fog.

Minthogy a két szavazólista egybevetésénél azt látjuk, hogy alig van némi eltérés a jelöltek között, reméljük, hogy az utolsó percben mégis sikerül majd az ellentéteket elsimitani és abban az esetben is, ha nem járnának sikerrel az erre vonatkozó tárgyalások, a választás után mindkét párt egységes lesz abban, hogy közös erővel szolgálja azt a kulturális célt, amelynek megvalósitása a Népkörre vár. Anélkül, hogy bármi tekintetben állást foglalnánk, regisztrálnunk kell, hogy dr. Szántó Gábor pártján eddig semmulott, hogy a megbékülés létre nem jött, mert két nappal ezelőtt is felajánlotta, hogy Birkáss Gyula elnökségében egyezzenek meg a pártok, ezt a megoldási tervet azonban a másik párt elutasitotta, ami semmiben sem kivánja érinteni Birkáss Gyula közbecsülésben álló tisztelt személyét, csupán annak honorálása, hogy Birkáss Gyula maga kiván az elnöki állástól visszavonulni.

A Kiss Lajos-párt jelölő listája a következő:

Elnök: Kiss Lajos. Elnökhelyettes: Dr. Nagy Ödön. Ügyvezető elnök: Dr. Szántó Gábor. Alelnökök: Futó Béla, Kókai Antal, Mamuzsich Antal. Főtitkár: Dr. Békeffy György. Titkárok: Dr. Mérey Andor, Szőllősi József, Balázs Piri Kálmán. Ügyész: Dr. Singer Béla, dr. Strelitzky Dénes. Könyvtáros: Dr. Dohány Sándor. Pénztáros: Pletl Jenő. Ellenőr: Vass Kálmán, Ulreich Ottó. Háznagy: Görög Alajos, Molnár Megyeri Pál.

Direktórium: Dr. Fenyves Ferenc, dr. Fischer Jákó, dr. Havas Emil, Havas Károly, ifj. Prokesch Mihály, dr. Rabstein Mátyás, Szántó Róbert, dr. Székely Áron, Szentiványi Dezső, Szobonya László, Váli Gyula, dr. Vécsei Jenő.

Választmány: Andrássy György, Bacslia Balázs, Birkáss István, Csapó Sándor, Ergh Jakab, Erdei Bálint, Futó Pál, Filoy Jenő, Gstalter Mátyás, Brauchler Péter, Hoffmann József, Institórisz Sándor, Juszkó Béla, Kádár Dezső, Kákonyi István, dr. Kosztolányi Árpád, Konc András, Kunszabó Dezső, Korom Sándor, Lakner János, Mamuzsics István, Mészáros Ádám, Molnár M. József, dr. Munk Arthur, Nagy László, Nagy Varjas Rókus, Nánay Mihály, Pauk János, Petró Károly, Riesz Dezső, dr. Ruby Gyula, Strasser Béla, Szilberleitner Ferenc, Szedlák Lajos, Takács Antal, Tőke Dániel, Törley Bálint, dr. Veréb Gyula, Zódi András, Zsarnócai József, Kádár Dezső.

Póttagok: Ifj. Bereck Gábor, Egrényi Ferenc, dr. Facsar Sándor, Fuderer Mihály, Horváth József, Konc Dániel, Mannheim Márk, Machnitz Sámuel, Sántha József, Thurzó Gyula.

A Szánthó-frakció listáját a következőkép állitotta össze:

Elnök: Dr. Szántó Gábor. Elnökhelyettes: Dr. Nagy Ödön. Ügyvezető elnök: Filoy Jenő. Alelnökök: Futó Béla, Molnár M. Pál, Macskovics Bence. Főtitkár: Dr. Pataki Antal. Titkárok: Szőllősi József, Dr. Mérei Andor, Bulyovcsics Péter. Ügyészek: Dr. Singer Béla, dr. Ruby Gyula. Könyvtáros: Dr. Dohány Sándor. Pénztáros: Pletl Jenő. Ellenőrök: Réhm Mihály, Vas Kálmán. Háznagy: Balázs Piri Ernő. Helyettese: Bartek László.

Direktórium: Dr. Fenyves Ferenc, dr. Havas Emil, Havas Károly, Kunszabó Dezső, Mamuzsics Antal, Prokes Gyula, ifj. dr. Prokes Mihály, Szántó Róbert, dr. Székely Áron, Vászics Péter, dr. Vécsei Samu, Zatskó Alajos.

Választmány: Andrási György, Bacslija Balázs, Birkás István, Bódics Boldizsár, Boldog Ádám, Csapó Sándor, Ergh Jakab, Egrényi Ferenc, Futó Pál, Fekete Dénes, Glász Károly, Hanák Tamás, Hoffmann József, Horváth Bálint, Imrei Károly, Ivics Simon, Kádár Dezső, Knapec Antal, Kudlik István, Korom Sándor, Mackó Ferenc, Mamuzsics István, Nánai Csaba, Nagy Varjas Rókus, Paul György, Perl Sándor, Rómics Ferenc, Rotter Mihály, Simon László, Szádecki István, Szaghmeiszter Gyula ifj., Szekér Sándor, Szedlák Lajos, Takács Antal, Törley Bálint, Töke Dániel, Vály Gyula, Vasvári József, dr. Veréb Gyula, Vetró János.

Póttagok: Bereck Gábor, Csipak Ferenc, Deutsch József, Fuderer Mihály, Machnitz Sámuel, Mannheim Márk, Péics István, Markovics Márk, Rákosi Bertalan, Sánta József.

A Vági-párt és a kinai forradalom

Tüntetni akartak Budapesten Vági hivei

Budapestről jelentik: A magyar szocialista munkáspárt, amelynek *Vági* István a vezére, az utóbbi napokban ismét mozgolódni kezdett. A rendőrség megállapitotta, hogy a Vági-párt a kinai forradalom eseményeit röpiratokban irta meg és ezeket a röpiratokat a munkásság között akarta terjeszteni. A Vágipárt hivatalos helyiségében tartott házkutatás alkalmával megtalálták ezeket a röpiratokat, amelyeket elkoboztak, Vági Istvánt pedig több társával együtt előállitották a rendőrségre. A kihallgatás során kiderült, hogy a Vági-párt a napokban rendkivüli *előkészületeket tett márciusban megtartandó tüntetésekre.* A párt agitátorai fel akarták izgatni a munkanélküliek tömegeit, hogy tüntetéseket rendezzenek Budapest uccáin. A terv szerint már szombaton fel akartak vonulni a Vági-pártiak a munkanélküliekkel a parlament és a népjóléti miniszterium elé.

Amikor a rendőrség ezeket a készülődéseket megtudta, azonnal megerősitette a rendőrjárőröket az uccákon, valamint a parlament és a népjóléti miniszterium előtt. A parlament elé kirendelt rendőri készültség szombaton észrevette, hogy a déli órákban *a parlament környékén munkáskülsejü emberek gyülekeznek kisebb csoportokban.* A rendőrség oszlásra szólitotta fel a munkásokat, akik azonban azzal válaszoltak, hogy *a miniszterelnökhöz akarnak menni és vezetőjük egy kérvényt lobogtatott a kezében.* A gyülekező munkások közül a rendőrök tizenhét embert előállitottak a főkapitányságra, akik elmondották, hogy körülbelül száz ember indult el a Hernád-uccai párthelyiségből, akik kisebb csoportokban igyekeztek a parlament felé és ott Bethlen miniszterelnöknek egy kérvényt akartak átnyujtani, amelyben a gyülekezési szabadság biztositását, *a Vági-párt elismerését és a munkanélküliség megszüntetését akarták kérni.* A tüntetők ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Szerdán hirdetik ki az itéletet a hajdujárási gyilkosság bünpörében

Izgalmas tanukihallgatások a szombati főtárgyaláson
A törvényszéki orvosszakértő teljesen épelméjünek mondta Csehó Jánost

Az ügyész Csehót gyilkossággal, Berényinét felbujtással vádolja

A szuboticai törvényszéken szombaton folytatta *Pavlovics* István törvényszéki elnök büntető tanácsa a hajdujárási gyilkossági bünpör tárgyalását. Az első tárgyalást február 18-ikán tartották és azon *Cseho* János vádlott, aki a mult év decemberében önként jelentkezett a szuboticai rendőrségen, elmondotta, hogy 1910 junius 5-ikén meggyilkolta *Cseszko-Csira* István hajdujárási gazdálkodót és hogy a büntény elkövetésére Cseszko-Csira István felesége bujtotta fel.

A felbujtással vádolt asszony, aki azóta harmadszor is férjhez ment és jelenleg *Berényi* István ludasi gazdálkodó felesége, tagadta a vádat.

Február 19-ikén a helyszinen, Hajdujáráson folytatta a bíróság a tárgyalást, mig szombaton a törvényszéken hallgatták ki az ujonnan beidézett tanukat.

A zsufolásig megtelt teremben nagy mozgás támadt, amikor reggel kilenc órakor két fegyveres börtönőr bevezette *Cseho* Jánost és utána *Berényi* Istvánnét. Kissé távol egymástól ülnek le a vádlottak padjára és mig az öreg Cseho mozdulatlanul, egykedvüen ül helyén, addig Berényiné összekulcsolja kezeit, magában mormolva imádkozik, majd zsebkendőt vesz elő és hangosan zokog. Gyakran tör ki belőle egy-egy szó, mintha önmagával beszélne.

Amikor a bíróság bevonult a terembe és *Pavlovics* István elnök megnyitotta a tárgyalást, Berényiné jelentkezett, hogy valamit akar mondani. Elkezdett beszélni, de a sirás annyira erőt vett rajta, hogy lehetetlen volt egy szavát is megérteni.

Az elnök figyelmeztette, hogy érthetően beszéljen, mire nagynehezen elmondotta, hogy most jut eszébe, hogy amikor a tiz év előtti vallomását felolvasták előtte, észrevette, hogy abban nincs meg emlitve, hogy egy nappal a gyilkosság előtt az ura megbizta őt és fiát, hogy fogassanak be a kocsiba és Szubotican vásároljanak lakodalmi ajándékokat *Szabó* Jánoséknak, akiknek szerdán lett volna a lakodalmuk. A rákövetkező éjjel megtörtént a baj. Az asszony sirva folytatta:

— *Szegény uram nagy természetü volt.* Mindig azt mondta: »Feleségem, ha látod, hogy részeg vagyok, eredj el előlem.« Nem veszekedtünk. Ha nagyon bántott, elmentem *Dékán* Gáspárékhoz.

Az elnök: Miért tartozik ez a tárgyhoz?

A vádlott: Mert amikor felolvasták tiz év előtti vallomásomat, ez nem volt benne.

A meggyilkolt szolgája

A bíróság ezután megkezdte a tanuk kihallgatását. Elsőnek *Engi* András tanut hallgatták ki. Sokáig állott az elhalt Cseszko-Csira István szolgálatában, jól ismerte Csirát és a vádlott Cseho Jánost is, aki ugyanakkor volt béres a tanyán, mikor ő. Arra a kérdésre, hogy milyen embernek ismerte a vádlott Csehot, azt mondja, hogy egyszer gazdája, Cseszko-Csira István azt mondta neki: »Most már Cseho Jánost ki tudtam az udvarból, mert egy zsák darámat elvitte.«

Az elnök: Hogy élt az elhalt a feleségével?

— *Jól, nem vettem észre köztük semmi rendetlenséget.* Az igaz, hogy az öreg gazdám sokszor részeg volt.

Az elnök: Amikor Cseho János elment Csira Istvánéktól, volt valami holmija?

A tanu: Nem igen volt, mert *a botja hegyén vitte el a podgyászát.*

Az elnök: Volt a Berényinének, a másodrendü vádlottnak ura életében szerelmi viszonya Szabó Bódi Jánossal?

A tanu: Nem tudom, de azt tudom, hogy gazdaságilag Szabó Bódi és elhalt gazdám Cseszko-Csira egymást sokszor segitették.

Az elnök: Mondja, meddig lakott az asszony a gyilkosság után abban a házban, ahol az urát megölték?

— Ugy tudom, hogy egy évig, másfél évig, de lehet kettő is.

— *Látott maga fegyvert a házban?*

— Mindenfelé mentem, szobába, konyhába, kamrába, de *fegyvert sehol sem láttam soha.* —

Az elnök (az elsőrendü vádlotthoz): *Mondja csak Cseho, ki adta a fegyvert?*

Cseho (nagyon csendes, reszkető hangon): Azt mondták, hogy Szabó Bódi Jánostól kapták.

Az elnök (Engihez): Mikor ment férjhez másodszor Cseszko-Csiráné?

A tanu: Két évre Csira halála után.

Az elnök: Ott maradtak a házban, ahol a gyilkosság történt?

A tanu: Dehogy maradtak, a Szabó Bódi János házához mentek lakni.

— *Mikor halt meg Szabó Bódi?*

— 1923-ban.

— Maga mondta meg Cseho Jánosnak, hogy megölték Cseszko-Csira Istvánt?

— *Igen, nem volt nagyon meglepve!*

Az elnök (az elsőrendü vádlotthoz): *Mit szól ehhez Cseho?*

A vádlott: Nem tudom, Farkas Gyurka mondta-e vagy Engi.

Az elnök (a tanuhoz): Amikor a másodrendü vádlott megtudta, hogy az urát megölték, hogy viselkedett?

— *Sivalkodott és sirva szaladt végig az udvaron az istálló felé, ahol mi voltunk.* A fiun nem vettem észre semmi izgatottságot.

— Tudja-e, hogy Csehonak háza volt Csiráék közelében?

— Tudom, de az már régen ezelőtt volt.

Az elnök most a birói emelvény elé szólitotta Cseho János elsőrendü vádlottat és azt mondja neki:

— *Cseho, maga megmarad amellett, hogy bünös?*

A gyónás szentsége

Cseho: Hogyne, hát ömiatta vettem magamra a bünt, nem tudtam meggyónni. Ha pap elé kerülök és meg tudok gyónni, akkor ugyis ide kerültem volna.

Az elnök: Ez nem ugy van. A gyónást a pap nem árulja el. Miért várt maga tizenkét évig a bün felfedezésével?

Cseho: Mert féltem Szabó Bódi Jánostól!

Az elnök (Engihez): Milyen ember volt Szabó Bódi János, lehetett attól félni?

Engi: Higgadt, nyugodt ember volt és jó volt mindenkihez.

Az elnök: Cseho, látja? Nem kellett magának Szabó Bóditól félni.

A bíróság *Engi* Andrást tanuvallomására *megesketi.*

Akinek Cseho először vallott

A következő tanu a megölt Csira-Ceszkó nővére, *Dékán* Gáspárné, Csira Erzsébet volt. Hatvannégy éves, rendkivül értelmes, határozott fellépésü asszony, aki alig látszik idősebbnek 45—50 évesnél. Az elnök széket adatott neki, amelyre a tanu leült, de vallomása közben minduntalan felugrott és pattogva beszélt.

Az elnök: Mit tud az esetről?

A tanu: Testvérem volt a meggyilkolt, ez, meg az ángyom — mutat a vádlottak padján ülő Berényinére. — *Nem akarok semmit vallani.*

Az elnök: Nem olyan közeli rokona

a másodrendü vádlottnak, hogy megtagadhatja a vallomást, *vallania kell.*

A nincstelen Don Juan

A tanu erre elmondotta, hogy jó viszonyban volt testvérével és ángyával és tudja azt, hogy amikor ángya özvegy lett, Cseho vádlott kérte, hogy menjen el ángyához és beszélje rá, hogy ő hozzá menjen feleségül.

— Nevettem, mondotta a tanu, Cseho János egy semmi ember, Szabó Bódi pedig, aki feleségül vette, jómódu, derék gazdaember volt. Cseho testvérét, Veronát is elküldte hozzám, hogy beszéljem rá az ángyomat.

Az elnök (Csehohoz): Volt magának Verona testvére?

Cseho: Igen, volt, de nem mondtam neki soha, hogy kérje meg Cseszkónét.

Dékánné (Csehohoz): Hazudik, mert maga küldte hozzám Veronát, maga is mondta, hogy beszéljem rá az ángyomat.

Cseho: Ez nem igaz!

Az elnök (a tanuhoz): *Szólt-e magának Cseho, hogy megölte Csira-Cseszko Istvánt.*

A tanu: Mult év december közepe táján délután három órakor bejött a házamba Cseho és azt mondta: »*Aranyszájam! olyan ujságot mondok neked, hogy nem adnád egy láncföldért.*

Az elnök: Ki volt jelen, mikor ezt mondta?

A tanu: Az uram, *Dékán* Gáspár és mostohafiam voltak ott, de ezt nem ő előttük mondta, hanem csak bejött, leült egy percre, felkelt és indult ki. Amikor kikisértem, akkor mondta azt.

Az elnök: Mit mondott maga rá?

— *Azt, hogy nem örülök sem a láncföldnek, sem az ujságodnak!* Karácsony előtt ujból eljött. Bejött és akkor már ott volt Dékán Lajos, Kocsmár Teréz és az uram. Akkor kérdeztem: »Nahát mi a te ujságod?« mire Cseho igy felelt: »*Aranyosszám! van ujság. Én öltem meg a bátyádat!*« Erre én rákiáltottam: »*Hát ha megölted, takarodj el a házamból, van vizsgálóbiró, eredj oda, én ebbe nem avatkozom be.*«

Az elnök: (a tanuhoz): Elhitte maga Csehonak, amit mondott?

A tanu: Ha már mondta, elhittem neki. Még azt is mondta, hogy a gyertya égett, amikor agyonlőtte. *Én láttam szegény megölt bátyám holttestét* — mondotta sirva a tanu — *nyakának baloldalán volt a lövés* — mutatja saját magán — *és az tüstös volt,* ezért kérdeztem Csehot, hogy égett-e a gyertya. Egyebet nem kérdeztem, kizavartam a házból.

Az elnök (Csehohoz): Mit mond maga ehhez.

Cseho: Igy volt, de ő küldte el — az asszonyra mutat — a fiát velem ide, hogy jelentkezzem.

Az elnök: Cseho, miért nem mondta meg először, hogy megölte Csira Istvánt?

Cseho: Megmondtam.

Dékánné: Nem igaz, hazudik!

Cseho: Megmondtam, de nem vette be panaszomat.

Dékánné: Először nem mondta meg, hanem, mikor kifelé mentünk, még ölelgetett, én féltem, hogy az uram meglátja, hogy ilyen semmi ember ölelget, ellöktem. Engem ne ölelgessen.

Az elnök (Csehohoz): Igaz, hogy megölelte?

Cseho: Nem igaz.

Tanu: Bizonyisten megölelt.

A tanut vallomására megeskették.

Két aggastyán

A következő tanu *Varga* Gergely, 73 éves. Elmondotta, hogy ismeri Csehot. »*Szóbeli ember*«. Az esetről nem tud semmit.

Varga János, 75 éves, ludasi ember annyit tud, hogy Csehonak semmije sem volt.

Épelméjü a vádlott

Ezután *Perazsics* Bozsidár dr. törvényszéki orvos terjesztette elő az orvosi szakvéleményt az elhunyt testén talált sérülésről. Majd előterjesztette szakértői véleményét az elsőrendü vádlott elmebeli állapotáról. *Teljesen beszámithatónak és épelméjünek mondta.*

A bizonyitási eljárás ezzel végetért és következnek a perbeszédek.

A perbeszédek

Csulinovics Ferdo dr. államügyész fenntartja a vádat, amely szerint Csehot gyilkossággal, Berényinét pedig gyilkosságra való felbujtás büntettével vádolja. Hosszasan fejtegeti, hogy mi birta a vádlottakat a bünselekmények elkövetésére.

Ruby Gyula dr., Cseho védője azt fejtegeti, hogy védencének nem lehet elhinni a gyilkosságot, amivel magát vádolja. Felmentést kér.

Mijatov Milorád dr., Berényiné védője védencének teljes ártatlanságát hangsulyozza. Egyedül Cseho vádolja, akinek nem lehet hinni egy szavát sem.

Pavlovics István elnök ezután kihirdette a bíróság határozatát, hogy az itéletet március másodikán, szerdán déli tizenkét órakor hirdetik ki.

Versenyfutás a gyémántmező felé

17.000 gyémántkereső és futóbajnok startolt Johannisburgban a most felfedezett gyámántmezők felé

Londonból jelentik: Péntek déli tizenkét órára volt kitüzve a start a grasfontaini uj gyémántmezők felé. Több mint százezer ember érkezett Johannisburgba, akik azonban nem vettek mind részt a jó lelőhelyek birtokbavételéért rendezett futóversenyben, hanem csak *tizenhétezer gyémántásó,* ezek között azonban sok volt a hivatásos versenyfutó is.

A délafrikai gyémántkutatási törvény szerint ugyanis mindenkor, ha uj gyémántmezőket fedeznek fel, *hivatalos versenyfutást tartanak* és aki előbb ér a kincseket érő területre, előbb választhatja ki magának a helyet az ásásra, még pedig ugy, hogy a földbe karót tüz le a kiválasztott helyen. Ilyenkor általában az szokott történni, hogy a gazdag vállalkozók hivatásos versenyfutókat és futóbajnokokat szerződtetnek, akiket előzőleg kioktatnak arra nézve, hogy hol tüzzék le a karót.

Nem mindennapi látvány volt, amikor pénteken a tizenhétezer versenyfutó felált és várta az indulást jelző pisztolylövést. Husz perccel az indulás előtt azonban váratlan esemény történt. *Óriási rivalgással futni kezdett körülbelül tizen-kétezer ember* és mire a lovasrendőrök észrevették az idő előtti indulást és utánuk iramodtak, már messze voltak. Kiderült, hogy *az igazi gyémántkeresők összebeszéltek, hogy maguk kezdik meg a versenyfutást olyankor, amikor nem tartják őket szemmel és a starthelyen hagyják a hivatásos versenyfutókat.* A lovasrendőrök a rohanó tömeg után vetették magukat, hogy visszatereljék őket, azonban eredménytelenül.

A bányavállalkozók most ez alkalomból a kormányhoz fognak fordulni és uj törvényes szabályozását fogják követelni a felfedezett gyémántmezők birtokbavételének. Valószinü, hogy a pénteki versenyfutást a kormány érvényteleniteni fogja.

KAKAO RUFF
Tiszta!
Izletes!
Olcsó!

A Népszövetség márciusi ülésén nem kerülhet szóba a Rajna-tartomány kiürítése

Briand nyilatkozata a német-francia viszony jövőjéről — A francia külügyminiszter szerint Locarnonak köszönhető, hogy Németország elismerte á versaillesi szerződést — „Németország nem sértheti meg a Rajna-zónát, amelyen azonban francia csapatok átvonulhatnak“ — Franciaország nem fél a jobboldali német kormánytól és a birodalmi hadseregtől

Briand a béke érdekében követeli a francia fegyverkezést

Párisból jelentik: A *Petit Parisien* interjut közöl Briand külügyminiszterrel a német-francia viszony jövőjéről. Briand rendkivül terjedelmesen nyilatkozik a locarnói és thoiryi politikáról és a következőkben foglalja össze a közeledési politika célját és irányát:

— Minden surlódási felületet és konfliktusok lehetőségét meg kell szüntetni. A politikai közeledést gazdasági szerződésekkel kell alátámasztani és kiegésziteni, a két államot egyirányba kell terelni, hogy

ne lehessen többé háboru.

— Hogy értékelni tudjuk azt, amit már elértünk, hátra kell tekintenünk azon az uton, amit már magunk mögött hagytunk, tehát a kiindulási pontra kell nézni. A kiinduló pont a versaillesi szerződés volt. Ez a szerződés, amiről, Németország kijelentette, hogy a gyülölet instrumentuma és csak erőszakkal lehetett rákényszeriteni,

Locarnó óta önként elfogadott megegyezés lett. Locarnó tette, hogy Németország önként vállalta a versaillesi szerződésben felsorolt kötelezettségeket,

igy köztük azt, hogy tiszteletben fogja tartani a Rajna-határokat és azt a formális elismerést, hogy Elszász-Lotharingia végleg francia terület. Locarnó hozta magával a biztonsági paktumot, amit Anglia és Olaszország is aláirt és ez a biztonsági szerződés töltötte ki azt az űrt, amely azáltal támadt, hogy

Anglia és Amerika nem teljesitette a szövetséges viszonyból eredő igéreteket, ami miatt még Franciaországban is azt állitották, hogy a versaillesi szerződés semmit sem ér.

— Ha Németország megsértené a Rajna-zónát — folytatta Briand — azzal előidézné, hogy

Anglia és Olaszország nyomban Franciaország oldalára állna és emellett a biztonsági szerződés nem akadályozza meg Franciaországot abban, hogy csapatait a Rajna-zónán vanultassa át, ha Németország jogtalanul megtámadná Lengyelországot vagy Csehszlovákiát,

tehát ez esetben Franciaország segitséget küldhetne szövetségeseinek. Locarnó után a biztonsági szerződések egész hálózata keletkezett, amelyek Franciaország szövetségi szerződéseit kiegészitik.

Franciaország egy olyan blokkot teremtett, amelyet Németország még 1914-ben sem mert volna megtámadni,

amikor katonai hatalmának csucspontján állt. Összehasonlitva a Locarnó előtti helyzetet vagyis a tegnapot a mával, nem esik nehezemre sokkal kedvezőbbnek itélni a mát, mint a tegnapot. A nagy fordulat Locarnóban következett be. *Németország elfökélten a Nyugat felé orientálódott,* mert végtére is belátta, hogy jól felfogott érdekei megkövetelik, hogy a szövetségesekkel és főleg Franciaországgal keressen megértést. Németország ezután a Népszövetségbe is belépett és a franciák voltak azok, akik ott fogadták. Ki merné azt állitani, hogy Franciaország ezzel lealacsonyitotta magát a világ előtt?

Briand ezután a Locarnó-politika erkölcsi hatásairól beszélt, amelyeket a legfontosabbnak tart, majd azt fejtegette, hogy

érhető, hogy Németország sürgeti a Rajna-tartomány felszabadítását.

Stresemann diszkrét célzásokat tett erre nézve Thoiryban — mondotta Briand — de semmi olyat nem mondott, ami a legtávolabbról is ellentétben állna a versailleszi szerződéssel. Azóta én magam, valamint Chamberlain és Vandervelde is kijelentették, hogy

a Rajna-tartomány időelőtti kiürítését Genfben nem lehet felvetni és ez a kérdés most egyáltalában nem kerülhet szóba.

A Rajna-tartomány kérdése a szövetségesek dolga és ezt nagyon nehezen lehet megoldani anélkül, hogy az érdekelt kormányok egymásnak megfelelő garanciákat ne nyujtsanak. Mire való tehát az egész polémia afölött, hogy mit fog tenni a Marx-kabinet, vagy mit nem fog tenni. Mostanában szeretnek ijesztgetni azzal, hogy reakciós elemek jutottak be a német kormányba, a köztársasági államforma és a locarnói szerződés esküdt ellenségei.

Csak várjuk be a német kormány tetteit és ne jósolgassunk.

Egy tényt már láttunk és pedig azt, hogy a német nacionalisták aláirták a kormány-nyilatkozatot, tehát hüséget fogadtak, hogy az átvállalt szerződési kötelezettséget vállalni fogják és mindenekelőtt arra kell sulyt helyezni, hogy

a német nacionalisták elsőizben mondották ki, hogy letesznek a revans gondolatáról. Ezt a jelenséget kicsinyelni igazságtalanság volna.

Összefoglalom a mondottakat egy kérdésben: győzött-e Franciaország, vagy sem? Ha győzött, akkor

miért viselkedünk ugy, mintha legyőzöttek volnánk, miért fecséreljük az időt siránkozással és jajveszékeléssel, hogy a német birodalmi hadsereg milyen erős katonai tekintetben,

milyen fejlett technikai szervezetre nézve és mennyire modern. Miért panaszkodunk, amikor ezt az intézményt a szövetségesek a versaillesi szerződésben maguk állapitották meg ilyennek.

Ahelyett, hogy jajveszékelnénk a német keleti határon kiépitett szervezetek miatt, jobban tennők, ha mi is megszerveznők hadseregünket és intézményekkel biztositanók határainkat.

Csak rajtunk áll, hogy a magunk biztonságának előfeltételeit megszerezzük anélkül, hogy a béke eszméjét szem elől tévesztenénk, amelyen minden gondolatunkkal és minden törekvésünkkel csüngenünk kell, de sohasem szabad elfeledkeznünk arról, hogy mindez a béke érdekében való!

San-Remoból érkező jelentés szerint Stresemann német külügyminiszter péntek délután Lloyd Abernon meghivására Montecarlóba utazott. Montecarlóba érkezett Hoesch párisi német nagykövet is és

Stresemann hosszas tanácskozást folytatott Hoesch párisi nagykövettel a Népszövetség genfi ülésszakáról, a Saar-tartomány közigazgatásáról és a Rajna kiürítéséről.

Hoesch német nagykövet még péntek este visszautazott Párisba.

Ágyuerdővel vették körül Sanghait

Az angol, olasz, francia és japán csapattestek közös haditerv alapján lépnek akcióba a kantoni csapatok támadása ellen Gyujtogatnak és fosztogatnak ujjukban a kinai seregek A kantoniak győzelmesen nyomulnak Sanghai felé

Küszöbön Sanghai ostroma

Londonból jelentik: Késő éjszakai sanghali jelentések szerint Sanghaiban a helyzet megnyugtató.

Sanghai előtt hatvankét hadihajó horgonyoz harcrakészen és a hajók ágyui a város felé vannak irányitva. Az angol szárazföldi ütegek is fel vannak állitva Sanghai környékén a domboldalon, ahonnan az egész nemzetközi városrészt tüz alá lehet venni.

Az angolokkal egyidejüleg az olasz és japán csapatok is elfoglalták hadállásaikat arra az esetre, ha támadás érné a kiváltságos területet és a nemzetközi városrészt.

Az angol, olasz, francia és japán csapattestek közös haditerv szerint lépnének akcióba a kantoni haderő támadása ellen.

Sanghai körül a nemzetközi városrész erődítését már teljesen kiürítették.

Csang-Csung-Csang sanghaii táboronok serege, amely előnyomulóban van Sanghai felé, az amerikai konzuli jelentések szerint kegyetlenebb és fegyelmezetlenebb, mint Csan-Csuan-Fang táboronok hadserege, amely pedig

észak felé vonulva mindent felperzselt és kifosztott utjában.

Meg nem erősitett jelentés szerint *Sanghaiban* a nemzetközi városrész előtt a két szövetséges kinai hadsereg között egyenetlenség tört ki és *vér folyt.* A *Times* jelentése szerint Sun-Csuan-Fang negyvenezer embert gyüjtött össze Sanghai körül.

A katonák lövészárkokat ásnak és géppuska fedezékeket épitenek

és már majdnem kiépült a második védelmi vonal, amely tizenöt mérföldnyi távolságra van Sanghaitól déli irányban. King-Sang és Sung-Kiang között az északi csapatok aláaknázták a hidakat Az utóbbi hetekben állandóan szakadó eső akadályozta meg főképpen a kantoni csapatokat a gyors előnyomulásban.

A kantoni csapatok közeledéséről olyan hirek érkeztek Sanghaiba, hogy Ka-Sing városát, amelyet a sanghai-i fökormányzó csapatai kiüritettek, a kantoniak megszállták.

A várost a kantoniak felfegyverkezve találták, mert San-Csuan-Fang csapatai a kivonuláskor felgyujtották a várost.

A kantoni csapatok elfoglalták Sun-Kiang várost is, az északi hadsereg utolsó védelmi vonalát és az északi csapatok visszavonulás közben minden falut felgyujtanak.

A Chicago Tribune sanghaii jelentése szerint az angol csapatok parancsnoka péntek reggel utasitást adott, hogy *Sanghai körül meg kell szállni a stratégiailag fontos helyeket, nemcsak az idegen negyed, hanem a kinai városrész körül is.*

Most az angol katonaság másfél mérföldnyi kerületben áll a külföldi városnegyed előtt és bekeritve tartja a Sanghai vasutállomásokat is. Sanghai kinai népét ez a váratlan katonai intézkedés megdöbbentette, mert ebből látja a lakosság, hogy Sanghai ostroma küszöbön áll.

A Daily Mail kiküldött tudósitója szerint Sanghai olyan, mint a világháboru idején voltak a nagy kantoni gócpontok. Hosszu sorban vonulnak a hadianyagszerelvények, ágyuk dübörögnek végig a városon, a szállodákat tisztek számára foglalták le, egyes szállókban pedig kötözőhelyeket rendeztek be a sebesültek részére. Az uccákon angol, francia, japán és olasz tengerészek hemzsegnek. Hankauból érkező jelentés szerint az angolok ellen ott ujból fellángolt a gyülölet. A városban a kinai munkások sztrájkba léptek és az üzleteket ujból be kellett zárni. Egy másik hankaui jelentés szerint

Vu-Pej-Fu táboronok hadseregének zömével a kantoni csapatokhoz pártolt át. Az egész kinai hajóhad is átpártolt a kantoniakhoz.

A *Daily Express* szerint Li-Pao táboronoknak, Sanghai védelmi biztosának a kantoniak huszonötezer fontot ajánlottak fel, ha átpártol hozájuk.

Mint Pekingből jelentik, San-Tung tartományban rémuralom van. A hatalmat egy *ezer főnyi rablóbanda tartja a kezében.* Sang-Su városban pénteken háromszáz polgárt tartóztattak le, akiket csak magas váltságdij lefizetése ellenében engedtek szabadon. Sang-Tung kormányzója, aki Nankingból irányitja a Sanghai körüli hadmüveleteket, két dandár reguláris katonaságot küldött a tartományba a rend helyreállitására.

Mint Washingtonból jelentik, a Fehér Ház közlése szerint

az Egyesült-Államok kormánya utasitotta pekingi követét, hogy csatlakozzék a pekingi diplomáciai testület által tervezett közös akcióhoz

és irja alá azokat a jegyzékeket, amelyeket a pekingi diplomáciai testület a különböző kinai tartományok vezéreinek fog megküldeni és amelyekben a Kinában érdekelt nagyhatalmak együtesen kijelentik, hogy *a sanghaii nemzetközi koncessziót bármely oldalról jövő támadás ellen meg fogják védeni.*

Reuma

Köszönőlevél

Nagyrabecsült J. Rahlejev orvos urnak Beograd, Kosovska 43

Tisztelettel kérem, hogy sziveskedjék részemre ma a legjobb reuma elleni orvosságot küldeni. Az Ön orvosságával a legnagyobb eredményeket érik el, városunk tele volt reumás emberekkel, most azok mind egészségesek. Nagyon kérem, minél sürgősebben küldjön ebből a csodálatos orvosságból, mert a családom nagyon reumás. Hálás tisztelője — Vir Pazar (Crna Gora), 1926. V. 5. — Crnčević Niko.

A „Radio Balsamika“ orvosságot eladja, készíti és utánvéttel szétküldi „Radio Balsamika“ laboratórium, Dr. J. Rahlejev, Beograd, Kosovska ul. 43, fő d. szint 6. 1792

Szabadlábrahelyezték Rajcsics Etelkát és társait

Márciusban lesz a Buducsnoszt-pör főtárgyalása

A szuboticai törvényszék vádtanácsa — mint annakidején közöltük — január hónapban elrendelte *Rajcsics* Etelka szuboticai nyomdatulajdonosnőnek, a Buducsnoszt kiházasitó egyesület elnöknőjének és négy társának letartóztatását. A vádtanácsi határozat értelmében a szuboticai csendőrség január 5-én foganatositotta a letartóztatásokat és *Rajcsics* Etelkát, *Vardics* István nyomdászt, *Rajcsics* Iván városi hivatalnokot, *Bogesics* Gyuró bankszolgát és *Prohászka* S. Ivánt bekisérték az államügyészség fogházába. A Buducsnoszt vezetőinek letartóztatását rendőri és birói vizsgálat előzte meg, amit több feljelentés alapján inditottak meg a hatóságok.

Dr. *Nardini* Hrvoje vizsgálóbiró január 10-én kezdte meg a vizsgálatot és a letartóztatásban levő Rajcsics Etelkát és társait több izben kihallgatta. Az egyesületi könyveket is lefoglalták és szakértőkkel nézették át. A vizsgálóbiró csütörtökön délelőtt hallgatta ki utoljára Rajcsics Etelkát és ezzel a több miatt egy hónap óta tartó vizsgálat befejezést nyert. A vizsgálat iratait csütörtökön megküldték a vádtanácsnak és az ügyészségnek, amely rövid időn belül elkészíti a vádiratot és az ügy valószínüleg *márciusban kerül főtárgyalásra.*

A vizsgálóbiró egyben Rajcsics Etelka és társai további fogvatartását rendelte el, ami ellen a letartóztatottak felfolyamodással éltek. A szuboticai törvényszék vádtanácsa szombaton délelőtt foglalkozott Rajcsics Etelka és társai felfolyamodásával és ugy határozott, hogy a főtárgyalásig valamennyiöket *szabadlábra helyezi.* A vádtanács határozata folytán Rajcsics Etelka, Vardics István, Rajcsics Iván, Bogesics Gyuró és Prohászka S. Iván szombaton délelőtt elhagyták az ügyészségi fogházat.

Magyarok

a beogradi tartománygyülésen

Dr. Várady Imre nyilatkozata

Becskerekről jelentik: Várady Imre dr., a becskereki magyar párt elnöke szombaton tért vissza Beogradból, ahol résztvett a beogradi tartománygyülésen amelynek alelnökévé választották.

A Bácsmegyei Napló becskereki munkatársa beszélgetést folytatott Várady Imre dr.-ral, aki érdekes nyilatkozatot adott a tartománygyülésről és impresszióiról.

Becskereken az a hir volt elterjedve hogy Beslics Nikola, a tartománygyülés elnöke memorandumot fog az első gyülésen felolvasni, amelyben inditványozza, hogy a tartomány központja Becskerekre helyezzék vissza. Mi van ezzel a kérdéssel? — kérdezte munkatársunk.

— A becskerekiek legnagyobb örömére — kezdte nyilatkozatát Várady dr. — Beslics Nikolát impozáns többséggel választották meg a tartománygyülés elnökévé. Hallottam róla, hogy Beslics azt a javaslatot kivánja eloterjeszteni, hogy a tartomány székhelyét Becskerekre helyezzék. Mintnogy azonban eddig csak a megalakulás munkája folyt, igy ez a kérdés nem került szőnyegre. Hiszem azonban, hogy Beslics befolyásának sikerülni fog elérni, hogy a tartományi székhely Becskerekre kerüljön, noha az én impresszióm szerint a beogradi körökben nagy ellenzékre fog találni ez a kérdés.

— Hogyan történt a radikális és magyar párt egy klubba való tömörülése?

— A lefolyt tartományi választás eredményeként ugy tünt fel, hogy kilenc magyar nemzetiségü képviselő nyert mandátumot. Amikor azonban a klub megalakitására került a sor, kitünt, hogy a kilenc magyar képviselő közül egy demokrata, egy független demokrata, egy radikális, két pártonkivüli és csak négy magyarpárti. Ennek megállapitása önként vezetett arra, hogy a négy magyarpárti képviselő ne alakitson külön klubbot, hanem azzal a párttal haladjon, amellyel a választást egy listán küzdötte végig. Külön hangsulyozom azonban hogy a magyarpárti képviselők a magyar párthoz való tartozandóságukat kifejezetten fenntartották.

Milyen fogadtatásra talált a magyar párt a radikális klubban?

— Ki kell emelnem — mondotta dr. Várady Imre — hogy a radikálisok a magyarokkal szemben a legnagyobb előzékenységet tanusitották azáltal, hogy majdnem minden bizottságban helyet adtak a magyaroknak.

A bánátiaknak, különösen a becskerekieknek megelégedésére szolgál, hogy a tartománygyülés Beslics Nikola személyében minden irányban rátermett, tapintatos, előzékeny és emellett kellő erélyel rendelkező elnököt nyert.

Szavazás végkimerülésig

Spanyolnáthás képviselőket betegágyukon vitték szavazni a tengermelléki tartományban

Karlovácról jelentik: A tengermelléki tartományban már négy napja együtt van a tartománygyülés anélkül, hogy eddig valamit is végzett volna. A két csoport: a független demokraták és a horvát parasztpárttal blokkba tömörült radikálisok és demokraták között

szivós, idegizgató állóharc folyik a tartománygyülés poziciójáért.

A független demokratáknak is, a blokknak is egyformán *31 képviselő tagja van*, ugy hogy emellett a paritás mellett se jobbra, se balra nem tudnak dönteni.

A Radics-párt két tagja csütörtökön *spanyolnáthában sulyosan megbetegedett.* A független demokraták már abban biztak, hogy ezekután sikerül majd többséget szerezniök. A horvát parasztpárt azonban

a két beteg képviselő részére a gyülésterem melletti polgármesteri előszobába ágyakat állitott be és ott kezeltette őket orvosokkal.

A szavazás előtt az ágyakat mindig bevitték a terembe és a két spanyolnáthás Radics-párti becsületesen leszavaztak és ezzel megakadályozták a független demokraták győzelmét. De hasonló párthüségről tett bizonyságot egy független demokrata is, aki pénteken reggel *leesett egy vágtató kocsiról*, a lábát törte,

délelőtt tizkor pedig mankón elment a tartománygyülésre — szavazni.

Hogy melyik párt birja tovább idegekkel és türelemmel, azt nem lehet tudni. Valószinü azonban, hogy végül is *a kormánynak kell beavatkozni* és rendet teremteni a tartományban.

Fiume a magyar szabad kikötő

Bethlen tervezett római megállapodásának lényege a fiumei kikötő használatáról

Budapestről jelentik: Bethlen miniszterelnök közeli római utja nemcsak a politikai köröket, hanem Magyarország kereskedelmi, ipari és közgazdasági köreit is élénken foglalkoztatja. Magyarország külkereskedelmi forgalmának szüksége van tengeri kikötőre és a magyar gazdasági élet sokat vár attól, hogy Magyarországnak megint szabad utja lesz a tengerhez. Bethlen tervbevett római megállapodásáról, valamint a fiumei kikötő és Magyarország között tervezett kapcsolatokról beavatott helyen a következőkben informálták a sajtót:

— Fiuméről és Splitről lehetne szó, mint Magyarország számára kinálkozó kikötőről.

Split ellen szól az, hogy messze van, nincs kiépitve és kikötője jelenlegi állapotában nem igen felelhet meg Magyarország gazdasági érdekeinek.

Fiume közelebb is van és a régi tradiciók ereivel füződik Magyarországhoz. Azok a tervek, amelyek a magyar érdekeknek megfelelnek és amelyek a magyar kereskedelmet kiépithetik, a következőkben foglalhatók össze:

Magyarország Fiuméban kapna egy zónát,

egy mint Hamburgban Csehszlovákia. Magyar vámhivatal, magyar vámkezelőség bonyolitanák le a forgalmat. Szó van arról is, hogy a Magazin Generale által üzemben tartott szabad raktárból a magyar áruk részére kihasitanának egy területet, ahol három hétig fekbérmentesen tárolhat az áru. Ez alatt módjában van a feladónak zavartalanul diszponálni.

— Természetesen ma még végleges megállapodásról nem lehet szó. Ma még ugy áll a dolog, hogy a magyar tengeri kikötő Fiuméban csak egy zónára szoritkozhat, amely magyar terület lenne és ahol a vámhivatalon kivül még a magyar tengerészeti hatóságnak egy különitménye is működnék.

Magyarország külkereskedelme szempontjából ez a megoldás is kétségtelenül hasznos

és ezért várja a magyar gazdasági életet figyelemmel, hogy mit végez Rómában a magyar miniszterelnök.

Éjszakai hajsza a vagonfosztogatók után

A szuboticai vasuti rendőr egy négy vagonfosztogatót üldözött Sebesicsen

Izgalmas hajsza zajlott le pénteken éjjel Sebesicsen a vasutállomás közelében, ahol a szuboticai vasuti rendőrség négy veszedelmes vasuti betörőt vett üldözőbe. Pénteken éjjel két órakor jelentették a vasuti rendőrség ügyeletén, hogy a sebesicsi állomáson egy kristálycukorral telt vagont ismeretlen tettesek feltörtek és több zsák cukrot magukkal vittek. *Najsul* Dragutin, a vasuti komeszár helyettese két csendőrrel és egy detektivvel hajtányon nyomban Sebesicsre ment, hogy megejtse a vizsgálatot. A helyszinre érve az ügyeletes rendőrtiszt elrendelte, hogy a feltört vagont ujból zárják le és a helyszini szemle után a rendőrség emberei felkészültek, hogy visszatérjenek Szuboticára.

Amikor már mindennel készen voltak, az egyik csendőr gyanus nesztt hallott. Odanézett és látta, hogy *a sinektől nem messze a földön négy ember hasonfeküszva menekül.* Amikor a gyanus emberek látták, hogy észrevették őket, *vad iramban futni kezdtek a falu irányába.* A helyettes komeszár és a csendőrök a menekülők után vetették magukat. Izgalmas hajsza keletkezett. *Najsul* Dragutin többször megállásra szólitotta fel a menekülőket, akik azonban tovább rohantak. Ismételt felszólitás után a csendőrök a menekülők után lőttek. A lövések után jajkiáltás hallatszott.

— Az egyik megsebesült — mondották a csendőrök — de ekkor már a faluba értek és a kis kanyargós uccákban nyomuk veszett a menekülőknek. Ekkorra az egész falu talpon volt és a lövöldözésekre figyelmes lett a sebesicsi csendőrség is. Még néhány csendőr érkezett a helyszinre, akik a komeszáriátus közegeivel együtt körülfogták a falunak azt a részét, amerre a vagonfosztogatók menekültek, de minden eredmény nélkül. A szuboticai vasuti rendőrség közegei a fáradalmas és eredménytelen hajsza után szombaton reggel négy órakor tértek vissza Szuboticára és jelentést tettek felettes hatóságuknak.

A sebesicsi nyomozást az ottani csendőrség vette át és remélik, hogy a fosztogatók rövidesen kézre kerülnek. A rendőrségnek az a meggyőződése, hogy az elmenekült négy ember az utóbbi időben a mind sürübben előforduló vagonfosztogatások tettesei.

A revolverező szerelmes

Mit mond a beogradi szerelmi dráma áldozata a véres esemény okozóiról?

Beogradból jelentik: A Bitoljszka-uccai szerelmi drámát némely megmagyarázhatatlan körülményei az első pillanatban valóságos rejtéllyé tették s ezért a rendőrség — noha az áldozat, a szuboticai származásu *Rotter* Olga, nem kivánta a tettes elleni büntető eljárást — kihallgatta a megsebesült fiatal leányt a véres esemény előzményeire és igazi okaira nézve.

A szép, szőke, fiatal leány a kórházi ágyon elmondta, hogy *Dominikovics* Márkó biztositási tisztviselő, akit két éve ismer, már régebben megkérte a kezét, de ő nem akart feleségül menni hozzá. A fiatalember a visszautasitás óta is állandóan üldözte, mindenütt a nyomában volt és állhatatosan kitartott kivánsága mellett, hogy Rotter Olga legyen a felesége. A leány, akit a szüntelen hajsza nyugtalanitott, végül kénytelen volt módot keresni arra, hogy véget vessen idegőrlő helyzetének. Számtalan megoldási terv közül az élénkszellemü, olvasott, de mindamellett kissé naiv leány azt találta legjobbnak, hogy *olyasmit állit magáról, ami a fiatalembert bizonyosan el fogja téríteni attól a szándékától, hogy őt feleségül vegye.* Egyetlen kérdés volt ugyanis, amelyre Dominikovics folyton feleletet követelt: vajjon Rotter Olga csupán azért nem akar feleségül menni hozzá, mert még tulságosan fiatal leány, vagy pedig azért, mert nem szereti? Rotter Olga elhatározta, hogy azt a harmadik, leghatásosabbnak szánt ürügyet fogja közölni, amelyet kigondolt, hogy a fiut elriassza a vele való házasságtól.

Ezért legutóbb találkozást beszélt meg a fiatalemberrel, hogy megmagyarázza neki magatartását. Csütörtökön este a Poincaré-uccában találkoztak és néhány szóváltás után *a fiatalember azt inditványozta, hogy menjenek egy Bitoljszka-uccai magánétkezdébe, ahol ő vacsorázni szokott s ott majd nyugodtan kimagyarázkodhatnak.* Rotter Olga nem is sejtette, hogy a fiatalember lakásáról van szó, mert valamikor ugy hallotta, hogy Dominikovics a Szremszkauccában lakik. Amikor felmentek az épületbe egy tisztviselőcsalád nagy lakásába, a fiatalember az egyik szobába vezette Rotter Olgát, aki csak ekkor *tudta meg, hogy ez Dominikovics lakószobája.* Miután az ajtót belülről bezárta, a fiatalember a legszebb szavakkal kezdett beszélni a házasságról, majd Rotter Olga elutasitó válaszának hallatára hirtelen átmenettel *azt követelte hogy a leány a szeretője legyen. Erőszakoskodni, birkózni kezdett a leánynyal, végül revolvert rántott és lelövéssel fenyegette.* Rotter Olga, mint vallomásában előadja, ekkor segitségért kiáltozott és a mellének szegzett revolver elől lehetőleg félrefordult, de ebben a pillanatban *eldördült a revolverlövés, amelyet rögtön követett a másik.*

Dominikovics Márkó a rendőrségen kijelentette, hogy még mindig szereti Rotter Olgát és sohasem gondolt arra hogy megölje.

Nagy választékban vannak
hálószobák feltünő olcsó árban
HEMLER butorüzlet, Novisad

HIREK

A VÁROSI SZINHÁZ igazgatósága közli, hogy a szokásos hétfői és keddi szini előadások technikai okokból február 28-ikán hétfőn és március 1-én kedden elmaradnak. Ezeken a napokon is mozi előadások lesznek.

VÁROSI MOZI. Február 27-ikén: *Ön papa lesz*, vigjáték 8 felvonásban és *A sheriff gyilkosa*, cow-boy történet 6 felvonásban.

*

— **A jugoszláv aero-klubok országos kongresszusa Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A jugoszláv aero-klubok vasárnap Noviszadon országos kongresszust tartanak, amelyhez az ország összes aero-klubjai delegátusokat küldenek ki. Számos egyesület delegátusai már szombaton megérkeztek. A kongresszuson résztvesznek a spliti és a dubrovniki egyesületek küldöttei és vasárnap reggel megérkezik Hadzsics Sztevan tábornok hadügyminiszter is. A kongresszust a noviszadi aero-klub helyiségeiben tartják meg. Szombaton, a kongresszust megelőzőleg négy bizottság tartott bizalmas üléseket.

— **Egy üveg pezsgőért nyolc napi fogház.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék szombaton nyolc napi fogházra ítélte Lesznicsar Andrija kapelai származásu bádogost, aki Matics Vászka nyugalmazott pénzügyigazgató pincéjéből egy üveg pezsgőt és néhány üveg bort lopott.

— **Noviszadon továbbra is zárva maradnak az elemi iskolák.** Noviszadról jelentik: Dr. Adamovics Pera városi tiszti főorvos elrendelte, hogy a spanyoljárvány miatt bezárt noviszadi elemi iskolák további tiz nappal, március 8-áig zárva maradjanak. A középiskolák hétfőtől kezdve ujból megnyilnak.

— **145 millió lakosa van Oroszországnak.** Moszkvai jelentés szerint a központi statisztikai hivatal kiadta az első kimutatást a népszámlálás eredményéről. Az eddigi adatok szerint 145 millió lakosa van Szovjet-Oroszországnak, de ez a szám nem végleges, mert a középázsoai és a jukucki tartomány népszámlálása még nincs befejezve.

— **Titokzatos körülmények között meghalt egy csodarabbi.** Lembergből jelentik: Nem messze Boryslavtól van Dublany helység, amelynek az a nevezetessége, hogy csodarabbinak tisztelték a zsidó papot, a hatvanhárom éves Lauer rabbit. Messze vidékekről zarándokoltak hozzá s nagyon gazdag ember hirében állott. A csodarabbi néhány nap előtt hirtelen meghalt, holott még aznap elvégezte egyházi funkcióit és a legjobb egészségnek örvendett. Rebesgetni kezdték, hogy a csodarabbit megmérgezték. Az esetet gyanussá tette az a körülmény, hogy a csodarabbi halála napján egyik titkára eltünt Dublanyból. A hatóság elrendelte a holttest exhumálását. A volt titkárt Przemysl-ben elfogták.

— **A sztaribecsei magyar Népkör fennállásának hatvanadik évfordulója.** Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecsei magyar Népkör választmánya dr. Draskóczy Ede elnökletével választmányi ülést tartott. Az ülésen a napirendre tüzött ügyeken kivül foglalkoztak az egyesület fennállásának hatvanadik évfordulója megünneplésével is. A választmány elhatározta, hogy megteszi az előkészületeket a jövő évi hatvan éves jubileumra, amelyre meghivják az összes kulturegyesületeket és az ünnepélyen való közreműködésre felkérik a Vajdaság szellemi életének reprezentánsait.

CRIKVENICA HOTEL THERAPIA
Abbáziától délre HOTEL MIRAMARE
200 szoba, saját park, közvetlen a tenger mellett
Szoba és panzió:
az elő- és utószezonban 70 dinártól kezdve
50 százalékos vasuti menetjegykedvezmény.
Prospektus. A. C. URBANETZ

— **Abrahamovicz lovag óriási vagyonát lengyel nemzeti célokra hagyományozta.** Krakóból jelentik: Az elhunyt Abrahamovicz lovag, a császári osztrák uralom idején a bécsi Reichsrat volt elnöke, egész vagyonát lengyel nemzeti célokra hagyományozta. Ezer holdnál nagyobb birtokát, lembergi házát és minden készpénzvagyonát végrendeletében arra szánta, hogy elszegényedett lengyel földbirtokosok gyermekei számára nevelőintézetet létesitsenek, ezenkívül évi 72.000 zlotyt hagyományozott olyan gyermekek nevelésére és fenntartására, akiknek szülei a bolsevista uralom következtében koldusbotra jutottak. Huszonöt év multán az egész vagyon a lengyel tudományos akadémiára fog átszállani, amelynek meghagyja alapitó levelében, hogy ezen a pénzen és a birtok jövedelmén a lengyel képzőművészeteket fejlessze. Hires képtárát a krakói Vaval-ben lévő egykori királyi képcsarnoknak hagyományozta és a gyüjtemények szaporitására 50.000 zlotyt szánt.

— **Csődök.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken Ivkov Lázár zsabalji kereskedő önmaga ellen csődöt kért, amit a biróság el is rendelt. Csődbiztos dr. Novák Tomiszláv törvényszéki biró, csődtömeggondnok dr. Dracsanszki Sándor és helyettese dr. Lőwy Gyula zsabalji ügyvédek. Követelések bejelentésének határideje április 9. — Csődöt kért maga ellen Ernszt M. noviszadi cukorkakereskedő, miután hitelezői biztositási végrehajtást vezettek ellene és üzletét lezárták. Csődbiztos Glumác Bogdán törvényszéki biró, csődtömeggondnok dr. Lampel Béla ügyvéd, helyettese dr. Markus Mita noviszadi ügyvédek. Követelések bejelentésének határideje április 5.

Le tökéletesebb
„ERICSSON" rádió készülékek
és alkatrészek
„Ericsson" hangszórók, fejhallgatók stb
„Philips" rádió ámpák, Gleichrichterek
„Philips" hangszóró és Anodapparatusok
vezérképviselője
MALLER BÉLA okl. gépészmérnök
Subotica, Petrogradska u. 8. 17

— **Ellopták két disznót.** Szomborból jelentik: Kumanics Márk, szombori lakos szivári uti házában szombatra virradó éjjel betörők jártak és a kamrából ellopták két levágott sertés husát. A zsirt is el akarták vinni, de a bödönök nem fértek ki az ablakon. Kumarics az éjszaka többször hallotta, hogy kutyái ugatnak, de amikor kinézett az udvarra ott nem látott semmit. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **A spanyoljárvány miatt március 8-ig zárva maradnak a noviszadi iskolák.** Noviszadról jelentik: A noviszadi városi tiszti főorvosi hivatal az ujabb tömeges spanyolmegbetegedések miatt az összes noviszadi iskolákban a szünetet március 8-ig meghosszabbitotta.

— **Betörés Sztarivrbászon.** Vrbászról jelentik: Vakmerő betörést követtek el ismeretlen tettesek Sztarivrbászon. Molter Frigyes mészáros üzletébe betörők hatoltak be. A tettesek az ajtófélfát lefeszitették, bementek a boltba és a kasszát teljesen kifosztották. A betörést reggel vette észre a tulajdonos, aki azonnal értesitette a rendőrséget, amely megállapitotta, hogy a tettesek ismerős emberek lehettek, akik tudták, hogy mennyi pénz volt a kasszában. A rendőrség a csendőrséggel karöltve erélyesen nyomoz a tettesek után.

— **A bácsi Vöröskereszt sokác mükedvelői a szuboticai bunyevác Maticában.** Vasárnap sokác vendégei lesznek a szuboticai bunyevác Maticának. A bácsi Vöröskereszt egyesület sokác mükedvelőit látja vendégül az egyesület. A mükedvelők vasárnap délután négy órakor egy sokác népszinmüvet fognak előadni a Maticában. Az előadást este nyolc órakor megismétlik, amikor préló is lesz. A szuboticai bunyevácság nagy előkészületeket tesz a sokác vendégek fogadtatására, akiket Rajkovicsné Csóvics Evica vezet, mert ez lesz az első alkalom, hogy a sokácok belekapcsolódnak a bunyevácság kulturmunkájába. A bácsi Vöröskereszt mükedvelőinek szuboticai előadása iránt nagy az érdeklődés.

Az idő mindent jóvátesz

Néhány évtizeddel ezelőtt — a néhány alatt maximum két évtized értendő — amikor Szuboticán a kocsiutakat kiaszfaltozták, dr. Biró Károly polgármestert hevesen támadták, — illetve mit tagadjuk? — támadtuk. azt mondtuk, hogy előbb a vizvezetéket kellett volna megcsinálni, mert mi lesz majd, ha a vizvezeték kiépitésére sor kerül, akkor az aszfaltot fel kell szedni. A polgármester azonban tudta, amit tudott, s azt mondta, inkább legyen meg az aszfaltozás, meg a keramit, az biztos, s ne várjunk a nem egészen bizonyos vizvezeték kedvéért. Nem is vártunk. Illetve vártunk: az aszfaltozás elkészülte után a vizvezetékre vártunk. Közben el telt vagy husz esztendő — hátha még duplán számitjuk a háborus éveket! — és az aszfalt szép lassan el kezdett romlani. Kedves kis gödröcskék keletkeztek rajta. Pici gödörfiókák, alig-alig rőfnyik, de bezzeg megnőttek egy-két év, egy-két évtized alatt. Ma már hatalmas szakadékok tátonganak az uccák során és bizony könnyü volna lefektetni alattuk a vizvezeték csöveit. Szóval elérkeztünk arra a pontra, amikor az aszfalt állagának megrongálása nélkül ki lehetne épittetni a vizvezetéket. Már most ismét felmerül a kérdés, várjunk-e az aszfalt kireparálásával a vizvezeték lefektetéséig. A felelet tekintetében most aligha lenne vita. Husz év előtt megmondta Biró Károly, akinek ugy látszik — bünbánóan bevalljuk — mindig igaza volt: inkább legyen meg az aszfaltozás, az biztos. Nos hát egyezzünk ki: várunk a vizvezetékkel még husz évig — ha muszáj, de legalább az aszfaltozást hozzák rendbe biztosan és tényleg, mire a vizvezetékre sor kerül, ugyis tönkremegy még egynéhányszor.

— **Az esküvő után felakasztotta magát.** Noviszadról jelentik: Vrsajkov Szmilja deszpotszentiváni jómódu leány szerdán tartotta Deszpotszentivánon esküvőjét és pénteken reggel apja házának padlásán felakasztva találták. Az első feltevés az volt, hogy a leány amiatt lett öngyilkos, mert szülei férjhez kényszeritették. Később azonban az a gyanu merült fel, hogy Vrsajkov Szmilja büntény áldozata lett. Glumác Bogdán vizsgálóbiró és dr Vukovojác Zsárkó államügyész két orvossal szombaton a holttest felboncolása és a vizsgálat lefolytatása végett kiszállt Deszpotszentiványra.

— **A noviszadi épülő Dunahidról lezuhant egy munkás.** Noviszadról jelentik: Hohlnagel Arnold németországi hidmunkás a noviszadi épülő Dunahidról mintegy négy méter magasságból lezuhant. Eszméletlen állapotban beszállitották a petrovaradini katonai kórházba.

— **A magyar kormány tagjai közül csak Bud pénzügyminiszter vesz részt a Népszövetség márciusi közgyülésén.** Budapestről jelentik: Bud János pénzügyminiszter, szombat reggel elutazott Genfbe a népszövetségi tanács ülésére. A közgyülés programjából Magyarországot csak egy kérdés érdeki, a külföldi kölcsön még fel nem használt részéből ötvenmillió aranykorona felszabaditása. Ezt a kérdést a Népszövetség pénzügyi bizottsága tárgyalja, amelynek ülésén Bud pénzügyminiszter részletesen fogja ismertetni a magyar kormány beruházási programmját. Sem Bethlen miniszterelnök, sem Valkó külügyminiszter nem vesz részt a Népszövetség márciusi ülésén, hanem az esetleg felmerülő politikai tárgyalásokra Korányi Frigyes báró párisi magyar követ kapott megbizást, aki már szintén elutazott Genfbe.

— **Rádiószkecs a Nőegyletben.** A szuboticai Izraelita Nőegylet és Népkonyha a szegénység ellen vivott eredményes harcában, szolgálatába állitotta a modern technika legujabb vivmányát, a rádiót. Március hó 5-ikén a Beograd-szálló disztermében müvészi szinvonalu rádiószkecscset rendez, amelynek müsorán a világ legnagyobb és legjobb állomásai szerepelnek énekkel, zenével, szavalattal, előadással, két szindarabbal és egy revüvel. Hogy miként oldotta meg az egylet vezetősége azt a nehéz feladatot, hogy a távoli leadóállomásokról mégis a szuboticai társadalom kedvenc szereplőit, mükedvelőit és müvészeit hallhassa a közönség, azt az agilis rendezőség csak a szkecscsen fogja elárulni. A gazdag müsor külön pikantériája, hogy Anita Loos, a neves irónő a szuboticai társaság jelentős egyéneiről is elmondja európai körutja alkalmával tapasztalt benyomásait, a melyek, ha néha nem is kedvezőek, de mindig találók. Az egyletnek sikerült arra az estére olyan erőket is megnyernie, akiknek nyilvános szereplését már régebben nélkülözi a közönség. Az eseményszámba menő müsor után tánc lesz. Jegyek dr. Lóránt Zoltán ügyvédnél, a nőegylet titkáránál már előjegyezhetők.

Az elismert divat 677
POUDRE MON PARFUM
BOURJOIS-PARIS

— **»Üzenetet hozok a fiuktól.«** Sztaribecsejről jelentik: A csalásnak körmönfont módját választotta Malcsevics Jován, a szombori 51-ik gyalogezred közlegénye. Malcsevics, aki egy szerémségi faluba való, hetekkel ezelőtt egy hamisitott szabadságlevéllel eltávozott állomáshelyéről és haza utazott. Otthon azonban nem mert huzamosabb ideig tartózkodni és mielőtt az ezredétől jött megkeresés nyomán a csendőrség elfoghatta volna, eltünt a falujából. Malcsevics a környékbeli falvakban felkereste azokat a családokat, amelyekről megtudta, hogy katonaszolgálatot teljesitő fiuk van: »A fiuktól jövök, üzenetet hozok!« — köszönt be az illető családokhoz, ahol természetesen szivesen fogadták és pénzt vagy csomagot adtak át neki továbbitás végett. Igy vetődött el Sztaribecsejre, ahol szintén ugyanilyen csalásokat követett el és a kicsalt pénzt elmulatta. A sztaribecseji rendőrségnek feltünt a költekező katona, akit igazoltatott. Ekkor kiderült, hogy katonaszökevény, mire letartóztatták. Malcsevics kihallgatása alkalmával beismerte csalásait.

HA KELL ALKATRÉSZ, RADIO — A CIM NOVISAD, ALTERNO

— **A brünni püspök eltiltotta a modern táncokat.** Brünnből jelentik: Az egyházi hivatalos lapban és a brünni püspökség fenhatósága alá tartozó templomok ajtaján megjelent a brünni püspök rendelete, amely élesen kikel a modern táncok, a tangó, shimmy, charleston, black bottom ellen. A püspök minden katholikus egyesületnek is megküldte rendeletét azzal, hogy táncmulatságaikról számüzzék ezeket az erkölcstelen táncokat és társadalmi téren hassanak oda, hogy szünjék meg ez a táncdivat.

Valódi
franc a
Valda
pastilla
meghülés és influenza ellen kapható minden gyógyszertárban és drogériában. 9967

— **Uj francia tanfolyam.** Gancsevics Ante dr. Francia és olasznyelv tanár március elején háromhónapos esti tanfolyamot nyit a francia nyelvből. Külön tanfolyam kezdők és haladók részére. Az eddigi tanfolyamok nagy sikerrel zárultak és ezért ajánlható, hogy a tanfolyamra minél többen iratkozzanak be. Jelentkezni és beiratkozni a zsidóiskolában (az udvarban balra) lehet kedden, csütörtökön és szombaton este hét és nyolc óra között.

— **Zártörésért elitélt gazda.** Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyészség azzal vádolta Bordás István csantaviri gazdát, hogy 1922 február 13-án Szrbobranban a végrehajtó által lefoglalt hetven mázsa kukoricát a saját céljára felhasználta. A noviszadi törvényszék mult évi február 19-én felmentette a vádlottat, mert a végrehajtó nem értesitette a foganatositott végrehajtásról. A noviszadi felebbviteli biróság dr. Gyurgyev-tanácsa Bordás Istvánt pénteken nyolc napi elzárásra itélte.

— **A keresztény ifjak világszövetségének titkára Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Szartórius, a keresztény ifjak világszövetségének genfi titkára és Ziters, a szövetség angliai igazgatója a noviszadi evangelikus templomban előadást tartottak a keresztény ifjak világszövetségének feladatairól. Szartórius és Ziters szombaton Zemunban tartottak előadást.

— **Tüz Budisavan.** Noviszadról jelentik: Schmidt Ferenc budisavai gazda istállója kigyulladt. A kivonult tüzoltóknak nagynehezen sikerült a tüzet lokalizálni. Az istállóban négy ló, négy tehén, egy bika és egy borju bennégett. A kár több mint ötvenezer dinár. A vizsgálat megindult.

TUNGSRAM
RÁDIÓLÁMPÁKKAL
MEGLEPŐ EREDMÉNYT FOG ELÉRNI
ÁRA CSAK 66 DINÁR

— **Rendöri nyomozásból német-francia határkonfliktus.** Párisból jelentik: A pénteki lapok német-francia határincidensről adnak hirt, amely Weissenburg környékén történt. Hoert Lajos német földmives február 12-én a pfalzi Schönauban meggyilkolta kedvesét, majd átszökött a határon francia területre. A német hatóságok körözőlevelet bocsátottak ki ellene, azonban ahelyett, hogy megindították volna a kiadatási eljárást, ahhoz a cselhez folyamodtak, hogy a gyilkos két rokonát felbiztatták, hogy keressék fel francia területen Hoertet és csalják magukkal a német határ közelébe. Igy is történt és amikor Hoert nyolcszáz méternyire volt a német határtól, két német rendőrtiszt átment a francia területre és megkötözte a gyilkost, majd áthurcolta a határon. A francia külügyminiszterium megtette a tiltakozó lépéseket az eset miatt.

— **Orvosi jubileum.** Becskerekről jelentik: Dr. Heidecker Lajos nyugalmazott megyei főorvos vasárnap ünnepli orvosi müködésének ötvenedik évfordulóját. Alekszandar király dr. Heidecker Lajost ez alkalommal a Szent Száva-rend III. osztályával tüntette ki s a kitüntetést vasárnap adják át ünnepélyesen a jubilánsnak.

— **Ki kiváncsi a Nóta végére?** Az nagyon mérsékelt helyárak mellett vasárnap délután fél négykor a Népkörben megtudhatja, mert már hatodszor megy a Nóta vége cimü nagysikerü operette. Jegyek a pénztárnál.

— **Halálozás.** Dr. Solt Lipót, belimonasztiri nyugalmazott körorvos hatvankilencéves korában meghalt. Az elhunytat kiterjedt rokonsága és nagyszámu barátai gyászolják.

Crep de chine
selyem sálak
gyönyörü minőség
s mintákban
darabja 60 din.
nagy választékban
Székely
divatáruházában
Szubotícán

— **Grosavescunét állandó megfigyelés alatt tartják a törvényszéki orvosszakértők.** Bécsből jelentik: A vizsgálóbiró rendeletére a törvényszéki orvosok állandóan figyelik Grosavescuné elmeállapotát. A férjgyilkos asszony egészsége teljesen helyreállt, ugyhogy a vizsgálóbiró már többször kihallgatta. Semmi tünet nem mutat arra mintha Grosavescuné elméje megháborodott volna és az orvosszakértők megfigyelése csak azt akarja eldönteni, hogy az asszony a gyilkosság elkövetésekor beszámitható volt-e vagy sem, mert ezen dől el a vádemelésen kivül az a magánjogi kérdés is, *hogy a férjgyilkos asszony örökölhet-e.* Ha Grosavescuné a világhirü tenorista meggyilkolásakor nem volt beszámitható, akkor az ügyészség nem emel vádat ellene gyilkosság cimén és *ebben az esetben az asszony lesz az általános örökös.* Nagy vagyonról van szó és Grosavescu nem hagyott hátra végrendeletet. A szerencsétlen végü operaénekes fényesen berendezett és kincseket érő lakásán kivül négyemeletes bérpalotát hagyott hátra és örököse megkapja a tizezer dolláros életbiztositási kötvény összegét is.

— **Négyszázezer influenza-beteg van Tokióban.** Tokióból jelentik: Tokióban veszedelmes influenza-járvány dühöng. Február elseje óta átlag napi ötven halálozás történik és négyszázezer influenza-beteg van a városban. Minden óvintézkedés megtörtént, azonban eddig hasztalannak bizonyult. A betegség olyan rosszindulatu lefolyásu, amilyen még sohasem volt.

— **A jegyző sajtópöre.** Noviszadról jelentik: Findeis Antal djakovói gazda a mult évben többed magával egy halvacsorát rendezett. Vacsora közben rendörök állitottak be, akik a résztvevőket letartóztatták azon a cimen, hogy nemzetgyalázást követtek el. Az elsőfoku biróság a letartóztatottak *közül többet* el is itélt, az ügy azonban még a felebbviteli biróság előtt van. Findeis a Deutsches Volksblattban megtámadta Pavlov Orestije akkori djakovói jegyzőt, aki a cikk *miatt* sajtópört inditott a német gazda ellen. A pört szombaton tárgyalta a noviszadi törvényszék, a *tárgyalást* azonban elhalasztotta addig, mig a nemzetgyalázási pör jogerősen be nem fejeződik.

Eljegyzések. *Reitzer* Olga (Budisava) és *Kann* Dezső (Zsabalj) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— *Maletin* Márkó dr., a Matica főtitkára eljegyezte *Adakumovics* Katyusát, a néhai Adakumovics Grga leányát, Zemunból.

A legujabb és legnagyobb fényüzéssel berendezett angol motorhajó »ALCANTARA« 22.500 tonna tartalommal, 1927 március 4-ikén indul Cherbourgból első utjára Délamerikába, Uruguayba és Argentinába. Felvilágositással szolgál a *Royal Maily Line* az ország minden nagyobb városában levő képviselete.

Dr. Szilasi László, a bécsi Hoehenegg sebészeti, urológiai klinikáról visszaérkezett és ujból rendel vese- és hugyszervi betegeknek *Noviszadon,* Nyegoseva ulica 10. szám alatt.

Roth Olga kozmetikai müintézete (Szubotica, Kralja Alekszandra ul. 4. Rossija Fonsiere palota) az összes szépséghibákat, u. m. szeplőt, pattanást, májfoltot, szemölcsöt, alkalmatlan hajszálakat, arcbőrhámlasztást stb. garantált eredménnyel kezeli. — Minden hölgynek érdeke, hogy a könnyen eltávolitható szépséghibáktól és az ezekkel együtt járó lelki depressziótól mielőbb megszabaduljon. Kiváló hatásu saját készitményü szépségápoló szerek, kenőcsök, puderok, gyógyszappanok, arcfehéritő és szépségkenőcsök szétküldése az egész országba utánvéttel. Tanitványokat kiképzésre elfogadok.

A Hakoah március 19-ikén jelmezestélyt rendez a Lloyd összes helyiségeiben.

— **Vádat emeltek egy orosz pap ellen.** Becskerekről jelentik: A becskereki ügyészség vádat emelt Dimitrievics Alekszandar orosz emigráns pap ellen, aki régi orosz törvények szerint párokat esketett meg az egyik bánáti községben anélkül, hogy a párok előbb polgárilag megesküdtek volna.

A Gradjanszki Egyiptomban. Zagrebből jelentik: Kairói jelentés szerint a Gradjanski pénteken mérkőzött Kairóban az egyiptomi válogatottal. A mérkőzést *3:0 félidő után 3:2* arányban elvesztette a zagrebi csapat. A gólokat Babics és Perska lőtték.

Székelési zavarok, bélgörcs, puffadtság, gyomorszédülés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes »Ferenc József« keserüviz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüriti, a vérkeringést előmozditja s tartós megkönnyebbülést okoz. Az évszázad legkiválóbb orvosai a *Ferenc József* vizet ugy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazták. **Kapható** gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

TUNGSRAM
VEVŐKÉSZÜLÉKEK
FELÜLMULHATATLANOK A WESTERN, TUNGSRAM és TELEFUNKEN SZABADALMAK
ELŐNYEIT EGYESITIK

— **Mérgek és mérges anyagok árusitása.** Noviszadról jelentik: Az egészségügyi miniszter legutóbb rendeletet adott ki, amely a mérgek és a mérges anyagok árusitását szabályozza. Ebből az alkalomból a noviszadi Lloyd figyelmezteti tagjait, hogy ez a rendelet csak Szerbiára és Montenegróra vonatkozik. A Vajdaságban mérget és mérges anyagot minden különleges vizsga nélkül tovább is árusithatnak mindazok, akik azzal eddig is foglalkoztak.

Nem lesz jégmizéria. Az enyhe tél következtében nem lehetett elég jeget elvermelni. Ez a körülmény sok aggodalomra adott okot, különösen az élelmiszer szakmában, de a magánháztartásokban is. Egyik külföldi gyárnak sikerült kis hütőberendezést konstruálni, amelyek elérték a tökéletesség legmagasabb fokát és nem igényelnek semmiféle szaktudást és kezelést és az egész berendezés nagyon olcsón beszerezhető. A gyár már értesitette a jugoszláviai képviselőtet hogy a gyár főmérnöke a jövő hó első napjaiban Szuboticára érkezik a helyi és vidéki szükséglet tanulmányozására. Akik hütő- vagy jéggyártóberendezést akarnak beszerezni, sziveskedjenek értesitést küldeni Hamburger Gépipar cimre Szubotica, telefon 566.

Házasság. *Andrássy* Margitka és *Mayer* József f. hó 28-ikán, hétfőn délután fél 5 órakor tartják esküvőjüket a Szent Teréz templomban. (Minden külön értesités helyett.)

— **Arany János-est Sztaribecsejen.** A sztaribecseji magyar Népkör vezetősége március 5-ikén tartja második kulturestélyét, amelyen Arany János müveit és életét ismertetik az előadók.

— **Kabaréelőadás Topolán.** A topolai munkások mükedvelőgárdája Fekete István rendezésében folyó hó 28-ikán, vasárnap kabaréelőadást rendez a Pataki-féle vendéglőben. A mükedvelők ez alkalommal bemutatják »A törvény«, »Mancika tündér«, Önagysága Leogol« és »A kávéház« cimü egyfelvonásos vigjátékokat. Az est iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

— **A boxbajnok függönyt lopott.** Becskerekről jelentik: A rendőrség letartóztatta Deres János bajmoki fiatalembert, aki Taras bánáti községben tartott boxmutatványa után elemelte a teremből a függönyöket. A tolvaj boxbajnokot átadták az ügyészségnek.

Ünnepélyre vagy előadásra ne menjen el ANACOT PASZTILLA nélkül, mert csak ezek óvják meg a szájüreg ragályos megbetegedéseitől.

Dr. HORVÁT
ÜDÜLŐ OTTHONA
ABBAZIA
Elsőrangu, modern kényelemmel berendezett uri magyar ház. Saját nagy árnyas park, napos terraszok, minden szobából felséges tengeri kilátás, folyóviz. Hires bánáti konyha. Gyermekek 5 éven felül kisérel nélkül is. Orvos a házban. 1418

— **Nyugdijazták Szokolovics topcsideri rendőrkomiszárust.** Beogradból jelentik: A belügyminiszter szombaton nyugdijazta Szokolovics topcsideri rendőrkomiszárt, akinek neve két nap óta, a véresre vert városi szolga parlamenti szereplése folytán, a politikai viták központjába került. A nyugdijazás vasárnap jelenik meg a hivatalos lapban.

— **Hatóság elleni erőszakért elitélt földmivelő.** Noviszadról jelentik: Milosevics Tósa sztarapalánkai földmüvelő, amikor Poljanszki Novak erdőőr feltartóztatta és meg akarta abban akadályozni, hogy a lopott fát elvihesse, az erdőőrre támadt és elvette annak fegyverét. A noviszadi törvényszék szombaton hatóság elleni erőszakért husz napi fogházra itélte. Az elitélt felebbezett.

— **Sulyos villamoskaramból Beogradban.** Beogradból jelentik: Szombaton hajnalban öt órakor a hadügyminisztérium palotája előtti keresztezésnél összeütközött a 2 számu villamos a 9. számuval. A kocsivezető és az ellenőr sulyos sérüléseket szenvedtek, két ember könnyebben megsebesült. Szerencsére a korai órákban történt az összeütközés, később éppen ezek a vilalmosok annyira zsufoltak, hogy az áldozatok száma igen nagy lehetett volna. A négy sebesültet kórházba szállitották.

TUNGSRAM
FEJHALLGATÓK
A LEGDRÁGÁBB GYÁRTMÁNYOKKAL
EGYENÉRTÉKÜEK, NOHA ÁRUK CSAK 135. D.

Az Izraelita Nőegylet és Népkonyha *március hó 5-ikén* tartja rádiószkecsestélyét.

— **Öngyilkos csendőr.** Gyokovics Jóvó csendőrőrmester, akit nemrégen Szuboticáról elhelyeztek és a kamenicai csendőriskolához előadóvá neveztek ki, Kamenicán szolgálati fegyverével fejbelőtte magát és meghalt. Az öngyilkos csendőr hátrahagyott levelében azt irta, hogy életuntságból vált meg az élettől.

Szavazás a Városi Moziban. Mult számunkban közöltük, hogy a Városi *Mozi* szavazást rendez annak megállapitására, hogy a közönség kedvence Harry Liedtke komoly, vagy vigjátéki szerepében jobb-e. Ugyanezen a szavazólapon több kérdőpont lesz *Harry* Liedtke személyére vonatkozólag s akik pontosan felelnek az összes kérdésekre, azok közt Harry Liedtke tiz darab sajátkezü autogramjával ellátott fényképét sorsolja ki a Városi Mozi.

Az
„ARANYEMBER“
Jókai Mór regénye
1927. március hó 3-án
és 6-án a NÉPKÖRBEN
Jegyek előre válthatók a Steiner cukrászda mellett a Malaturszki trafikban és előadás napján a pénztárnál.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természetes »Ferenc József« keserüvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a *Ferenc József* viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságait egyesiti magában. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

FILM

Faust

Sajtóbemutató a Lifka-moziban

Film, amelyről ugy kell szólnunk, mint a legnagyobb szinházi eseményről. Az Ufa filmgyár, amely az amerikai filmgyárakkal folytatott verseny során egymásután olyan filmremekekkel lepi meg a publikumot, mint a *Nyomorultak* vagy most a *Varieté*, ezutal egy merész lendülettel filmre hozta a német költészet legnagyobb alkotását: *Faust*-ot.

A filmet nem szorosan Goethe alkotása után rendezték, hanem a népies eredetü mesét elevenitették meg olyan technikai tökéletességgel és a mese motivumainak olyan csillogó érvényesülésével, hogy a Faust megfilmesitett alakja már közel jár a filmtechnika legvégső határához, hogy szinte önkéntelen a kérdés: mi jöhet még ezután? A film a német technika csodája, meséje pedig a Jónak és a Rossznak küzdelme. Végül pompásan scenirozott prológus zárja be a drámai elevenséggel lüktető és a rendezői tudás minden finomságát visszatükröztető képek szines, lebilincselő sorozatát.

Emil *Jannings*-ről felesleges itt dicsérő sorokat irni, de még sem lehet megjegyzés nélkül elsuhanni produkciója mellett. Amit Jannings a Faust *Mefiszto* szerepében mutatott, nem is emberi teljesitmény: *boszorkányság*. Ezer lelkü és ezer arcu ez a nagy darab német ember, aki megdöbbentő erővel végig vezeti az embert az érzések skáláján. ***Megjelenésében, mozdulataiban groteszk, cselekedeteiben megrázó.*** A *Faust*, a svéd férfiszépség, Gösta *Ekmann*, mintha csak kilépett volna a mese kereteiből. Először összetört aggastyán, filantróp és küzd, azután tüzbe veti a Bibliát és a felébredt ifjuság tüzével szeretkezik az élettel. *Margareta* szerepét Kamilla *Horn* játszotta nagyon finoman. A filmet a közel jövőben a *Lifka-mozi* mutatja be.

(sz. e.)

KINTORNA

— Jómódunak látszol. Örökültél?
— Nem. Beléptem egy bankba.
— Hogy csináltad ezt?
— Az ablakon keresztül!

✸

A feleség: Jegyezd meg magadnak, hogy a fehérnemütől a butorokig mindent én hoztam a házasságba. Mid volt neked a házasságod előtt?

— *A férj:* Nyugalmam.

✸

Két vajdasági kereskedő Bécsben van üzleti uton és ezt a kedvező alkalmat felhasználják arra, hogy egy nagyot mulassanak. Mi tagadás, a két vajdasági kereskedő annyira berug, hogy a rendőr — bécsi szokás szerint — beszállitja az eszméletlen embereket a kórházba. Másnap reggel felébred a két magyar és csodálkozva néz körül, hogy hová került. Az egyik kimegy a folyosóra kis terepszemlére. Amikor visszajön, a barátja megkérdi tőle:

— Tudod már, hogy hol vagyunk?
— Hogyne tudnám. Indiába kerültünk.

— Miből gondolod? — kérdi álmélkodva a másik.

— A folyosón csupa furcsa turbános ember járkál és ilyen feliratok vannak: »Die hebenräumen sind im oberen Teil des *Ganges*.« Már pedig a Ganges Indiában van.

✸

Az iskolában művészettörténetet magyaráz a tanár és a milói Venusról beszél, amelynek modelljét megmutatja a diákoknak. A magyarázat után sorra kihivja a nebulókat.

— Kovács Pista! Mi tetszik neked a legjobban ezen a szobron?

— A lába, tanár ur!

A tanár felháborodik:

— Taknyos kölyök, pont a lábát veszed észre? Vedd a könyveidet és takarodj ki az osztályból.

Utána egy másik nebulót hiv ki a tanár.

—Hát neked mi tetszik rajta a legjobban?

— A keble, tanár ur!

— Takarodj ki azonnal te is!

Végül Mórickát szólitja a tanár.

— Hát mondd meg te Móricka, neked mi tetszik?

Móricka jelentős pillantást vet a szoborra, majd szó nélkül sarkon fordul és kitakarodik az osztályból.

RÁDIÓ-MÜSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Vasárnap, február 27

Bécs (517.2): 11: A bécsi szimfónikus zenekar koncertje. 16: Koncert. 18.45: Buxbaum-kvartett. 19.45: »Lumpácius vagabundus« énekes népszinmü.

Zagreb (310): 17: Tánczene. 20.30: Esti zene. 21.25: Hirek.

London (361.4)) 21.10: Tudományos előadás. 22.15: Katonazene.

400 darab
ULTRAAUTODYNE-
készülék van forgalomban
Saját gyártmány!
KONRATH D. D. SUBOTICA

Lipcse (365.8-: 16.30: Karnevál. 19.30: Operaelőadás »Turandot«. 22.30: Tánczene.

Róma (449): 17: Jazzband. 21: Zeneest.

Budapest (555.6): 11.45: Szimfónikus zene. 16.30: Ének. 17.30: »A vén bakancsos és fia a huszár«. 20.30: Koncert és utána jazzband.

Minden
háztartásban található elhasznált
bőráru: barna cipők, irattáskák,
utitáskák, bőrszékek stb. amelyek
Brauns-féle
„VILBRA" bőrfestékkel
bevonva — olyanok lesznek,
mint az uj.
Az átfestett bőráru örömet
szerez Önnek is
Vilm Brauns festékgyár Celje

KÖZGAZDASÁG

Méhészegyesület alakul Sztaribecsejen. Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecsei és a járási becsei méhészek elhatározták, hogy egyesületbe tömörülnek. Az alakuló gyülést március elsején délután tartják a sztaribecsei Börcsök-féle vendéglőben.

FIAT ALKATRÉSZEK
az összes tipusokhoz szortirozva és „VARTA" accumulatorok minden tipusu autókhoz állandó raktáron
„Automobilia" Subotica

A becskereki kamara plenáris ülése. Becskerekről jelentik: A becskereki kereskedelmi és iparkamara szombati igazgatósági ülésén elhatározta, hogy a kamara plenáris ülését március 3-ikán tartják meg.

FIAT AUTÓK
legujabb 1927-es tipusu 503-as és 509-es
ÁLLANDÓ RAKTÁR
„Automobilia" Subotica
(Heisslerfürdő mellett)

Egyesületbe tömörülnek a vajdasági füszernagykereskedők. Szomborból jelentik: A vajdasági füszernagykereskedők Novi-Vrbászon szombaton értekezletet tartottak, amelyen résztvettek a bácskai, bánáti és szerémségi füszernagykereskedők. Az értekezleten Raics György szombori füszernagykereskedő elnökölt és az előadók Steinfeld Ödön és Ofner Hugó szombori kereskedők voltak. A megjelentek elhatározták, hogy érdekeik védelmére egyesületbe tömörülnek és Ofner Hugót bizták meg az alapszabályok kidolgozásával.

FIAT AUTÓK
a vajdasági piacra eddig legjobbnak bizonyultak. Ujból ho szabb ejárasu részletfizetési kedvezmén! Kérjen bemutatást!
„Automobilia" Subotica

SPORT

SAND—Radnicski. A noviszadi munkáscsapat vasárnap mutatkozik be először a szuboticai közönségnek. A csapatot igen jó hirek előzik meg és olyan eredmények, melyek bármely nagyhirü vajdasági csapatnak diszére válnának. A SAND komolyan készül a találkozásra, mert mindenáron revánsot akar venni a mult heti véreségért. A szuboticai csapat a következő együttessel áll ki: Sifflis — Beleszlin, Weisz — Inotai, Held, Ördög — Dér, Kovács, Becics, Haraszti Horváth. A mérkőzés délután fél háromkor kezdődik.

Bácska—SzMTC. A Bácska-pályán találkozik a két csapat. A mérkőzés kimenetele teljesen nyilt. Az a csapat győz, mely állóképesebbnek mutatkozik. A mérkőzés délután fél háromkor kezdődik.

A magyar boxolók győzelme Prágában. Prágából jelentik: A magyar-csehszlovák válogatott boxolóinak találkozása magyar győzelmet hozott. A légsulyban Kocsis, a bantemsulyban Széles, a pehelysulyban Gelb, a könnyüsulyban Szobolenszky győzött. A weltersulyban Balázs döntetlent ért el, mig a középsulyban Csiszár vereséget szenvedett.

BEOGRAD:

Wacker (Bécs)—Jugoszlávia 2:1 (1:1). A bécsi csapat szép játék után győzött. Vasárnap a BSK ellen áll fel a Wacker, amely kedden fog Szuboticán vendégszerepelni.

CSAK
Dr. OETKER féle
BACKIN-
SÜTŐPORRAL SÜT!

TŐZSDE

Zürich, február 26. *Zárlat:* Beograd 9.135, Páris 20.345, London 25.22 háromnyolcad, Newyork 519 hétnyolcad, Brüsszel 72.30, Milanó 22.75, Amszterdam 208,20, Berlin 123.25, Bécs 73.225, Szófia 3.75, Prága 15.70, Varsó 58.05, Budapest 90.90,, Bukarest 3.08.

Noviszadi terménytőzsde, febr. 26. Buza 76 kilós kinálat 307.50 dinár, 75 kilós kinálat 305 dinár. Tengeri 40 vagon bácskai áprilisra Sisak hajó 186.50 dinár, két vagon bánáti 162.50 dinár. Bab 1 vagon bácskai válogatott 165 dinár. Liszt egy vagon bácskai 7-es 250 dinár. Korpa 1 vagon szerémi uj 145 dinár. Konkoly bácskai 1 vagon 75 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom 48 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, febr. 26. A gabonatőzsdén a határidőpiacon az irányzat szilárd és az árfolyamok kissé emelkedtek. A készárupiacon az irányzat tartott. A forgalom mindkét piacon élénk. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 32.86—33.63, zárlat 33.02—33.05, májusra 33.65—33.83, zárlat 33.82—33.84, októberre 29—29.30, zárlat 29.28—29.30, rozs márciusra 26.22—26.30, zárlat 26.30—26.32, áprilisra 26.75—26.84, zárlat 26.82—26.85, októberre 22.15—22.26, zárlat 22.32—22.36. A készárupiacon: Buza 32.50—35.10, rozs 26—26.30, árpa 22.20—23.60, sörárpa 25.60—29.60, köles 17.50—18, tengeri 20.50—21, zab 21.20—22, korpa 16.40—16.80.

Budapesti értéktőzsde, febr. 26. Magyar Hitel 89.8, Osztrák Hitel 12.2, Kereskedelmi Bank 108.6, Magyar Cukor 212.5, Georgia 25.8, Rimamuránvi 92.5, Salgó 57, Kőszén 515, Bródi Vagon 5.3, Beocsini Cement 157, Nasici 163.5, Ganz-Danubiusz 199, Ganz Villamos 173, Roskányi 12.5, Athenaeum 23.2, Nova 38.2, Levante 27.5. Irányzat: szilárd.

Csikágói gabonatőzsde febr. 26. Buza májusra 139.875, buza juliusra 133.50, buza szeptemberre 131, Tengeri májusra 77.625, tengeri juliusra 82.25, tengeri szeptemberre 83. Zab májusra 44.875, zab juliusra 45.505, zab szeptemberre 44.25. Rozs májusra 106.25, rozs juliusra 104.37, rozs szeptemberre 99.25.

Newyorki gabonatőzsde, febr. 26. Buza őszi vörös 148.375, buza őszi kemény 153.875, Tengeri 87.125. Liszt 675—710. Irányzat: szilárd.

FIAT JAVITÓMÜHELY
e örendü szakemberekkel ujonnan berendezve és kibővitett.
„DUCO" lakozás! Első garázsozás
„Automobilia" Subotica

SZINHÁZ

Hátha . . .

Carlo Venczlani vigjátéka egy majomhányról

Herczeg Ferenc csillogó, elmés majomkomédiája után Olaszországban is bemutattak egy vigjátékot, melynek tárgya az embernek a majommal való ősi, furcsa atyafisága.

Klamp doktor az ember és a majom rokonságát tanulmányozza már évtizedek óta, nagy parkjában ketrecekben tartja a legkülönbözőbb majmokat, melyeket csak el lehet fogni s keresztezés utján igyekszik megteremteni azt az »embermajmot«, melyet a tudósok hiába kerestek Jáva, Szumatra erdeiben. Különösen sokat vár egy gorilla és egy orangutáng kereszteződésétől.

Egy napon a gorilla ketrecében egy vadul visitó, rózsás arcu csecsemőt lel. A tudós diadalmasan fölkiált, hogy megoldotta a problémát. Nem is sejti, hogy csalódás áldozata. Házvezetőnője tudniillik, aki meg akar szabadulni a gyermekétől, a gorilla ketrecébe csempészte ujszülött leányát, hogy örömöt okozzon a tudósnak. Elég az hozzá, ez a kislány majmok közt nevelkedik, megtanul ugrálni, mászkálni, szeszélyes és bolondos lesz, a tudós pedig boldog, hogy főfedezését nemsokára bemutathatja az ámuló tudományos világnak.

A természettudosók, mikor szemlélik ezt a vadóc, féktelen kis lányt, igy szólnak:

— Érdekesnek érdekes, de hátha mégis csak lány.

Viszont a hozzánemértők, a be nem avatottak, akik elámulnak szilajságán, igy töprengenek:

— Érdekesnek érdekes, de hátha mégis csak majom.

Végül a ketrec foglya mégis csak kiszabadul, unja a szörszálhasogató tudós fontoskodását, elmenekül a parkból egy közeli villába. A villában egy fiatalember lakik, aki nemrégiben zörrent össze a menyasszonyával, szivesen fogadja őt, valami kóbor cigánylánynak véli, vagy vidéki ripacsok, csepürágók gyermekének. Mindenestere érdekli, mi lesz ebből a szilaj lányból. Maga nevelgeti. Klamp tanár neszét veszi, hogy a leány hol tartózkodik, utána megy s mint jogos tulajdonát hazahozza.

Itt a majom természetesen mindig a fiatalemberre gondol. Közben a tudóst nagy csalódás éri, okmányokkal mutatják ki, hogy az, akivel darwini elméletét akarta bebizonyitani, emberek gyermeke. A fiatalember elvetődik a tudós parkjába, itt viszontlátja a gyönyörü leányt, beleszeret. Igy végződik a darwini tudós komédiája.

Hogy fedeztek föl?

Berlini szinésznők, mozi-csillagok vallomása — Asta Nielsen és Else Heims

A berlini szinésznőket, mozicsillagokat megkérdezték, ki fedezte föl őket, ki volt a szinigazgató, vagy uriember, akinek indulásnál szerencséjüket köszönhették. Legtöbben tiltakoznak az ellen, mintha őket valaki felfedezte volna, szerényen bevallják, hogy ők magukat fedezték föl.

Asta *Nielsen* kitér a felelet alól, igy ir:

— Hát azt hiszik, hajlandó vagyok elárulni, kicsoda az én Kolumbuszom? Nem, ezt sohasem mondom el.

Max*Guelstorff* szivesen áll kötélnek. Az ő felfedezése igy történt:

Egy napon hazafelé villamosozott a *Shillertheater*-ből, elégedetlenkedett legujabb alakitása miatt, azon töprenkedett, mit kell játékán változtatnia. Egyszerre észrevette, hogy tulhaladt a célján, sietve kezébe kapta táskáját, melyet maga mellé tett az ülésre, leugrott a villamosról. Egy ur utána rohant, megragadta gallérját s minden tiltakozása ellenére azonnal a rendőrségre vitte, ahol diadalmasan igy szólt a rendőrtiszthez:

— Végre elcsiptem ezt az alakot. Ez az aki a villamosokon állandóan aktatáskákat lop.

A kitünő müvésznek ott kellett hagyni a rendőrségen az aktatáskát, melyet szórakozottságból vitt magával. Ettől a pillanattól kezdve azután föl volt fedezve mindenki szemmel tartotta.

Ida *West* Brahmnél jelentkezett. *Sudermann* »Virágos csónak« cimü darabjában Thea szerepét akarta eljátszani. Brahm figyelmesen ránézett, megkérdezte hány kiló, majd szárazon igy szólt hozzá:

— Adjon le tiz kilót. Theának nagyon sulyos.

— Rendben, — válaszolt a szinésznő.

Azonnal Karlsbadba utazott otthagyta a tiz kilóját, aztán megkapta Thea szerepét.

Else *Heims*, a fiatal német szinésznő véletlenül került a világot jelentő deszkákra. Barátnője egy este potyajegyet kapott, meghivta őt is a szinházba. Mihelyt megpillantotta a szinlapot, elhatározta, hogy ha törik-szakad, szinésznő lesz. Egy cukrászdában volt akkor alkalmazva, mint pénztárosnő.

Másnp a gazdájától dupla fizetést kért azzal, hogyha nem kapja meg, fölmond s szinésznő lesz. A cukrász szemébe nevetett, Else Heims erre elment *Sudermann*-hoz, aki meghallgatta, azt tanácsolta neki, hogy tanuljon s három hónap mulva jöjjön vissza. A pénztárosnő, mig a számológépet kezelte, titokban Maria Stuart szerepét magolta s ha nagyon zavarták — amint valija — bezárkozott arra a helyre, ahová az ember mindig be szokott zárkózni, ott mondogatta szerepét. Sudermann három hónap mulva el volt tőle ragadtatva, azonnal szerződést köttetett egy szinházzal. Else Heims megkezdte diadalmas pályafutának indulásnál szerencséjüket köszönsát.

TERE-FERE

Éjjeli menedékhely. A szovjetköztársaság általános népszámlálást tartatott s az ottani ujságok beszámolnak a népszámláló biztosok benyomásairól. Ezek a magánlakásokat, közintézeteket éppugy meglátogatták, mint az éjjeli menedékhelyeket.

Kerinszky lapja közli a jelentésüket, melyekből kiderül, hogy igen sok férfi él bigámiában, trigámiában s az elhagyott csavargó gyerekek száma még mindig nagyobb, mint Európa bármelyik államában.

Oroszországban ezenkivül most is rengeteg éjjeli menedékhely van. Az éjjeli menedékhely már nem olyan, mintahogy annak idején rajzolta meg szindarabjában *Gorkij*, azóta megváltozott, átalakult, forradalmi éjjeli menedékhelylyé vált. Több emelettel rendelkezik. Itt természetesen találkozunk a nyomoruság régi számkivetettjeivel, a csavargóval, a lakástalan, facér munkással, mint bármelyik nagyvárosban. Más az érdekes. A mai orosz éjjeli menedékhely ugyszólván mindenkinek közös lakásává lett.

— Hajdan — irja a *Trud* cimü kommunista lap szerkesztője — az éjjeli menedékhely csupán a kültelki nyomorultakat fogadta magába, azokat, akiket a tőkeuralom megfosztott földjüktől, otthonuktól, pénzüktől. A szovjetbeli éjjeli menedékhely ettől merőben különbözik. Körülbelül huszezer embernek nincs lakása Moszkvában, ezek tehát csak itt hálhatnak. Ma már nemcsak a kültelkek söpredéke, a társadalom salakja kerül ide, hanem azok is, akik nappal dolgoznak, de nincs hajlékuk, hol álomra hajthatják fejüket.

Eszerint a szovjet a nyomoruságot kiterjesztette a nép szélesebb rétegeire, az osztályharc szétrobbantotta a társadalom régi kereteit, a csavargót, a munkást, a középosztályt egy helyre zsufolta össze. A kommunista szerkesztő igy vall tovább:

— A közös hálóteremben az izzadt testek csömörletes szaga érzik. Szorosan egymás mellé állitott tábori ágyakon ruhástól alszanak az emberek. Rongyok, szakadt nadrágok, cafatokban lógó bundák, lyukas köpenyek, foltos katonai uniformisok között mozognak a meztelen, szutykos, kékre fagyott lábak, melyeken sebek, hegedések láthatók. Ki van irva ez: »*A féreg terjeszti a hagymázt!*« De közvetlen a tábla alatt egy inséges muzsik a körmén öl meg egy bolhát. A gyermekek szobájában, melybe beszüremkedik a mellékhelyiségek büze, szintén tábla látható ezzel a fölirással: »*A tisztaság legyen a legjobb barátod.*« A nők közös terme még irtózatosabb. Fiatal lányok jönnek ide szülni. Egy gyermeklány mellett öthetes csecsemőt találtam, megkérdeztem, hol a csecsemő anyja, mire a lány azt felelte, hogy ő az. Azt mondotta, hogy husz éves, de a többiektől megtudtam, hogy csak tizenöt. Itt alszik egy diáklány, aki 1919 óta tagja a közoktatási népbiztosságnak és sok ifju kommunista is . . .

*

Min nevetnek az olaszok? Americo *Scarlatti* arról ir, hogy az olaszok nagyon is félnek attól hogy nevetségesekké válnak s éppezért megragadnak minden alkalmat, hogy nevessenek. Éles birálóösztön humorérzék lakozik bennük. Világosan látnak. A cikkiró egy kis mulatságos listát állit össze, mely természetesen tovább folytatható, egészen a végtelenségig. Ebben arra ad választ, hogy különösen min nevetnek a mai olaszok. Pár sorát itt közöljük.

— Nevetséges a süket ember válasza, az az ur, aki aludt a szinházban s a felvonás végén tapsol, a kövér nő férfiruhában, a dadogó, mikor hirtelenül dühbe gurul, a csunya lány kacérkodása, az elszólás után való udvarias magyarázkodás, a meglepetés, melyet már előre vártunk, a pocakos ur kerékpáron, egy kövér nő, aki fuvolázik, valaki, aki haragszik és egyszerre eltüsszenti magát, egy hosszu fiatalember, aki táncleckét vesz, a jóbarát, aki a szinfalak között vigasztalja a bukott szerzőt, a beteg kómikus, a társasjátékok kinos szellemessége, az az ember, aki tüntetőleg »pártfogol« valakit, a félreértett zseni, a hamar megsértődő férj, a magas férj alacsony feleség mellett vagy megforditva, egy ostoba ember bizalmaskodása, a hősszerelmes első szavai, akit az egész nézőtér lázas izgalommal vár, annak az elgondolása, hogy minden férfinek van egy nője, a sokszorosan felszarvazott férj, aki feleségének hüségét dicséri, az, aki át akar ugrani egy árkot és belepottyan, a beugratott, aki megsértődik, a zsugori ajándéka, a kispolgár, akit Herkulesnek vagy Caesarenak neveznek.

*

Rémdráma a telefonban. Luzernben történt nemrégiben. Ugy hajnali három óra felé a telefonközpontban a falon kigyulladt egy lámpa. A kisasszony azonnal dugaszolt, megkérdezte az előfizetőt, milyen számot óhajt, de semmi választ sem kapott, csak egy hosszu, halk sóhajt, majd nyögést hallott, mintha valaki segitséget akart volna kérni, de nem tudna beszélni.

Később a kisasszony több izben felcsöngette a számot s mindannyiszor hallotta a hosszu, halk sóhajt és a rémült nyögést, majd közelebb, majd távolabb. Abban a hitben, hogy valami szerencsétlenségről lehet szó, tüstént értesitette a rendőrséget. Hat rendőr gépkocsiba szállt, gyorsan kihajtott egy villácska elé, mely a városon kivül volt. Kopogtak, de nem nyitottak ajtót. A villa teljesen sötét volt, ablakait bezárták.

Erre a rendőrök rosszat sejtvén, betörték az ajtót s kezükben a pisztolyukkal óvatosan előre haladtak a földszinten. Tolvajlámpájuk fényénél átkutattak minden szobát, de senkire sem bukkantak. Pölmentek az emeletre, hogy megkeressék a szobát, ahol a telefon van.

Itt elámultak. Az iróasztalon a telefon mellett egy gyönyörü, fehér angoramacska ült s keservesen miákolt. Nyilván játszott a hallgatóval, leverte a villáról, aztán annyira beleg balyodott a hosszu zsinórba, hogy nem tudott kiszabadulni. Ekkor adta meg a vészjelt a telefonközpontnak. A hat hős rendőr a macskát — sikeresen kiszabaditotta.

Oroszlánkölykök leckéje. A *Daily Telegraph* az indiai alkirály oroszlánvadászatáról közöl tudósitást.

A giri erdőben annyira elragadta a vadászat szenvedélye, hogy elszakadt vadásztársaitól s utána ment egy oroszlánnak a bozótba. Sokáig kereste nyomát, végül olyasmit látott, ami kárpótolta vakmerőségéért.

Egy nőstényoroszlán tünt fel, öt kölykével. Látszott, nem is sejtette, hogy ember lehet a közelben. Vadászleckéket adott kicsinyeinek. Nyilván magától tanulta meg azt a »szemléltető oktatást«, melyre az ember-pedagógusok csak századok fáradságos tapasztalata után jöttek rá. A nőstényoroszlán egy nyomoruságos kecskére uszitotta kölykeit, mely a facölöphöz volt kötve, hogy előcsalogassa őket a vadonból.

Ennek az első leckének az volt a tárgya, hogy kell végezni egy kecskével gyorsan és biztosan, anélkül, hogy időt adnánk neki a védekezésre és menekülésre. A kis oroszlánok egy-kettő megtanulták a leckét. Miután végeztek a kecskével, nehezebb feladatot vettek elő. Az anya kiszemelt egy bivalyt. Ez azonban pompásan visszaverte az oroszlánkölykök hadászati fogásait. Az anya élénk figyelemmel kisérte minden mozdulatukat.

Egy bizonyos pillanatban már közbe akart lépni, hogy a rettenthetetlen, harcias bivalyt leteritse s a viadal, mely közel egy negyed óráig tartott, nyilván rosszul is végződött a bivaly számára, ha a nőstény oroszlán meg nem szimatolja, hogy a legnagyobb ellenség van a közelben, az ember. Erre öt kölykével együtt futásnak eredt, eltünt a bozótban.

*

Mi illik a huszadik században? Eugen *Marsan* ur hézagpótlóan fontos munkát jelentetett meg: uj illemtant szerkesztett, mely arról világosit fel bennünket, hogy a müvelt francia társaságokban mi illik és mi nem illik a huszadik században. Sok minden eddig vitás kérdést dönt itt el. Mi csak ezeket emeljük ki.

Ma is kezet csókolunk a nőknek, akár a középkori várkisasszonyoknak, de ha többen vannak jelen, akkor csak kezükre hajlunk, rálehelünk, pusztán a háziasszony kezét csókoljuk meg. Cukrászdában nem csókolunk kezet. Elhagyott uccán igen. A körúton soha. Lányoknak nem jár kézcsók, de ha nagyon szépek, megcsókolhatjuk az evező vagy a tennisz izmukat.

A gépkocsiban a belső hely a nőket illeti meg, de itt nem kell figyelemmel lenni arra, hogy jobb- vagy baloldalt ülünk-e. Ha a férfi a leszállásnál kezét nyujtja, akár pompás autóról lép ki a hölgy, akár az autóbuszról, azt illik elfogadni.

Délelőtt udvariassági látogatások alkalmával csak egyetlen cigarettát szabad elfogadnunk, tilos telefüstölnünk a szalont. Kissé mosolyognunk kell, mikor a háziasszony maga mellé ültet, de ha nálunk fontosabb, előkelőbb személyiség érkezik, helyünket szerényen, minden tüntetés nélkül át kell engednünk. A szék karfájára rákönyökölhetünk, lábunkat is keresztbe rakhatjuk, ez ma már nem illetlenség. Adomákat is mesélhetünk el, de sohase fogjuk meg barátunk gombját. A nők térdéhez érni szigoruan tilos.

Ha véletlenül egy nő hálószobájába lépünk, ne beszéljünk hangosan, mert ez illetlenség, de ne is suttogjunk, mert ez még nagyobb illetlenség.

Erre különösen ügyeljünk. Aki ezeket a szabályokat megtartja, az kifogástalan, nyugateurópai uriember! . . .

*

Satnyulunk! Inge a londoni dékán előadást tartott arról, hogy az emberi fajta egyre jobban satnyul, a természeti kiválasztás a müvelt államokban ugyszólván megakadt s ha nem folyamodunk valamilyen okos módszerhez, akkor a természet kegyetlenül bosszut áll rajtunk.

Véleménye szerint a huszadik századbeli ember az egyoldalusságában egészen elcsenevészedik. Érzékszervei a müveltség haladásával szemlátomást visszafejlődnek. Fogaink kisebbek, mint annak előtte és sokkal gyöngébbek, ezzel szemben állkapcánk nagyon is nagy a gyatra fogazathoz képest. Miután van ruházatunk és fegyverünk, nincs szükségünk többé szőrzetre és karmokra. Jöhet olyan nap, mikor már járni sem tudunk, sem

irni, hiszen ma gépkocsikon jövünk-megyünk és csak irógépbe diktálunk.

Inge dékán boruló. A. M. *Low* professzor, — az ismert embertantudós — elismeri, hogy lábaink tényleg satnyulnak s ez tényleg annak a következménye, hogy keveset gyalogolunk, de azért a jövőt rózsásabb szinben látja: a jövendő emberének vékonyabb lábai lesznek, de annál hatalmasabb koponyája.

— Reméljük — mondja — hogy azt az energiát, melyet eddig a járásra fordítottunk, átveszi agyvelőnk, az fog fejlődni, ugyhogy a jövő századok embere sokkal erősebb szellemi életet él majd, mint a mai.

Barclay Smith, az anatomia tanára arról beszél, hogy a vakbélgyulladások száma miudinkább szaporodik, ennek oka pedig nem a divatban rejlik, sem pedig abban, hogy egyes sebészek jól keresnek rajta, hanem abban, hogy hasizmunkat kevéssé foglalkoztatjuk s folyton járművekkel közlekedünk.

Az uj ember elsatnyulásáról szóló vitában fölemlitették azt is, hogy érzékenységét elvesztette a különböző lármákkal s recsegésekkel szemben, melyekben a nagyvárosokban ugyancsak van része. Idegei a pokoli zenebonát egyszerüen nem veszik föl, fékezőkül szerepelnek, hogy az agyvelő egyensulyát biztositsák Manapság a teherautók dübörgése, a gépkocsitülkök rikoltása közel se hat annyira a fővárosi emberre, mint hajdan az arkadiai pásztorra a zefir suhogása, vagy a patak mormolása.

*

Szovjetoroszország és a vallás. Az odesszai forradalmi törvényszék tizenöt embert itélt halálra, akik között hét nő van és nyolc férfi, mindnyájan istenfélő, jámbor kispolgárok.

Bünük az, hogy mikor tavaly juniusban az odesszai népbiztosság a régi egyháztól elvette a kazáni templomot s átadta az ugynevezett »élő« vagy »szabadelvü« egyháznak, a tömeg a hivatalnokokat megakadályozta munkájuk teljesitésében.

Azt a hirt terjesztették, hogy a templomot kommunista körré alakitják. A hivek összegyülekeztek, hogy megvédelmezzék Isten házát és ellene szegüljenek az istenteleneknek. A harangok egyszerre zugni kezdtek, a jórészt nőkből álló tömeg orditott:

— *Mentsük meg Oroszországot! Le a zsiványokkal!*

A népbiztosokat a »szabadelvü« papokkal egyetemben elagyabugyálták, a verekedőket az oda sietö szovjet-katonák sem birták leszerelni. A nők végül vörös ruhát öltöttek magukra, gunymenetben vonultak végig a városon.

Hiába minden vallásellenes hirverés: az orosz nép ragaszkodik hitéhez. A templomok ma is tele vannak az oltárok előtt imádkoznak, noha vörös márványokon mindenütt ez a fölirás olvasható:

— A vallás a nép mákonya.

*

Tülköljenek a gyalogjárók! Minthogy a nagyvárosok forgalma egyre inkább növekszik, minthogy már nemcsak a gyalogjárók élete forog veszedelemben az autók miatt, hanem azoknak a bőre is, akik az autókon ülnek, állandóan foglalkoznak a kérdéssel, hogyan lehetne a közlekedést még biztonságosabbá tenni. Az autó a nagyvárosok tigrisévé változott, évente elpusztit bizonyos számu embert.

A párisiak különböző óvóintézkedéseken törik a fejüket. Maguk a sofförök egy tagadhatatlanul eredeti tervezetet nyujtottak be a belügyminisztériumnak. Arról lenne szó, hogy a gyalogjárók is járási — nem hajtási — engedélyt kapnának s ők tartoznának tülkölni a közeledő autókra, hogy figyelmeztessék a kocsist a veszedelemre.

A gyalogjárók azt inditványozzák, hogy Párisban is függesszenek ki figyelmeztető táblákat az országutakon, mint az Egyesült Államok egyes városaiban. Ezeknek a szövege igy szól:

— Kocsivezető, ha tiz kilométer sebességgel hajtasz, nemsokára beérsz a városba s ott sok öröm vár rád. Ellenben ha áthágod a megengedett sebességet, akkor megismered börtöneinket, csak kopasz falak merednek rád, nagyon megkeserülöd hebehurgyaságodat.

ORVOSI DOLGOK

Féltékenység

Valljuk be őszintén: mindnyájunkban van egy adag féltékenység. Egyik emberben több, a másikban kevesebb. A normális, néha tudat alatti féltékenység gyökere az emberi *önzésben* van. A szerelmi féltés különböző érzésekből tevődik össze: sajnálkozás, szivfájdalom, ellenséges érzés, kétségbeesett düh, a rivális lenézése, végül hibáztatás, amelynek éle a nő, a rivális, vagy önönmagunk ellen irányul.

A féltékenység *fájdalommal* jár, amely fájdalmat a hiuságunkon ejtett sebzés és a nő elvesztése okozza. Ez a fájdalom annál nagyobb, minél jelentéktelenebb egyénnek tartjuk a — vetélytársunkat. A féltékenység foka egyénenkint változó: a parányitól kezdve othellói nagyságra, sőt afölé is emelkedhetik. Mint a hogy nagy különbség van a női és férfi hütlenség között, ép ugy lényegesen különböző a női és férfi féltékenység is. A nő fájdalma mindig nagyobb, — igazán csak egy nő tud szeretni! — a fájdalmát a nő nem kiáltja világgá, magába fojtja szégyenével együtt.

A normális keretek között mozgó féltékenység inditó rugója esetenkint mindig más és más. A mindennapi élet éppen elég példával szolgál. Ebbe a csoportba tartoznak az öregedő nők, a potenciájában gyengülő férfi féltékenykedései is. Az *álféltékenységet* azok az egyének képviselik, akik hütlenek a házastársukhoz és éppen ezeknek a titkos üzelmeknek leplezésére rendezik a féltékenységi *mürohamokat.*

A női nem egyik hóditási eszköze a féltékenység. Ezzel a módszerrel egyrészt emelni akarja saját értékét a férfi előtt, másrészt szerelemféltést akar provokálni az imádottban. Egyik nőnek kellemesen legyezgeti hiuságát a férfi féltékenysége, valósággal büszkélkedik vele, a másik nőnek meg sérti önérzetét, izlését és becsületérzését az, ha látja, hogy a férfi féltékenykedik, tehát nem bizik meg benne.

A *normális* féltékenység lényegében temperamentum és talán — nevelés dolga. Annyi bizonyos, hogy a különböző népfajoknál más és más módon nyilatkozik meg. Közismert dolog, hogy a hevesvérü spanyol és olasz féltékenyebb természetü, mint a hidegvérü angol. Nehéz volna meghatározni az átmenetet a *beteges féltékenységbe*, amelynek megnyilvánulásait hisztériánál, de főként neuraszténiánál látjuk.

A hisztériás féltékenykedéssel röviden végezhetünk. A hisztériás nő könnyenlobban ugyan féltékenységre, — minden ok nélkül is — azonban könnyen megnyugtatható, szuggerálható. Elég neki néhány jó, hizelgő kedves szó és a könybefuló hisztériás féltékenységi rohamot csakhamar őszinte megbánás, kacagás váltja fel. A hisztériás gyakran fenyegetődzik gyilokkal és öngyilkossággal, de a fenyegetéseket sohase váltja be. Főként akkor rendez féltékenykedési »jeleneteket«, ha *a saját személyének háttérbe szoritását, elnyomását, kisebbitését véli felfedezni.* Az is előfordul, hogy a hisztériás asszony szines szerelmi kalandokat, ostromokat, szerelmi üldözéseket gondol ki és ád be az urának, hogy ezáltal féltékennyé tegye, de a mesék annyira átlátszók és naivak, hogy a férjek csak a legritkább esetben dőlnek be. A hisztérikák között tehát kevés a féltékeny nő már csak azért is, mert tudnivaló, hogy tulnyomó részük frigid, hideg természetü.

Amennyire ártatlan, befolyásolható és gyógyitható a hisztériások féltékenysége, ép oly sulyos természetü a neuraszténiás beteg féltékenysége. És itt jutottunk el a kóros féltékenység meghatározásához. *A beteges féltékenység lényegében a neuraszténiás kényszerképzetek közé tartozik.* A féltékenység előidézéséhez *a nemiségnek* csak annyi köze van, mint amennyi a neuraszténia kitermeléséhez: tehát vajmi kevés. A neuraszténiás kényszerképzetekről egy alkalommal már bőven irtunk. Az egyik neuraszténiás sulyos betegnek képzeli magát, a másikat az az érzés kinozza a társaságban, hogy nincs cipő a lábán, a harmadik tériszonyban szenved, a negyedik az utcán azt képzeli, hogy egy hatalmas madár akarja elragadni, az ötödik betöröktől retteg, a hatodikat *féltékenységi kényszerképzet kinozza:* azt hiszi, hogy a felesége, vagy a szeretője lépten-nyomon megcsalja őt.

Előfordul, hogy a neuraszténiás sürgős munkája mellől rohan haza, lövésre készen tartott revolverrel és keresi a felesége — csábitóját. Kikutat minden zugot, tüvé teszi a házat, nagy patáliát csap, jeleneteket csinál, fenyegetődzik. Az ilyen rohamot alig lehet *szavakkal* lecsillapitani. A szerencsétlen ember nem látja be, hogy a felesége mondjuk öreg és csunya, mint a sötét éjszaka, aki után nem olyan nagyon »buknak« a lovagok, a csillapitásra még hangosabb lesz és a felesége ártatlansága mellett bizonyitó tanukat *keritőknek* nevezi. A neuraszténiás férfitipus pompás raizát nyujtja *Molnár* Ferenc, a *Farkas* cimü vigjátékában. A darabban a féltékenységi rohamok annak a bebizonyitására irányulnak, hogy a hős — nincs is megcsalva.

A neuraszténiában szenvedő *nőknél* a baj ép oly kétségbeejtően sulyos formában jelentkezhetik, mint a férfiaknál, sőt ugy látszik, hogy a nő lassankint átveszi a szerelemféltésben a férfi szerepét.

A féltékenységi rohamok sulyos formáit látjuk *alkoholistáknál.* Az alkoholista józan állapotában egészen használható, normális, dolgos, udvarias, talán tuludvarias embernek látszik, de mihelyt iszik, »elveszti az eszét« és féltékenységi rohamot kap, amely alatt gyilkolni képes. Amikor kialussza magát, tüből megszelidül, a történtekről mit sem tud, megfogadja szentül, hogy »többet nem iszik«. Az alkohol-szenvedély fokozódásával azután a féltékenységi kényszerképzet is állandósul.

A féltékenységi kényszerneurózis *sulyos formáját* csak egy rövid lépés választja el a legsulyosabb formától, a teljes elmezavarodottságtól, az *őrüléses féltékenykedéstől*, amelynél a féltékenység állandó, gyógyithatatlan *rögeszméjévé* válik a betegnek. A féltékenységi őrület már elmebajnak tekintendő és a *betegnek izoláló gyógyintézetben van a helye.*

Az életben, már mint a mai, modern életben gyakran, sőt feltünő gyakran találkozunk a féltékenységi őrülettel *ellentétes* poluson álló emberekkel, akik a féltékenységet nem ismerik és vérforralóan, idegesitően — »nyugodtak«. A nyugodt, az ugynevezett »alvó férjről« *mindenki* tudja, hogy a felesége megcsalja, *mindenki* apró részletekig ismeri a felesége hütlenségét, csak a férj nyugodt, *nem féltékeny*, jó arcot csinál és fölényesen mosolyog. Ő *nem* féltékeny, ő megbizik feltétlen az asszonyban, hagy pukkadjon a világ, *csak azértse féltékeny*... Az ilyen ember jó szinész: *kifelé* nem mutat féltékenységet, holott talán a legnagyobbfoku féltékenység marja a belsejét.

A nem féltékeny, »nyugodt férj«-ről eszembe jut egy kedves kis párisi történet. *A férj tettenéri az asszonyt udvarlójával.* A férj mindent látott saját szemeivel. Az asszonyka persze mindent *tagad* és ékesszólóan bizonyitgatja ártatlanságát, hüségét. Amikor látja, hogy a férje még mindig kételkedik és ingadozik, kétségbeesve kiáltja az ura felé:

— Áh! — hát te a *szemeidnek* inkább hiszel, mint az én *szavaimnak?*... Most már látom, hogy nem szeretsz!

És erre a döntő érvre a férj megadja magát, bocsánatot kér a gyanusitásokért: a felesége szavaira eloszlik minden féltékenysége.

(m. a. dr.)

Utitarisznya

A luxori szép napok

Énekel az élet. A zsaluk résein befurakodik a napsugár, a moszkitóhálón vakitó foltok izzanak, mint apró fénylabdák, melyekkel angyalok gurigáznak. A pálmafákon sok sokszinü madár csicsereg, pörlekedik, mint egy csoport turbános tevehajcsár; zümmög, nyüzsög már kint a világ, az élet diadalmas himnuszt énekel — fel kell hát kelni. És mikor szétlököm a zsalu szárnyait, a forró, bővérü napsugár hirtelen átölel, magához szorit, mint izmos, barna pásztor meglesett kedvesét.

Mennyi szin, ó mennyi szin! A kertben tüzvörös virágok lángolnak, amott zugó zöld mimózabokrok, amelyek között itt-ott sárga virágpöttyök tarkállanak és a pálmák erdeje büszkén, boldogan nyulik fel az ég mély, mámoros azurjába, mely kékebb, boldogabb és átlátszóbb, mint Nápoly felett. Okkersárga utak, kéjes, magukba feledkezett rózsaszin folyondárok, acélkék és sikitósan zöld madarak lobogóan piros begygyel, frissen ébredt, buja pázsitok — ó, ezeket a szineket sem a schönbrunni, sem a luxembourgi, sem a Villa Borghese-beli parkok nem tudják utánozni!

Szobám tele van fénnyel, telhetetlen mámorral és sürü, gömbölyü kacagással. A napsugár oly féktelenül, annyi pajzánsággal hömpölyög, hullámzik, örvénylik és fesziti a fehér falakat, mint gátat tört folyam, mely ujjong és tobzódik, hogy uj területeket önthetett el.

A Niluson vakitó fehér vitorlákat duzzaszt a szél, a tulsó parton nyerges szamarak, térdelő tevék és vizethordó fekete asszonyok kökorsóval a fejükön, mint bibliai figurák. A konzulátusok és szállodák tarka zászlócskái ugy táncolnak a szélben, mintha szerelmes, kótyagos pillangók csókolódznának.

Énekel az élet, kedves. Ujjongó, tiszta, tobzódó hangokkal énekli himnuszát, nagy, szines, szerelmes szimfóniáját, melytől részeg a fül és az agy. És a sugarak milliárdjai táncolnak, szikrázznak, himbálódznak és szökdécselnek erre az örjitő, örömsugáros muzsikára. Részeg, örült, vagy boldog itt a világ? — ki tudja, de ki is kérdezi? És ki gondol arra, hogy messze északon most ólmos, náthás felhőrojtok lógnak a komor, kedvetlen égbolton, hogy tüznél melegednek a fáradt, fanyar emberek. Ki gondol arra, hogy görnyedt gondok feküsznek nyirkos, nyöszörgő házakra, hogy a revolver csövét most illesztgetik valahol messze egy csüggedt homlokra vagy egy elfáradt szivre, hogy valaki kötelet készit magának a szomoru padlásgerendán és fanyar, fázós téli gondok, meg alattomos influenza — bacillusok surrannak be a szegény, szomoru északi emberek szobáiba. Itt örök a nyár és örök az élet, örök a virág és örök a pálma, a mulandóságnak nincs jele és nincs mementója. A királyok sirja messze van a Nilustól, az élettől, a mámortól, a halálnak nicsen erre utja és dolga, itt az élet az ur. Biboros, boldog és tündöklő hatalma van itt az életnek, mint második Ramzesznek vagy harmadik Amenofisznak. Csupa teljesség, csupa pompa, csupa gazdagság.

Ablakomon betódul a nap és lelkemben elfogy az árnyék, a boru. Nem félem már a holnapot: az élet gyermeke lettem ujra, mint egykor régen és igazán, bamba szemekkel, az első örömök pirkadó hajnalán. És milyen jó igy: gügyögő szavakat mondani egymásnak, nevetni a prizmán felbomlott napsugáron, heverészni óriás pálmák tövében és kóborogni szagos narancsligetek sárga utjain. Az élet bölcsőjében ringat bennünket és boldog dalt dalol a ringatáshoz.

Lehunyom szemem és lassan elveszitem magam. Nem hallok mást, csak az élet diadalmas énekét.

Szenteleky Kornél

Saját érdekében
mielőtt **RÁDIÓT** vásárol
kérjen ajánlatot
Leipnik Testvérektől
Hol az összes alkatrészek is kaphatók.
274 Terezilina ul. 5. Népkörrel szemben

NYILT-TÉR

„Jugoslavija"
Általános Biztositó Társaságnak

F. hó 22-én kedden este 8 órakor az istállómmal együtt elégett teljes jószágállományom, ugymint 4 ló, 5 tehén, 1 borju, 1 bika valamint különféle gazdasági eszközök. Ezt a nagy tüzkáromat Önök másnap oly előzékenyen likvidálták, hogy kötelességemnek tartom Önöknek hálás köszönetemet nyilvánosan kifejezni és b. intézetüket gazdatársaimnak a legmelegebben ajánlani.

Budisava, 1927. február 24.

Teljes tisztelettel
Schmidt Frigyes
földbirtokos és téglagyáros

1802

A legsikkesebb párisi modellkalapok
„ESZTERKA"
modern uj üzletében kaphatók (a korzón első a vasuttól.) Megrendelések, alakitások a leggondosabban készülnek bécsi mamsell vezetése mellett.
1020 **Szolid árak!**

Ifj. Markovits Ferenc órásüzletét Kralja Petra ul. 6. sz. alatt átvettem, felkérem a cég adósait, hogy 8 napon belül adósságuk rendezése végett jelentkezni szíveskedjenek, mert ellenesetben per utján kellene az adósságokat behajtani.

1812 **Id. Franjo Markovits**
Kralja Petra ulica 6.

Értesités

Értesitjük a helybeli izr. hitközség igen tisztelt tagjait, hogy Szent Egyletünk f. évi március hó 13-ikán tagfelvételi ünnepélyes közgyülést (Assifát) tart, miért is felhivjuk mindazon hittestvéreinket, kik magukat a Szent Egylet kötelékébe felvétetni óhajtják, hogy ebbeli kivánságukat az egylet irodájában a hivatalos órák alatt bejelenteni szíveskedjenek.

Subotica, 1927. február 24.

1822 **Suboticai Izr. Szent Egylet elnöksége**

Meghivó.

A Subotica temetkezési egyesület
a Közgazdasági Bank helyiségében folyó évi **március hó 6-án, határozatképtelenség esetén március hó 13-án délelőtt 11 órakor évi**

rendes közgyülést

tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghivja

1862 **az Elnök.**

ÁLLATTENYÉSZTŐK!

Az országban már mindenki tudja, hogy májmétolykór ellen a legjobb szer a

„DISTOL"

amelyet a hazai KASTEL d. d. vegyészeti, gyógyszerészeti gyár r. t. gyárt.

Őrizkedjék utánzatoktól és hamis Distol-tól

Csak olyan kapszulát fogadjon el, amelyen a „DISTOL" bélyegző látható

A „DISTOL" árai:

Kapszula bárányoknak drbja 3·50 din.
„ szarvasmarháknak „ 10·50 „

Kapható minden gyógyszertárban
Utasitással és felvilágositással szolgál a gyár

ADAGOLÁSI TÁBLÁZAT

Bárányok és kecskék:

20 kg-ig	2 báránynak való kapszulát	2 napra
20—25 „	3 „ „ „	2 „
25—35 „	4 „ „ „	2 „
35—45 „	5 „ „ „	2 „
45—55 „	6 „ „ „	2 „

Szarvasmarhák:

50 kg-ig	2 marhának való kapszulát	4 napra
50—100 „	4 „ „ „	4 „
100—150 „	6 „ „ „	4 „
150—200 „	8 „ „ „	4 „
200—250 „	10 „ „ „	4 „
250—300 „	12 „ „ „	4 „
300—350 „	14 „ „ „	4 „
350—400 „	16 „ „ „	4 „
400—450 „	18 „ „ „	4 „
450—500 „	22 „ „ „	4 „
500—550 „	22 „ „ „	4 „

„KAŠTEL" tvornica kemijsko — farmaceutskih proizvoda d. d., KARLOVAC 8159

Kisebbszerü téglagyár

bérbe vagy örök áron eladó. Részletfizetés mellett (60.000 Din.) 4 lakás 1 hold kiaknázható magasfekvésü föld, teljes felszerelés

Leveleket továbbit „Pénz" jelige alatt a kiadó
1716.

ELADÓ használt Hofherr-Schrantz gyártmányu kompl. 8 HP
magánjáró garnitura
Közelebbi adatokkal szolgál,
17..1 RÖDER DEZSŐ, SOMBOR

Burgonyát

I-a rózsát (vetésre is) és Woltmann rózsát, apró, gömbölyü **dughagymát,** vöröshagymát legolcsóbban és legjobban szállit bármely állomásra bérmentve

Lederer Jenő bank és biz. üzlete
Novisad, Vi sonov trg 7. Telefon 214.
1864

PRAGA-autó

pótkocsival, kitünő állapotban, 100 q teherbiróképességgel eladó. Erdeklődni

Ivančević és Dostál cégnél
Novisad
1828

Bőrkereskedők és feldolgozók figyelmébe!

bőrsózásra alkalmas kálisót szállitunk legjutányosabb áron

DÉCSEI ÉS KERTÉSZ, SUBOTICA
TELEFON: 172
665

FÉRFI GYAPJU KELMÉK KIÁRUSITASA GYÁRI ÁRON ALUL

1927. március 1-től március 15-ig
STRASSER BÉLÁNÁL
Subotica IV, Vilsonova ul. 46. Fakultétal szemben
486

Ne késsen

KOMLÓZSINEG

szükségletét idejekorán még kedvező árakmellett lefedezni, mert a nyersanyag drágulása folytán áremelkedés várható

FONÓ
ÉS KÖTÉLVERŐGYÁR
R. T.
ODŽACI (BAČKA.)

Olcsó tüzifa!

100 kg. vágott és apritott fa házhoz szállitva **30 din.**
34

Pontos mérésért garantá'unk,
kiszolgálás szolid és gyors!

Bosna fakereskedés Subotica
a vasuti teherpályaudvar mellett. Tel. 512

LE

a kötéssel és nyissák ki már egyszer szemüket, ne vásároljanak üzletekben, ahol silány árut drága pénzért kinálnak, hanem vegyen még ma 50 paráért egy elezőlapot, és irjon azonnal a több ezer ábrás képes árjegyzékért

R. Stermecki nagyáruházának **Celje**
1161 **Slovenija 27. szám**

ahol csodálatos olcsó árakban talál ruhanemüt, cipőket, kalapokat, ingeket, harmonikát, borotvákat, toalett, divat és sok más galanterie tárgyat. 500.— dináron felüli rendeléseket bérmentve. Ha az áru nem felel meg, kicserélem, vagy a pénzt visszaküldöm

---

Keresünk viszonteladókat illetőleg ügyes képviselőket

világmárka, különösen konkurrensképes

sajtoltónor eladására.

Ajánlatok **Ing. Temkin, Zagreb, Kukovićeva ulica 10.** küldendők 1696

Szerb és jugoszláv

NEMZETI-ZÁSZLÓK

tiszta gyapju, szine viz és nap ellen garantálva

Szállit nagyban és kicsinyben minden nagyságban

KLEIN i VINKLER SUBOTICA
Trumbićeva 22 **Kérjen árajánlatot**
500

1180 **Naponta**
friss batteria
gyári áron
S. AD. ENGL
SUBOTICA
Visszonteladók kérjék zseblámpa- és öngyujtó árjegyzékem.

KÉRJEN MINDENÜTT REKORD

gummi cipősarkot,
amely elsőrangu amerikai és angol nyersanyagból, a legjobb kidolgozásban készül és ennek folytán a használatban a legjobb és tartósság tekintetében felülmulhatatlan, amelyről mindenki az első próba után meggyőződ et. 125

REKLAMARAK!

BORBÉLYOKNAK
FORGÓSZÉKET
480-tó. 530 din.-ig jótállás mellett szállit
Zánin András székgyártó Subotica
Novembra ulica (Bajski p t) 142

ABBAZIA

SANATORIUM ÉS PENZIÓ
ADRIATIKA
minden modern gyógymóddal felszerelve. Lift, központi fütés, meleg és hideg vizvezeték. Tengeri fürdő
Egész évben nyitva.
Pensió ár 35 lirától feljebb
1091

HA FÁJ VALAMIJE

vegyen a gyógyszertárban vagy valamely szakmabeli üzletben Feller-féle valódi jóillatu Elsafluidot. Dörzsölje be minden este ezzel a fájó helyet és nemcsak örülni, hanem csodálkozni is fog, hogy milyen gyorsan és hatásosan megszünteti az Elsafluid fájdalmait. Ha egészséges, használjon Elsafluidot, garatöblögetésre, lemosásora, halás lesz és örökké hü marad az Elsafluidhoz. Naponkinti testápolás Elsafluddal jutalmul tiszta fejet, erős idegeket és egészséges alvást ad. Anyáink és a nagyatyáink használták már ezt a megbizható háziszert és szépségápolót külsőleg és belsőleg.

Kérjen próbára gyógyszertárakban vagy más szakmabeli üzletekben kifejezetten „Feller"-féle valódi Elsafluidot 6 dináros próbaüvegcsével, vagy 9 dináros dupla üveggel vagy 26 dináros különleges üveggel. Postán olcsóbba kerül, ha minél több üveget rendel egyszerre, az ára csomagolással és póstaköltséggel együtt:

9 próba, vagy 6 dupla, vagy 2 különleges üveg 61 dinár
27 próba, vagy 18 dupla, vagy 6 különleges üveg 133 dinár
54 próba vagy 6 dupla, vagy 12 különleges üveg 250 dinár

A megrendeléseket pontosan igy cimezze:

Feller V. Jenő gyógyszerész Stubica Donja, Központ 135 Hrvatska 10780

A legregibb hecsi szarvasmarha- és sertésbizományi és exportüzlet

Otto Benedekovits

Wien, III/4 — St. Marx

Telefon interurbán 92—402
Alapitva 1 63 - Eljeni tel. 98-402

Sanatorium Semmering

(ezelőtt Veesny Semmering)

Tulajdonos:

Otto Benedekovits

Telefon: Semmering 10
Egész éven át nyitva! 11232

Bőrdiszmüáruk

mélyen leszállitott árban kaphatók

SCHLAGER HENRIK

speciális böröndösnél

Subotica

(Aleksandrova ul. 1 sz.)

A legutolsó divat szerinti uj diszkülök megérkeztek.

11233

1 liter kitünő siller bor 6 dinár

fehér bor 7 dinár

azonkivül *karlócai ürmös*, saját főzésü *törköly-, szilva-* és *barack-pálinka, tea, rum, teasütemények* a legolcsóbban beszerezhetők:

NOJCSEK GÉZA

füszerkereksedésében

Eladó

1 drb 6 HP Deutz petroleum motor, 1 drb Máv. legujabb rendszerü kendertörőgép, napi 800—1000 kgr teljesitménnyel, 1 drb 7 pár finom hengerrel ellátott kenderpuhitógép s továbbá eladók transmissziók, meghajtó szijkerekek stb. A fenti gépek keveset használtak, kitünő állapotban vannak, azonnal átvehetők, mi dekább elfogadható árért. — Cim: **Tumbas Ivan, kudeljara St.-Moravica (Bačka)** 922

E.őnyomdát

legujabb rajzokkal *fölszerelve*

olcsón szállit

Bleier Márk

I. Jugosl. Előnyomda Berendezési Gyára

— SENTA — 1037

Vigyázzon a szemére!

Csak szaküzletben vásároljon!

A valódi „ZEISS" szemüvegek gyári lerakata

A. MAYERHOFF

Vel. Bečkerek

Aleksandrova ulica 10.

ALMA

I-a rimfusa

kapható

Mlinaček cégnél

SUBOTICA,

Zrinjski trg 14. 1744

Kisebb családi ház

Novisadon, lehetőleg a város központjában **megvételre kerestetik.** Ajánlatokat a **novisadi** kiadóhivatal továbbit. 1421

Egy majdnem uj, csak 1000 km. futott 503-as tipu u. uj gumikkal ellátott

FIAT

személyautó eladó

Érdeklődni lehet: Wellenreiter Antal speditőrnél Apatin, Telefon 43

Nagy

szerencsét

csinálhat, ha próbaképen ital szükséletét a szubotica-vasutállomással szemben u. onnan egnyilt

„ANDRÉ"-féle

nagykereskedésben a legjobb minőségben és legolcsóbb árakon szerzi be.

Kelebiai és kraljevbrgi bor és törkölypálinka, szerbiai szilvórium, francia likörök és cognak, *Jamaika rum*, bordó és üvegáru. Utcai kivitelre és italmérőknek kivételes olcsó árak.

Andrija Švarc

Subotica, Telefon 535.

1489

Hotel „SRPSKI KRALJ" Novisad

Željeznič a ulica 27. Villamos megálló a szálloda előtt

Ajánlja a t. utazó uraknak teljesen ujonnan berendezett elsőrendü tiszta szobáit. Leszállitott árak. Ugyanott fiatalember felvétetik. Egy uj pianino eladó 1823

Kedvező árak és feltételek melletti **kiárusitás**

Atlas butorgyár és faipari r. t. Novisad, üzemfelosztás végett kiárusitja teljes felszerelését, u. m.:

1. BUTOROK: Hálószobák, ebédlőberendezések stb.
2. 140 HP szivógázmotor, 35 HP lokomobil
3. Asztalosgépek: szallagfürész, gyalugép stb.
4. Kellékek: u. m. fa, furnir, vasalások stb.

1827

Érdeklődők fenti tárgyakat naponta 8—12 ig és d. u. 1—5-ig megtekinthetik

ATLAS D. D. NOVISAD, Šumadijska ulica br. 10

CANADIAN PACIFIC

Magyar vagy **német**

földmunkások és családjaik

februárvégétől kezdve szállitatnak

Kanadába

Indulás minden héten.

Mindennemü felvilágositással szolgál **ingyen**

CANADIAN PACIFIC

Beograd Wilsonov trg 107. **Sombor** R. Kovačić Pariška 2.

Őrizkedjék csaló ügynököktől. 447

Márciusban jelenik meg

TAMÁS ISTVÁN

uj könyve

Öt világrész a Szajna partján

180 oldalon negyven rézkarcszerü illustrációval, elegáns kivitelben.

ELŐFIZETÉSI ÁRA 30 DINÁR

Előjegyzéseket elfogad a Minerva könyvosztálya.

Leipzigi mintavásár!

Európa legalkalmasabb bevásárlási helye!

Tavaszi vásár

1927 március hó 6-tól 12-ig!

11.000 kiállító 21 országból;
150.000 vevő 44 országból;
1.600 árucsoport különféle szakmából:

gombostütől a teherautóig.

Közelebbi felvilágositást nyujt:

Moser és Wertheim, Novisad

Balkangeschäftstelle des Leipziger Messeamtes — Beograd, Čubrina ul. 8

1059

---

680 kgr tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral lett csépelve, betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utána csépeltünk

Pénzt, időt és munkát takarítanak meg

a dobkosár betétlée alkalmazásával.

Kérdezősködésre ingyen és bérmentve nyujt felvilágositást.

BÁRDOS és BRACHFELD, NOVISAD

ŽELJEZNIČKA UL. 105—107. 1443

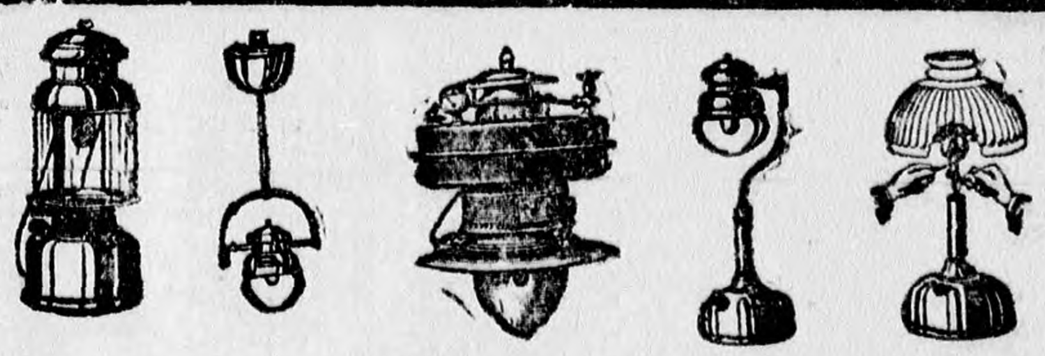

Petróleumgáz-takaréklámpák

külső- és belső világitásra, 150-3000 gyertyafénnyel. — Kezelés rendkivül egyszerü. Kis petróleumfogyasztás. Ügyes képviselőket keresünk. 35 lámpatipus.

„PETROPLIN" Zagreb, Draškovićeva ulica 58.

Legnagyobb rakár az UH.-ban. 100

STEINER MARCEL

SOMBOR

Vásárol: minden mennyiségben **SERTÉSZSIRT** keverve vagy keveretlenül

Korpa, malombükköny, takarmányliszt vagontételekben

Zsákok gyári áron

TELEFON 42

1813

Biztos garancia mellett

szükségem van nagyobb mennyiségü

szántóföldre bérbe

Bácskában, Bánátban vagy Szrémben.

Ajánlatokat „Földbirtokos“ jelige alatt az alábbi cimre:

„Pallas Reklam“ Subotica,

Paja Kujundžićeva ul. 4.

1641

SÉVIGNÉ PENSIONAT

IZRAELITA LEÁNYNEVELŐ INTÉZET

LAUSENNE (SVÁJC)

Alapitva: 1908.

Elsőrangu tanerők. Kitünő ellátás. Saját sporttelep

Francia, angol, német és olasznyelvü oktatás.

Vadregényes táj a genfi tó partján. Elsőrangu referenciák. Igazgatónők: M. Bloch, officier de l' Akadem e és B. Bloch.

„JUGOPROTEZIA“ ZEMUN

KÉSZÍT:

Mülábakat és mükarokat

Ortopéd apparátusokat beteg vagy korcs és görbe végtagokra

Ortopéd füzőt ferde és görbenövésü testreszekhez

Különféle kötőket és bandázsokat az alsó test különböző elváltozásaihoz. Süllyedés, sérv és köldöknek

Hygienikus füző a test formálására és fűzésére. Az összes cikkeket az egészséges alkotás ápolásához és a betegség gyógy tásához. **Speciális kidolgozás!** Minden orvosi felügyelet mellett. — Orvosi rendelők és kórházi berendezések. Kivitel tekintetében úgy a külföldön, mint a belföldön konkurrencia nélkül.

Mindenki csak a PYRAM

cipőkrémet használja!

BOLTOK FIGYELMÉBE!

FORGÓSZÉKEKET

azelőtt **Bécsben** most **Suboticán** gyártja

SZÖLLŐSI JÓZSEF

Paja Kujundžićeva ul. 2[illegible]. — Kapható 410 dinártól 460 dinárig [illegible] mellett. — Szállítás az egész országra. 1684

1675

Elsőrendü

akác és tölgy komlórudak

kaphatók

Steiner Mirko és Fiai

gőzfürész és fakereskedés

Novisad, Veliki-Limán, a Kamenica-uccai rámpánál

UJ ÁRU! UJ ÁRAK!

KILÓS APRÓ RUSZLI

OROSZHAL

A „GINGOLD“ HALKONZERVGYÁR

DETAIL ÜZLETÉBEN (A főpostától ötödik ház)

312

TATAI SZÉN

KAPHATÓ

CARBON

ADOLF NATHAN & Co. K. D.-nál

NOVISAD

Telefon 483 Trg Oslobodjenja br. 6

Vezérképviselet Alsó-Bácska, az egész Bánát, Horvátország és Slavonia területére

1152

1687

Raktáron tartunk Linhart-féle

komlószáritó berendezéseket

Előnyös fizetési feltételek.

Vezérképviselet a Vojvodina részére:

Altmann J. és Társa, Bački-Petrovac

Keresünk megvételre 2 darab 5—6 éves, szép

KOCSISLOVAT

Nem reflektálunk fajlovakra, viszont ne legyenek igáslovak, a fogatban jól mutassanak és erősek legyenek. Nyolc napi próbaidő feltétel.

Mitrovačka Paropila D. D., Sr. Mitrovica

Felhivás!

A „Sreća“ Jótékony Kiházasitó Egylet

tekintettel a sulyos gazdasági viszonyokra, elhatározta, hogy egy másik olcsóbb csoportot létesit az egyesület kebelében, hogy ezáltal a szükösebb viszonyok közt lévőknek is módot nyujtson, hogy egy kis tőkét kovácsoljanak össze házasságuk idejére.

Ezen uj csoport tagja lehet minden SHS állampolgár. Ezen csoportban lévők az eddigi havi 298 dinár helyett csak 150 dinárt fizetnek, amely összegben bele van foglalva 5 pótdij 25 dinárjával és 25 dinár tagdij és kezelési költség. A kifizetések ugyanazon szabályok szerint történnek, mint a jelenlegi 50 dináros csoportnál, vagyis havonkint minimálisan 10 kiházasitott tagot fizet ki az egylet, még pedig a befizetések arányában a következő skála szerint:

1 30	befizetés után kifizet az egyesület	3500	dinárt
31— 60	„ „	5000	„
61— 90	„ „	6000	„
91—120	„ „	7000	„
121—150	„ „	8000	„
151—180	„ „	9000	„
181—210	„ „	10000	„
211—240	„ „	11000	„
241—270	„ „	12000	„
271—300	„ „	13000	„
301—330	„ „	14000	„
331— 60	„ „	15000	„
361—390	„ „	17000	„
391—420	„ „	18000	„
421—450	„ „	20000	„
451—480	„ „	21000	„
481—510	„ „	23000	„
511—540	„ „	25000	„
541—570	„ „	2[illegible]000	„
571—600	„ „	27000	„
601—630	„ „	29000	„
631—660	„ „	30000	„
661—690	„ „	3[illegible]000	„
691—720	„ „	35000	„

Ezenkivül még egy másik csoportot létesit a kiskoruak részére. Ezen csoportban lévőknek igazolniok kell, hogyha lányok, a 16 évet még nem töltötték be, ha pedig fiuk, a 19 életévet még nem haladták tul. Ezen csoportban a havi befizetés mindössze 75 dinárt lenne, még pedig 5-szöri eset 12·50 dinárjával és 12·50 tagdij és kezelési költség beszámitásával. Ezen havi csekély és szinte számitásba sem jövő összeg aztán lehetővé fogja tenni, hogy mire az illetők megházasodnak egy szép summával kezdhessek meg az életet, mert itt a kifizetések korlátlan számban azonnal folyósittatnak még pedig a befizetések arányában a következő skála szerint:

1—150	befizetés után kifizet az egyesület	4000	dinárt
151—180	„ „	4500	„
181—210	„ „	5000	„
211—240	„ „	5500	„
241—270	„ „	6000	„
271—300	„ „	6500	„
301—330	„ „	7000	„
331—360	„ „	7500	„
361—390	„ „	8500	„
391—420	„ „	9000	„
421—450	„ „	10000	„
451—480	„ „	11000	„
481—510	„ „	12000	„
51 —540	„ „	12500	„
541—570	„ „	13000	„
571—600	„ „	13500	„
601—630	„ „	14500	„
631 660	„ „	15000	„
661—690	„ „	16000	„
691—720	„ „	17500	„

Ezen parallel csoportok azonnal megkezdik működésüket, mihelyt a szükséges taglétszám együtt van.

Nyomatékosan hangsulyozzuk, hogy a jelenlegi 50 dinár pótdijas csoport mindezektől függetlenül továbbra is éppen ugy fog müködni, mint eddig és ezen csoport részere a már kiházasitott 200 tag helyére uj tagokat felvesz az igazgatóság. Ezen csoportban a kifizetések a következő táblázat szerint történnek:

1— 30	befizetés után kifizet az egyesület	6500	dinárt
31— 60	„ „	10000	„
61— 90	„ „	12000	„
91—120	„ „	140[illegible]	„
121—150	„ „	16500	„
151—180	„ „	18000	„
181—210	„ „	20 00	„
211 240	„ „	220[illegible]	„
241—270	„ „	24000	„
271—300	„ „	2 500	„
301—330	„ „	27000	„
331—360	„ „	30000	„
361—390	„ „	34000	„
391—420	„ „	36000	„
421—450	„ „	40000	„
451—480	„ „	43000	„
481—510	„ „	47000	„
511—540	„ „	50000	„
541—570	„ „	52000	„
571—600	„ „	55000	„
601—630	„ „	58000	„
631 660	„ „	61000	„
661 690	„ „	65000	„
691—720	„ „	70000	„

Amint ezen táblázatokból látható, a tagok minden csoportban apránkint befizetett tagdijaikn k négyszeresét kapják kézhez.

Jelentkezéseket elfogad mindhárom csoport részére és részletes felvilágositással szivesen szolgál az egyesület irodája **Subotica, Vilsonova ulica 11.**

Az igazgatóság

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekben válaszbélyeg mellékelendő.

LEVELEZÉS

Jusson eszedbe aranyos baba, hü barna, kis árva. Nem felejt soha. 1839

Dearest »happy prince«. Today! — Wait me. — Please. 1783

33 éves nőtlen ember, aki állandóan a vadonban tartózkodik, medvékkel, farkasokkal barátkozik, a természet szépségeivel szép keveset törődik. Melyik nemes lelkü nő vállalkozna megszeliditésére? Minden lehetséges — még az is, hogy szeliditő és megszeliditett közös ketrecben mulattassák a néző közönséget. Leveleket »Foresta« poste-restante Prijedor Bosna, kérek. 1871

Minus. Levelét csütörtökön kaptam. Választ kérek. Pécsre irhatok-e most. 1784

Ne utazzon Párisba vagy Franciaországba,
mert bármilyen ügyét a legrövidebb idő alatt eredményesen intézem el. Minden levélre válaszolok, jugo-z áv válaszbélyeg ellenében. Magyar, német, francia levelezés, elsőrendü jugo-z áv referenciák. A. Velles 45, ue des Trois Bornes Paris.

HÁZASSÁG

Házasságot legjobb családoknál diszkréten elintézek. Megbizást elfogad »Doktorné« Szubotica. Uicim: Pašićeva 3.

Házasságot urikörökben, ugy bel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. — Marie Fejes, Vel.-Kikinda, Cara Lazara ulica br. 1625.

Intelligens, egyedülálló izr. urileány, 35 éves, férjhez menne 40.000 dinár hozománnyal hivatalnokhoz vagy kereskedőhöz. Cim a kiadóban. 1805

24 éves, csinos hajadon, 1.000.000 dinár készpénzel és 150 hold földbirtokkal férjhezmenni óhajt. Megbizva »Amor« házasságközvetitő iroda Temesvár, Városház-u. 16. 1858

Ni[illegible] d[illegible]a ág!
Küldje be f[illegible]y épét és **20 din**árt ezért [illegible]ap bérmentve egy 30x40 nagyságu **él thű fénykepnagyitás**. [illegible]im:
EUGEN K Š
[illegible]mj[illegible]tai zavod, S[illegible]
VI. Zri j[illegible] 29

19 éves, keresztény hajadon 1.000.000 dinár készpénzzel 23 éves izr. hajadon 1.000.000 dinárral, 21 éves hajadon izr. 500.000 dinárral, 22 éves keresztény hajadon 220 hold földbirtokkal, 20 éves izr. hajadon 180 hold földbirtok hozománnyal férjhezmenni óhajtanak. Megbizva »Amor« házasságközvetitő iroda Temesvár, Városház-u. 16. Házasulandók közöljék pontos személyadataik[illegible] 1877

Sok vagyonos nő férjhezmenni óhajt. — Megbizva »Amor« házasságközvetitő iroda Temesvár, Városház-ucca 16. 1859

Melyik 25 éven felüli tisztamultu nő hajlandó középkoru vagyonos urral házasság céljából megismerkedni. Leveleket »Gondatlan« jelige alatt kiadóba kérek. 1769

Rebenscheren, und sonstige Werkzeuge zu günstigen Preisen bei Adolf Hadan, Zagreb, Trg 1 Nr. 6. 1574

Férjhezmenne két csinos, fiatal izraelita urileány 300.000, a **másik 100.000** dinár készpénz hozománynyal és urilak berendezéssel, földbirtokos, kereskedő vagy diplomáshoz. Leveleket kiadóhivatal továbbit. »Ügynökök és névtelen kizárva« jeligére. 1796

Gyenge férfiak-
nak 10 dinár beküldése esetén bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs találmányom ismertető könyvecskét. — Cim
„Patent 608"
Cluj (Kolozsvár) 1 22
1. sz. postafiók bérlet.

FOGLALKOZÁS

Tisztességes családot keresek kocsmám részére, aki szeret kerttel, földdel, korcsmával dolgozni. 6 és fél szántó, gyümölcsösöm van. Zenetudás szükséges. Eladó esetleg percentre kiadó. Cim a kiadóban. 1262

Vincellért keres a čokai uradalom szőlőgazdasága. Ajánlatok Grünfeld Ernő intézőhöz Čoka intézendők. 1549

Házvezetőnő kerestetik. Intelligens nők, kik egy nagyobb háztartás vezetésére képesek, küldjék ajánlataikat »Komoly« jeligére a kiadóhivatalba. 1600

Kovácslegényt keresek, jó munkást falusi munkára, azonnali belépésre. — Kovács Ferenc Bogojevo. 1623

Jobb házból való fiatal özvegy házvezetőnőnek ajánlkozik. Szives ajánlatokat Nagy Simonné Subotica, Zagrebačka ul. 14. cimre kérek. 1639

Szakképzett soffőr 11 évi gyakorlattal azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban 1649

Képviseletet keresek. Kereskedőket, jobb privát házakat látogatók, saját készitményü dolgaimmal. — Ajánlatokat »Kézmü« jeligére kiadóhivatalba kérek. 1663

Önálló kovácsmester állást keres uradalomban vagy [illegible]ban. Cim: Roval Bioskop. Novibecsei. 1674

Intelligens nö, szerb, magyar, német tudással, kiszolgálásban [illegible] ügyes, pénztárnoknői állást keres. Cim a kiadóban. 1682

Jól [illegible]
KOC[illegible]IFÉ[illegible]YEZŐ
MŰH[illegible]LY
bet[illegible]gség miatt
azon[illegible]al [illegible]t[illegible]dó
C[illegible] a kiad[illegible]ban

10 éves praxissal rendelkező nemoklevelés női munkaerő condiciót keres gyógyszertárban vagy drogériában. — Magyar, szerb, német és román nyelvismerettel. — Cim: Mály László gyógyszertára, Kula (Bačka). 1718

Fahivatalnok szakképzett állását változtatná. Szives megkereséseket »Szolgálom« jeligére a kiadóhivatal továbbit. 1720

Pénztárnoknői vagy irodai alkalmazást keres, aki ilyen minőségben alkalmazva volt. Leveleket »Megbizható« jeligére a kiadóba kérek. 1721

Gyógyszerész munkatársat esetleg gyakornokot acceptálok. Ajánlatot »Mielőbb« jeligére a kiadóba. 1728

50.000 dinár bankgaranciával pénztárnoki, raktárnoki vagy ehhez hasonló bizalmi állást elfogadok. Cim a kiadóban. 1806

Deutsches Kinderfräulein womöglich mit serbischer Sprachkentnis suche zu meinem 7 jährigen Sohn, womöglich sofort. Anträge an Bürgermeister Lepedat, Velika-Kikinda. 1798

Ki vállal el dajkaságba gyönyörü szép, egészséges, kétéves kisleányt, esetleg örökbe is adom. Ajánlatokat »Árva gyermek« jeligével a kiadó továbbit. 1758

Idősebb kereskedősegéd, vas- és füszerszakmából, aki szerb-magyar és német nyelvet birja, azonnali belépésre állást keres. Cim: Poštanski fah br. 15. Beli Monastir. 1751

TÖKE
Épület-, butor- és portál-
asztalos
Palmotićeva ul. 20.

Ćevapčićás (ćevapčića sütő) ki Beogradban sok évig önállóan dolgozott, jómenetelü vendéglőben, bérletet vagy fizetéses állást vállal. Esetleg elszámolásra vendéglőt átvesz. Beszél szerbül és magyarul. Miloš Zarić kod Stevana Pintye, Novi Bečej. 1766

Ügynökök felvétetnek Singer varrógép raktárba, halpiac. 1770

Intelligentes Deutsches Fräulein sucht Stelle als Erzieherin zu Kinder. Adresse in der Administration. 1786

Soffőr, mechanikus, hosszu gyakorlattal, állandó állást keres. Kucenkó, Srbobran. 1866

Elsőrangu budapesti szalonban működött angol és francia szabónő házakhoz ajánlkozik, esetleg haza is vállal munkát. Cim a kiadóban. 1861

Fömolnári állást keres mielőbbi belépésre középkoru, kiscsaládu, kitünő bizonyitványokkal, 20 éves prakszissal rendelkező szakember, bármilyen rendszerü malomban, versenyképes lisztekért, hibás diagramok helyreigazitásáért felelősséget vállal. Szives meghivást kér B. S. Sombor, Magyar-ucca 9. (Bačka) 1854

Német kisasszonyt, ki a háztartásban segédkezik és szépen varr, keres Szemző Istvánné, Kinjaja. 1855

Kinderfräulein wird gesucht zu 7 und 13 jährigen Mädchen bei Alexandar Kriszhaber. Subotica, Paje Kujundžića ulica 31. 1877

Füszerkereskedősegéd detailba vagy angroba állást keres, az államnyelvet birja. Cim a kiadóban. 1818

Intelligentes Fräulein sucht Stelle zu 1—2 Kindern über 4 jähre in feines Haus. Gefällige Antrage Lia Serbec, Maribor, Kolodvorska 3. 1821

Fiatal bádogossegéd munkát keres. Cim: Schömerer József, Temerin. 1840

Házmesteri állást keres kőmüves nagyobb házban. Bővebbet a kiadóban. 1844

Önállóan dolgozó borbélysegéd felvétetik. Urszuleszku Péter uri és női fodrász Murska Sobota. 1847

Fiatal müszerész, aki varrógép és kerékpár javitásokhoz ért, azonnal felvétetik. Stern Adolf varrógép raktár Subotica, Jelašićeva ul. 4. 1848

Vasuton a II. osztályu trafikban kiszolgálóleány felvétetik. 1849

Zongorák Pianinók a világ legjobb márkái. Hosszu lejáratu részletfizetésre a legnagyobb raktár az országban
KAIN
hangszerkészitő Subotica, Városháza épület.

Keresünk azonnali belépésre szakképzett, józan, rendszerető fömolnárt. Ajánlatokat fizetési föltétellel kérünk a kiadóba. 1832

Gyermektelen házaspárt házmesternek keresek. Schlanger, Oslobodjenja 11. 1833

Borbélysegéd, jó munkás bubihajvágó, idősebb, azonnali belépésre kerestetik. Jelena Čobanić, Novisad, Vilsonov trg 7. 1825

Fiatal özvegyasszony, aki három nyelven beszél, kézimunkához ért s a háztartás vezetését is elvállalná állást keres mint nevelőnő házvezetőnő vagy társalkodónő. Igényei szerények. — Ajánlatokat »Szerény« jeligére a kiadóhivatalba. 1787

Fiatal jó munkás borbélysegédet felvesz. Veco Manuzić, Subotica III., Kumičićeva ul. 53. 1808

Sörkihordót, aki már ebben a szakmában müködött, felvétetik. Mucsi, Subotica, Park Kralja Petra 9. 1869

Intelligentes deutsches Fräulein mit fünf Jahreszeugnissen sucht Stelle zu Kindern in Novisad. Chiffre Ella Römer. Novisad, postrestante. 1824

Elhelyező irodámba ajánlok szállodai személyzetet, főpincért, szobaasszonyt, kaszirnőt, nevelőnőket, pincérleányokat, szakácsot, házvezetőnőt, cukrászt, főzőnőt. Állást keresők előjegyeztetnek. Lang agentura Subotica, Pašićeva 3. 1876

FUTÓ URI és NŐI
ANGOL SZABÓSÁG
SZUBOTICA
D. Mlinkova ul. 6. Posta és bank között 5. saro 1008

Magányos nő házvezetőnői állást keres magányos urnál tanyán vagy pusztán. Cim a kiadóban. 1873

Tisztességes, rendszerető házaspár házmesternek felvétetik. Ivó Vujković vendéglő. Segedinski put. 1874

Botos ispánnak elmenne 24 éves, nőtlen fiatalember. Azonnal beléphet. — Cim a kiadóban. 1748

Zongorista, fiatal, állást keres. Cim a kiadóban. 1749

Kántorsegéd, rk., szerény dijazással állást keres. — Cim a kiadóban. 1750

Keresek egy nem okl. gyógyszerészsegéd urat, aki a receptura és a laboráló munkálatokban kellő gyakorlattal bir. Az ajánlkozásban felemlitendő, hogy hol és meddig működött, a kor és vallás. Szerb-magyar és német nyelv értése szükséges. Az állomás március hó 15. betöltendő. Mály László gyógyszerész, Kula. 1717

Vállalok könyvlefektetést, mérleg készitést, elhanyagolt könyvek rendbehozását, *könyvszakértői munkákat* állandó órakönyvelést, könyvviteli tanitást. Borbély L. magán és birósági könyvszakértő. Noviszad, Postafiók 75.

KERÉKPÁRT
égetve
FÉNYEZ
MEZEY
Hirska ul. (Tuba ul.) 15.
a kakasiskolánál

VÉTEL-ELADÁS

150 dinár egy vagon dunai homok vagonba rakva, Dunapart, Bogojevo. A szállitásokat az árviz után ujra megkezdtem. Ádám József 1136

Paplan részletfizetésre gyári áron, heti vagy havi fizetésre. Raktáron kész és vatta minden mennyiségben, paplanok minden szinben és minőségben 140.— dinártól felebb, paplan-varrás 55.— dinár. Bellovšić Béláné Kémet Margit paplanos, Subotica, Pašićeva 8. — [illegible] Gőzfürdő soran. 9549

Prima szántó, 72 hold, tiz épülettel, eladó. Érdemes megtekinteni. Kuman téglagyár, Vinkovci. 1740

Használt, de jókarban levő 38—42" tót vagy sárospatnyersolajmotort, egy pár 38—42" tót vagy sárospataki követ keresek megvételre. Cim a kiadóban. 1767

Vöröshagymát, karfiolt, mindennemü salátát, káposztát, hollandi vörös és fehér kelt szállitok. Viszonteladóknak és kereskedőknek tetemes árengedmény. Szállitás utánvéttel. Kérjen árjegyzéket, Zagreb, Krvavi most 2 Blum. 1269

Eladó Novakanjižán a Sumadija-kávéház teljes berendezéssel. Érdeklődni a tulajdonosnál, Ivanov Arkadija, Novakanjiža. 1729

Ebédlőbutor, komplett, 9 darab, eladó. Cim: I. Aleksandrova ul. 4. házmester. 1768

Gummi és combiné **füzők,** fehér és szines, a legjobb kivitelben **Gutai** Ferencnénél. VIII., Ostojićeva ul. 29

Rum, likőr
és konyakeszenciákat,
limonádé-eszenciákat is,
csakis elsörendü árut ajánl Obrtno i trgovako d. d. Čakovec. Kérjen árjegyzéket. 1475

Eladó 115 holdas földbirtok Becskerekhez közel, sok épülettel, egyben, esetleg két részben holdanként 7000 dinárért. Fizetendő fele pénzben, fele buzában több évig. Bodor Lajos ügynök V. Becskerek, Begejski red 8. 1508

Eladó egy üvegezett gyászkocsi, több hozzávaló felszereléssel. Cim a kiadóban 1476

Butor 1485
Épület
Portál
LEGELŐNYÖSEBBEN
SZAKÁCS-nál
Š rossmayerova ul. 8. Hu piac

6 HP Hoffherr magánjárógarnitura teljes felszereléssel olcsón eladó. András Kosvás Padina (Bánát). 1776

Egy tóra-tekercs (széfer tóra) azonnal eladó. Bővebbet Würzburger Gusztáv, Molve, kraj Virje Podravine. 1800

Uj Ford-teherautó szabad kézből olcsón eladó. Kaics illatszertár Szubotica, Rudićeva ul. 1804

Eladnám cukorgyári kantinom vendégszobákkal, vendéglővel, lakóhelyiségekkel moziteremmel. Karl Lamnek Crvenka. 1865

6 HP magánjáró, Umrath kazán eladó. Megtekinthető Horgoson a Merkur malomban. 1819

Bor, pálinka szakmában nagyon jól bevezetett, teljesen megbizható ügyes, szorgalmas szakmabeli
helyi ügynököt
keresek
Andrija Švarc

Eladó cseréptetős ház szőlővel, szerbtemető közön, jutányos árért. »Eros« Agentura, Zrinjski trg 2. 1836

4 HP luszter magánjáró szalagfürész-motor olcsón eladó. Mackó trafik, Zrinjski trg, Subotica. 1841

A főposta környékén jövedelmező ház eladó. Cim a kiadóban. 1843

Tüzifát, homokot és sódert állandóan a legolcsóbb napi árba szállitok franko vételi állomás. Žuraljev, Sremski Karlovci. 1826

Jókarban levő, használt irógépet keresünk megvételre, magyar tasztaturával. Cim a kiadóban. 1817

Teherautó, olasz gyártmány, használt állapotban, eladó. Siják kocsigyártónál. VIII. kör. Homok-iskola. 1870

Pékség moli Nagyvölgyön, fehér és barna süteményre berendezett, jó kifőzőüzlettel, forgalmas helyen, biztos jövő, családi ügyek miatt haszonbérbe vagy örök áron kedvező feltételekkel eladó. Udovicski Milán Molnagyvölgy 1788

Füszerüzletberendezés jutányos áron eladó. Marinkov Jócó. Martonoš. 1611

A szép arcbőr titka
„Orado"
RADIUM tartalmu **ARCÁPOLÓ KRÉM!**
Az arcon levő és a szem alatti ráncokat elsimitja. Az arcbőrnek állandó friss üde szint ad, mittessereket eltávolit. Pontos használati utasitás mellékelve.
Kapható mindenütt. — Főelárusitó:
Drogeria Herczl Subotica, Aleksandrova u. 1

KORZO MOZI

Vasárnap utol,ára!
Haldokló indiánok és Gloria Swanson szinezett világattrakciója!

A Vajdaságban először!

LIA E UTTI

minden eddigi alkotását felülmuló káprazatos luxussal kiállitott ujdonsága

Tavasz ébredése

Vedekind öletei alapján készült mestermü egy bizarr szin szüő és diák szenved lyesen izzó szere méről 6 felvonásban.

16 éven felülieknek részére engedélyezve! Csodás müsor! Mérséelt helyárak!

LIFKA MOZI

Vasárnap utoljára!
FIFI és HARROLD LLOYD
Hétfő—Szerda

Amit az egész város érdeklődéssel vár!

RIGÓ JANCSI és SIMAY HERCEGNŐ

szerelmi tö tenet filmen.

Rigó Jancsi, budapesti cigányprimás Teodor Loos Simay hercegnő Eszterházi Ágnes Lipót belga király Walter Janson C o de Merode Fern Andra Ninos a Suboticán egy ember ki ne hallotta volna hirét az ás zenybab mású primásnak, ki gyönyörü játé ával elbüvölte Simay hercegnőt, a belga király közeli hozzátartozójának feleségét és Pákozdra szökt le.

Eladó azonnal beköltözhető családi ház. két szoba. két konyha. mellékhelviség. 1 kapa kert. V.. Ravna ul. 10. 1738

Kávéház házzal vagy anélkül. Horvátország nagyobb vidéki városában. olcsón eladó. Levélbeli érdeklődéseket a kiadóhivatal továbbit »Alkalmi vétel« jeligo alatt. 1733

4 üléses Ford autó sürgősen eladó. Ügynököet dijazok. Ifi. Kozma Kálmán. Čantavir. 1683

Suboticán. jól menő füszerüzlet házzal együtt elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóban. 1662

Hatüléses francia autó. üzemképes állapotban. olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1702

Méhészetnek alkalmas házat keresek Subotica külterületén. lehetőleg a városliget közelében. — Ajánlatok pontos leirással és ár megjelöléssel Várady Lukács. Starakanjiža cimre küldendők. 1610

Alig használt szivógázmotor. 16 HP angol gyártmány eladó. Patak-malom. Mali-Idioš. 1233

Vilsonova 22 alatt hálószoba. uri szoba. ebédlő. székek és más aprósá́g eladó. 1880

Jóforgalmu vendéglő házzal teljes berendezéssel eladó. Cim: Bozsóki Mihály. Novi Bečej. 1511

Diófa rönköt (törzset) veszünk a helyszinen. Vujkovics J. i Drug fatelep Subotica. Telefon 669. 1553

Tégla. első- és másodrendü. valamint flaszter-kut és olajostéglát vidékre minden mennyiségben legjutányosabban szállit iparvágányu gyártelepéről Glied Bernát téglagyáros. Subotica Zrinjski trg 31. Ugyanott köbméter. vagy vasastégla legolcsóbban kapható.

Ford teherautó. keveset használt. eladó. Érdeklődni: Weigand & Comp. autogarage. Subotica. 1613

1 liter kitünő **siller bor** **6 din.**
1 liter kitünő **fehér bor** **7 din.**
Tearum, cognac, liqueur, pálinkafélék kimérve és palackokban leszállitott árban kaphatók 152
Szilasi Sándornál,
Trumbićeva ul. 16, csirkepiac

Eladó jókarban levő patent 4 lóerős álló gőzgép, 6 légkörös, huzatos, hat méter hosszu transzmisszió, kilenc szijtárcsával. összes szijazattal kedvező fizetési feltételek mellett. Verebélyi Károly, Debeljacsa. 1714

A jó hirnevü Keczeli-féle nagyvendéglő Sentán. Főuccára és a Széna-térre szolgáló szilárd épületben. nagy vendéglői helyiséggel. 2 szeparéval. hatalmas táncteremmel. 200 hektós vasbeton pincével. vendégszobákkal. ötszobás modern lakással. öt autót befogadó autógarázzsal és autójavitó-mühellyel. teljes inventárral és italkészletekkel. **elköltözés miatt.** kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. 1677

Háromszobás családi ház eladó I. kör. Oslobodjenja (Zentai) ulica 16. szám alatt. Érdeklődni lehet özv. Kun-Szabó Mihályné péküzletében (Csirkepiac). 1678

Patkánin patkányirtószer doboza 15 dinár. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. továbbá a Torontáli Agrárbanknál Veliki-Bečkereken. 1701

Nemes gyümölcsfák kaphatók Bednárz Károly-féle faiskolában, Stara Kanjiža. Kérjen árjegyzéket. 1469

Eladó 7 HP Umrath magánjáró garnitura és egy 7 HP Hoffherr magánjáró cséplőgarnitura elevátorral, teljes felszereléssel. Lang Péter, Bezdan. 1429

Hintót veszek jókarban levőt, könnyüt. Leveleket az ár megjelölésével kérek Kelemen György cimére Bačko Petrovoselora. 1730

Keresek 4—8 méteres használt lángcsöves stabil kazánt. Lukács Vilmos Bačko-Petrovoselo. 1736

Astra-szivógázmotor 30 HP jókarban, hozzá 8-as MÁV-cséplővel. 8 HP Nicholson-magánjáró hozzávaló MÁV-cséplővel eladó. Csak személyesen tárgyalok. Vikor György, Bačko-Petrovoselo. 1737

KÜLÖNFÉLE

Vasutasok figyelmébe! A fütőház kapujával szemben ujonnan épült kis családi ház kedvező fizetési feltételek mellett családi okok miatt eladó. 1839

Uccai butorozott szoba kiadó. Save Tekelije ul. 65. 1845

Különbejáratu butorozott szoba két fiatalembernek vagy házaspárnak konyhahasználattal kiadó. Masarikova 32. 1820

HALLA készitményeket ajánlja ismerőseinek önvédelmi célokra és hangoztassa ezeknek a gyógyszereknek kiváló fontosságát a közegészségügy terén. 887

Lakás. elsőrangu. három szoba és összes mellékhelyiségekkel alacsony házbérrel átadó a butorok megvétele mellett. A kifizetés biztositása szükséges. Cim a kiadóban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Tisztviselő lakótársat keres (havi 250), esetleg külön szobába is. Cim a kiadóban. 1809

Bádogosmühely, szerszámmal, haszonbérbe kiadó, lakással együtt. Özv. Gombos Nándorné, Sombor. 1814

Lakás azonnal kiadó. Üzletajtó, nagy mákdaráló eladó Majšanski put 142. 1810

Két butorozott szoba kiadó. VIII.. Zeljeznička 10. 1803

Butorozott szoba konyhahasználattal kiadó. Tolstojeva (Ódor) ul. 22. 1778

Asztalosok. ha mindennemü vasalásra van szükségük. kérjenek árajánlatot Medjanski vaskereskedéstől. Subotica. 1815

VÁROSI MOZI

Február 24. Február 27.

Kettős müsor

Ön papa lesz

valami, ami az életben gyakran előfordul

vigjáték 7 felvonásban. Főszerep ő a tüneményes szépségü Anny Quadra

A sheriff gyilkosa

nyugati történet 6 felvonásban. A főszerepben: PETE MORRISON

Jedinstvo tagjait értesitjük. hogy kifizetések végett a sorszámaikért jelentkezzenek. valamint. hogy a befizetések is megkezdődtek. Válaszul a Hirlapnak a 2.000.000 din. tartozásunkra csak annyit. hogy kinlevőségünk 3.000.000 din. és kifizetésre vár 460.000 din.. de ez is csak részletekben az uj szabályok értelmében. ha vannak hitetlenek. tessék meggyőződni naponta d. e. 10—12 és d. u. 4—6 óráig. — A választmány értesiti. hogy a Bácska Vojvodina. III. körl és Slávija eddig lentkezett tagjait felvette. tudatja az ujabban jelentkezőkkel. hogy be fogja számitani a befizetett összeget. ami által bele fog esni a nagyobb skálába. Az igazgatóság. 1872

Szállitók figyelmébe. Eladó olcsón egy féderes. négy tonnás butorszállitó kocsi és kettő darab erős hordószállitó kocsi. Kremling Ferencnél. Belacrkván. 1782

Három-négyszobás lakások beltér mellett. Üzlet lakással. butorozott szobák kiadók Családi házak. palicsi villák. egy szoba konyhával kaphatók. Háló. ebédlő. zongora tanulásra olcsón eladók. Lang agentura. Pašićeva 3. 1875

Jó házikoszt, menü 4 tál étel 10 dinár. heti és havi abonenseket elfogad a Dom vendéglő (volt Fekete macska) Vojnovićeva 3. 1860

Ne mulassza el az alkalmat. Női kézitáskák finom bőrből 30 dinártól. Női harisnyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 dinártól. Férfi ing. prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségü férfi zokni 15 dinár. Gyermekcipők 30 dinár. Duplán varrott szandál minden számban. Vujkovics János (volt kis bazár) Rudićeva 3.

Nádtulajdonosok, akik legalább 6000 kéve náddal rendelkeznek, adják le árajánlatukat Merkl nádfonó gyárnak Sontán. 1056

UJ KOZMETIKAI és manikür szalón nyilt meg (Strosmajerova ulica 8., I em., Huspiac), ahol Papné a már eddig bebizonyitott biztos eredménnyel végez szépségápolást **Elismert jó kenőcsök.** Szeplő, májfolt, szemölcs és hajszálak eltávolitása. 1021

Somborii turó csak akkor jó, ha az Cirilovtól való.
M. CIRILOV
SOMBOR 116/6

Különbejáratu butorozott szoba 3 ággyal, esetleg üresen is kiadó. Cim: Frankopanska ul. 23. 1850

Különbejáratu butorozott uccai szoba előszobával szolid ur részére azonnal kiadó Cim a kiadóban. 1837

Elcserélném házamat, mely két épületből áll, 3—4 szobás családi házzal. Esetleges értékkülönbözet fizetésével. Cim a kiadóban. 1851

Ujdonságok érkeztek **Balog Lina** cégnek

Rosen hal kávés készlet, nemes márkás mütárgyak. Eredeti olajfestmények és radierungokból **állandó kiállitás**

POGÁNY

kalapszalon

selyemkalap különlegességei megérkeztek rendkivül olcsó árban. Alakitásokat a legsikkesebben és legolcsóbban vállalok.

Telefon 300 **NARODNI BIOSKOP** Telefon 300

Meghivó.

A Narodni mozgó igazgatósága február 27 és 28-án és március 1. és 2-án, vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán, komikus versenyt rendez, melyre ugy Önt, mint b. családját tisztelettel meghivjuk. Mi, suboticai negy dédelgetett kedvencét küldünk versenyre, hogy ki tudja a n. é. közönséget a legjobban megkacagtatni. — Bemutatóra kerül Charlie Chaplin ezidei egyetlen és az eddig megjelent leg ütünobb vigjátéka a „Hej! Kutya élet!“ Azonkí ül a faképü Buster Kayton, a „13. számu börtönőr“ cimü burleszk slágere. Mint kisérő: Zoro és Huru, a heted k menyo szágban cimü vigjáték attrakciója. — órás verseny! 2 órás viharos kacaj! Betegre kacagja magát! Rendes helyárak! Katonazenekar! — Igazságos szavazást kérünk, a viszontlátásig szivélyesen üdvözöljük: Charlie Chaplin, Buster Kayton és Zoro és Huru.

Vasárnap este a fél 9 órai előadás bál miatt elmarad!

Lagner

nőifodrász-üzletben a kiszolgálás elsőrangu

Bubihajvágás, manikür, ondolálás, hajfestés, hajmunka, maskirozás és babaklinika

Mindenféle női hajat a legmagasabb áron vesz ezen a helyen

Jovan Lagner
fodrász, Pašićeva ulica 6

Nagyobb vendéglőt, esetleg kávéházzal, keresek haszonbérbe, vagy nagyobb kaucióval elszámolásra. Cim a kiadóban. 1856

Állampolgársági és illetőségi ügyekben szerény honorárium mellett a legsikeresebben közvetit a Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ul. Subotica. 1853

Főtéren különbejáratu butorozott szoba uriember részére március 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 1852

Asztalosok figyelmébe! Eladó egy Kichner-féle asztalos kézi vésőgép, furnier leszegező lécek és mindenféle gyaluk. Özv. Wilheim Jánosné. dr. Bene Sudarevićeva ul. 84. 1785

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Sudarevićeva ul. 63. 1791

Valódi izletes háziebédet kaphat március 1-től néhány fiatalember vagy család. Agina ul. 5. az udvarban, a kapuval szemben.

Egymásbanyiló különbejáratu, elegánsan butorozott 2 szoba azonnal kiadó Cim a kiadóban. 1867

Nagy üzlethelyiség kiadó. Irodaberendezés eladó. — Strossmajerova ul. 20. 1868

TÜKRÖT

csiszolt üveget, kirakattáblát csak elsőrendü minőségben

Ügyeljen a cimre és a védjegyre

1267

Bádogból készitek minta vagy rajz szerint szépen és olcsón géppel bármely tömegcikket. »Bádogáru« Pallas Reklám. 1762

Különbejáratu butorozott szoba előszobával azonnal kiadó. Petrogradska (István) 30. 1765

Raktárhelyiség, száraz, világos, kerestetik. Ajánlatokat »Raktárnak« Pallas Reklámba. 1761

Apolló Novisad

Február 25, 26 és 27-én

Őnagysága nem akar gyereket

Vigjátékszenzáció 6 felv.

Irta: **Korda Sándor**

Főszereplők:

Korda M., Harry Liedtke

Télikertet berendezek 500 dinárért, 20 cserép legszebb, legnemesebb délszaki növényekből. Diszfenyők januári kiültetése gyökérzettel. A legbiztosabb, rendkivül nagy választék, olcsó árak. Kain Lajosné virágkertészete. Üzlet: Városháza. Telep: Villanytelep mellett. 10812

Uj virágüzlet! Kain Lajosné városi üzlet Városháza épületben (kenyérpiac) Telep: Palicsi-ut, villanytelep mellett. Ajánlja naponta friss élő. vágott virágjait, rózsa, szekfü, ibolya, valamint cserepes virágokat. ciklamen erika, camilia, cirenária, délszaki növényeket, pálmák, diszfenyők. Késztt eljegyzési valamint menyasszonyi csokrokat, szinházi diszkosarakat, halotti koszorukat, rendkivül olcsó árakon.

Szőlővesszőket, mindennemü amerikai fajta, kiforrott és gyökeres, valódi Teleki-féle kiválasztásban. Berladieri oltásokat szállit a »Prvi jugoslavenski ložnjaci« Daruvar (Hrvatska). — Kérjen árjegyzéket. 1373

KYFFHÄUSER-TECHNIKUM
FRANKENHAUSEN
(NÉMETORSZÁG) 261

Gép- és autóépitészeti mérnöki iskola. Elektrotechnika. Egyetlen külön osztály mezőgazdasági gépekre és repülőtechnikára.

Ön állást keres? Tanuljon ki soffőrnek, folytatólagos szerb, német, magyar előadás. Belépés bármikor lehetséges. Eredményért garantálunk. Automobil és Motor Technológia, engedélyezve a kereskedelmi és ipari minisztériumtól. Novisad, Kralja Aleksandra 7. az udvarban. 523

Irodának alkalmas udvari szoba. butorral vagy anélkül kiadó. Paje Kujundžića ul. 5. 1606

Butorozott szoba. közel a városházához. kiadó. Kaldarasz Teréz. Ciril i Metod 5. 1[illegible]

Olcsó vászon-vásár

Fiiala Š. KRAMMER
Vilsonova ul., Zöldfa-vendéglő mellett 822

I-a 90 cm. széles sárga vászon	11·50 din.
I-a fehér vászon	10·— din.
I-a „Lion" vászon	14·50 din.
I-a lepedő vászon	14·— din.
Paplan há m [illegible]	190·—

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC Subotica. Nyomatott a kiad. tulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES [illegible]

A Jövendő palotája

A Népszövetség párisi szervének pompás munkája

Páris, február hó.

Lehet-e ezt a rugaszkodó, agyarkodó, háborukkal vemhes, világmindenséget megjuhászitani? A békességet ráterrorizálni, zürzavarát hatalmával elcsöndesiteni?

A világtudósok fanatikusan mondják: *van gyógyulás*, biztos medicina: *a nemzetköziség*...

A «fantaszták«: realisták és megcsinálták Genfet, ahol már *tipeg* a kisédlet és életre keltették uj intézményüket Párisban is, mely ugyancsak az ábrándokkal játszó nemzetköziséget szolgálja. A Népszövetség egyik legjelentékenyebb szerve az *Institut International de Cooperation Intellectuelle;* tipikusan nemzetközi intézmény, mert az emberiség szellemi megnyilatkozását akarja átfogni.

Sejteni kivántuk a jövendőt és igyekeztünk meglátni hogyan dolgozik a Népszövetség párisi szerve. Érdekes organizáció, mely a Palais Royal egyik szárnyában helyezkedett el. Előkelő az intézmény foglalkozása és előkelő külsejüek a hivatali helyiségei is. *XIV. Lajos és Lajos Fülöp pompázó lakosztályait* bocsájtotta a francia állam *az intellektuálisok* rendelkezésére, *száz szobájuk van*, köztük remekbe készült fogadótermek, ahol a szövetség nagyobb arányu ünnepélyeit tartja. Franciaország ambicionálta, hogy a Népszövetségnek ezt a szervét Párisban helyezzék el, ezért ajánlotta föl a fejedelmi hajlékot, valamint *évi 2 millió aranyfrankkal támogatja* a hivatal müködését. *Ötven ország csatlakozott* a cooperatio-hoz, a büdzsét együttesen látják el. Intellektuálisok állanak a hivatali csoportok élén, delegáltjai ugy a Népszövetségnek, mint az érdekelt országok kormányainak.

Az organizáció közvetlen összeköttetésben áll minden ország kulturájával. A szövetséghez tartozó nemzetek bizottságokat alakitottak, melyek *otthonról* rendszeresen informálják minden kulturális megnyilatkozásról a párisi centrumot. A szövetség osztályokra tagozódva ügyeli, dolgozza fel az eléje kerülő anyagot. A hálózat főága: *tudományos ügyek, jogi élet, a világsajtó müködése, egyetemi események, szépmüvészet és irodalom.*

Az intézmény *karaktere*, ugylátszik békességbe tudja összegyüjteni a versengő nemzeteket. Például Oroszország, Amerika nem léptek be a Népszövetségbe, *de dolgozó, jelentékeny tagjai* a Népszövetség párisi szervének. Németország még nem volt tagja a Népszövetségnek, viszont *elsőnek csatlakozott* a szellemi csoportuláshoz és az itteni nemes, szolidáris munkája is fölépitette az utat, hogy Németország később belépjen a Népszövetségbe.

Kiegyenlités, összeterelés a szellemo ennek a nagyszerü intézménynek. Rövid müködése óta is pompásak az eredményei. Ezer tevékenysége mellett gondol arra is, ha az »ellenséges« országból érkezik meg Párisba a szellemi életnek egy-egy kiválóbb alakja, az organizáció hódolattal mozdul meg körülötte. Ilyen tüntetéssel fogadták Párisban annak idején Einsteint, a nagy német tudóst, akit az intézmény igazgatósági tagnak is megválasztott és *ilyen tisztelgéssel üdvözölték Molnár Ferencet is*, aki körül a fogadó estén megjelentek a francia élet legkiválóbbjai. Az engesztelő nemzetköziség szép sikere volt az is, amikor a szövetség a maga helyiségében megrendezte az egyetemi diákság internacionális kongresszusát és itt intézték el, hogy *a német diákságot is fölvették az egyetemi hallgatók világszövetségébe*. Sok gyülölködés hamvadt el ezzel a határozattal. A minap történt az is, hogy a Palais Royal helyiségeiben *összeültek a német és francia szerzők és szinészek képviselői és megegyeztek, hogy tavasszal Németország is megjelenik a nemzetközi szinházi ünnepségen, amelyet a szövetség rendez Párisban.*

A párisi intézmény minden cselekedetével a nemzetköziség tiszta ideálját szolgálja. A hivatal keretében a csoportok energikusan dolgoznak. Folyóirataik vannak, amelyek nyilvántartják minden ország kulturális megmozdulását, könyveket adnak ki, valóban az idők jelével. Igy a földraizi és természettudományos csoport kiadott egy *helység-névtárt*, mely felsorolja mindazon helységeket, a melyek a békekötés után az anyaországoktól átkerültek más országokba. Objektiv, rövid történelem minden község város mellett, feltüntetik a hajdani, a mostani nevüket; biztos kalauz a kaoszban, mely a feldarabolások után keletkezett. A jogi csoport ambiciózus munkája hogy megteremti az országok *nemzetközi kodekszét, amelybe minden törvényt beleiktatnak*, amiket a parlamentek, vagy diktaturák hoznak. A szépmüvészeti osztály nagyon értékes kiadványa lesz *a világ összes muzeumainak nemzetközi katalógusa*. Ennek a csoportnak is van folyóirata és bennünket is érdekel hogy a legközelebbi számában *tüzetesen ismerteti a budapesti Szépmüvészeti Muzeum anyagát* s reprodukciókat is közölnek. A szövetséghez érkező müvészeti matériát a legkiválóbb szakértők birálják felül és megirhatjuk, hogy a magyar szépmüvészeti muzeum *nivóját* nagy respektussal ismerték el a tekintélyek.

Nemzetek vigyázatos összeterelése, hogy lássák: egymással is megférnek, ha nem szemben, de egymás mellett állanak. Világérdek minden náció legsajátosabb érdeke, tehát össze lehet szőni, a mi *a közösség* elevenjét érinti. *Közösség: nemzetköziség* és a világ mord arculata testvérséggel is földerülhet...

Ez az emelkedett szellem tekint ki a Palais Royal ódon termeiből, a megpróbált emberiség felé.

Révész Béla.

Vendégszerelem

Irta: Baedeker

Dóka Jani, ha »bejön« Pestre (az agrárreformtól megkimélt kis birtoka nincsen messze), rendesen megjelenik a törzskávéházunkban, a nagy kerek pletykaasztalnál, ahol mindig szives örömmel fogadják a vendégei. A dolog tudniillik ugy áll, hogy már mindannyian, akik körül szoktuk ülni ezt a barátságos asztalt, egyszer vagy többször töltöttünk egy-két kedélyes napot Kis-Kun-Berzencén, az ő kedvesen tágas és kényelmes uriházában, amelyet minden nagyobb tulzás nélkül kastélynak nevezett a környék népe s a ház gazdájának minden udvarias ismerőse... A mult napokban is letelepedett nálunk s ezuttal, ahelyett hogy szokása szerint egészséges vidéki vidámságot plántált volna közénk, panaszra fakadt, s az esetet, amely felbőszitette, a következőkben adta elő.

*

Tudjátok, minő bolond a természetem... Apai örökség... Az öregem — hires volt erről a tulajdonságáról fél-Magyarországon — a karikaturáig volt vendégszerető, csellel-kötéttel fogta a vendéget, s akit megfogott, egykönnyen el nem eresztette. A Tóth Béla anekdótakincsében olvashattok teljesen autentikus adomákat a szenvedélyéről és Bródy Sándor, aki nem egyszer mulatott nála, jellemzően irta róla, hogy a vendéglátása már nem is szelid és szolid *vendégszeretet*, hanem lázas és erőszakos *vendégszerelem*. Nos, ezt az erényét vagy hibáját én kaptam örökségbe. A testvéreim csak vagyonának a rájuk eső hányadát jussolták, s ennélfogva jobban is boldogultak... A vendégeskedés, főleg mostan, amikor minden olyan drága, ugyancsak könnyelmü fényüzés. De az alaptermészetével hiába verekszik az ember, — nem tehet ellene semmit, s én a hagyatéknak ezt a terhes részét épp oly szivesen vállaltam, mint azokat a vagyonrészeket, amelyeken az örökös társaimmal osztoztam. Sőt talán szivesebben. Mert nagy öröm ám a vendégek fogadása! Jó embereknek, akik rokonszenvesek nekünk, megnyitni az otthonunk ajtaját, kellemes társalgókkal ülni a fehér asztalunkhoz s megosztani velük az izes falatokat, amelyeket szeretet és jóindulat főz és tálal, óh mily nemes élvezet ez! Mindig tetszettem magamnak, hogy ilyen vagyok, s boldog voltam, hogy szeretetemnek a melegével rokonszenves embereket tudtam a családom körébe vonzani és társaságunk — a falusi magányomat élvezetessé tenni, — de nemrégiben olyan tapasztalást tettem egy vendégemmel, hogy be kellett látnom: semmit se szabad tulzásba vinni, a vendégszeretetet se.

Ismeritek azt a furcsa szokásomat, hogy ha valakivel megismerkedek s nem találom határozottan ellenszenvesnek, mingyárt meghivom néhány napra Berzencére. Normálember az ilyen urat cigarettával kinálja meg, — én mingyárt a szivemet ajánlom föl neki és nyomban vendégül invitálom. A mult nyáron megtetszett nekem Balaton-Földváron egy uriember, akivel párszor sétavitorláztam a magyar tengeren, s amikor négy-öt napi együttlét után elváltunk, szokásom szerint (most már bevallom: bolond szokásom szerint) igy szóltam hozzá:

— Nagyon örültem, hogy megismerkedtünk, s remélem, még fogunk találkozni az életben.

S aztán, mintha ez az ötlet hirtelen bukkant volna föl az elmémben, folytattam:

— Tudja, mit? Ha egyszer Berzence felé téved, ne kerülje el a házam tájékát.

És azután, mintha ez a kitünő megoldás e pillanatban jutott volna eszembe, igy fejeztem be a mondókámat:

— Mondok valamit. Ne is várja, mig az utja véletlenül viszi arra, hanem látogasson meg egyenesen és töltsön nálam egy kis időt — nem fog unatkozni. Majd eldiskurálunk a langyos balatoni napokról a közös emlékeinkről.

— Nagyon köszönöm, — felelte ő. — Alkalmilag talán . . . Szerencsémnek tartom.

Azután másokkal kötöttem ismeretséget, szintén nagyon kedves fiukkal és mulatságos társalgókkal, s eközben Keller Nepomuk János urról — igy hiviák a vitorlás pajtásomat — teljesen megfeleitkeztem. Nem is gondoltam rá mindaddig, a mig csak néhány hónap mulva távirat nem érkezik tőle, amely igy szólt:

— Pár napi tartózkodásra holnap Berzencére érkezem.

Azt, hogy mely órában jön, nem közölte velem. Igy hát mindegyik vonathoz kocsit küldtem eléje. A harmadikkal végre berobogott s ezzel a szemrehányással köszöntött be:

— Azt reméltem, hogy kiiön értem a vasuthoz.

— Megtettem volna szivesen, ha tudom, hogy melyik vonat hozza a kedves vendégemet. De hát, ugy-e, belátja, nem mehettem ki háromszor, és kétszer hiába?

Nem tudom belátta-e, de tény, hogy eszébe se jutott mentegetődzni, amért háromszor fárasztotta a kocsisomat meg a lovaimat.

Bekisértem a számára fentartott és melegre fütött szobába — a legjobb vendégszobám —, annak a reményemnek adtam kifejezést, hogy jól fogja magát érezni nálam s megkérdeztem tőle, meddig lesz hozzá szerencsém?

— Két heti szabadságot kaptam s ebből néhány napot itten töltök — felelte ő.

Ahogy ismertek engem, nekem ez a pár nap nem lehetett elég. Rábeszélésemre elhatározta, hogy szabadságidejének egész tartama alatt nálam marad. Hogy' örültem akkor!

Keller Nep. János ur hát két hétre letelepedett Berzencén s otthonosan rendezkedett be a ti alázatos szolgátok szerény hajlékában. Nem volt unalmas ember s bár a saját becses személyén kivül egyéb téma nem igen érdekelte, erről az egyről elég elmésen tudott csevegni. Ha kissé szerényebb s valamivel kevésbé önző, talán ma se bánnám, hogy oly sokáig alkalmatlankodott nálunk. De az igényessége folytán (amelyet csak azért nem nevezek arroganciának, mert nem szeretem az idegen szavakat) már a vendégség harmadik napján terhünkre kezdett lenni, nekem is, a feleségemnek is, a cselédségnek is. Egész családommal együtt nem adtam annyi dolgot a felszolgáló személyzetnek, mint ő egymaga. Minek részletezzem a zaklató igényeit s az állandó követelődzéseit? Az elmondásukhoz is két hét kellene... Jellemzésére csak azt emlitem meg, hogy mikor tizenöt napi tartózkodás után bucsut vett tőlünk, elfelejtett borravalót adni a házam népének, amelyet állandóan igénybevett és reggeltől estig fárasztott-szalasztott. Megtudtam ezt a cselédeknek egymással folytatott sugdolódzásából, s akként segitettem magamon és Keller Nep. János uron, hogy ez utóbbinak nevében és megbizásából hatszázezer koronát osztottam ki köztük azzal a magyarázattal, hogy ezt az összeget a Keller nagyságos ur hagyta itt részükre.

Már most, ha azt hiszitek, hogy ezzel teljesen vége szakadt a kalandnak, alaposan tévedtek. A java csak ezután következett. Néhány nap mulva levelet kaptam a kitünő férfiutól, amelyben röviden megköszönte a sziveslátást — nagyon röviden, amivel valószinüleg azt óhajtotta jelezni, hogy az ellátással csak mérsékelten volt megelégedve —, de egyben értesitett, hogy nálam feledte a borotválókészülékét, s kért, küldjem el neki.

Inas, szobalány, senki se tudott róla, s az előbbi arra a kérdésemre, hogy nincs-e gyanuja valakire, aki azt elcsente, mosolyogva jegyezte meg:

— Látta azt az apparátust a nagyságos ur? *Arra* ugyan nem fájdulhatott meg senkinek a foga. Biztositom a nagyságos urat, hogy inkább viselnék egész életemben olyan szakállt, aminőt a máramarosi zsidók hordanak, semhogy *azzal* borotválkozzak.

Kutatás, keresés, vizsgálóbirói szigoruságu kihallgatás, detektivszerü utánjárás, mind hiábavalónak bizonyult. A keresett objektum nem került elő, s alighanem az inasomnak volt igaza, aki megvető ajkbiggyesztéssel annak a gyanujának adott kifejezést, hogy a vendég azt magával vitte. Erélyesen kiszidtam az ildomtalan föltevésért, s kikértem magamnak, hogy uri vendégemről ilyen tiszteletlen hangon nyilatkozzon, — de bensőmben igazat adtam neki.

Mit volt mit tennem? Nem viselhettem el a tudatot, hogy bárki is fanyar szájizzel vagy bármily kellemetlen benyomással hagyja el a házamat, megvettem számára Budapesten a legelőbbkelő szakmabeli boltban a raktáron levő legfinomabb gépet s elküldtem neki — persze bérmentesen — a következő sorok kiséretében:

— A kérdéses készülék legnagyobb sajnálatomra nem került elő. Remélem, hogy az, amelyet a helyébe küldök, megfelelő lesz.

A szeretetreméltó válasz nem sokáig késett s igy hangzott:

Köszönöm szives intézkedését. A küldött apparátus távolrul se olyan finom, mint az, amelyet elhagytam, de ön Berzencén bizonyára nem kaphatott jobbat, s igy elfogadom azt *minden nehezményezés nélkül.* Arról ön persze nem tehet, hogy az elveszett készülék egyszersmind becses emlék és kegyelettárgy volt nekem s igy oly érték, amely abszolute pótolhatatlan. De azért ne vegye nagyon szivére a dolgot, ön *valószinüleg* ártatlan abban, hogy ily érzékenyen károsodtam s nekem eszembe se jut önnek ezért szemrehányást tenni, stb.

A levelezés ezzel szerencsésen megszakadt közöttünk, de a levegőkön és vármegyéken keresztül Hir öfensége és Pletyka őexcellenciája fenntartották köztünk a kapcsolatot. Hallom, a jó ur fünek-fának elkesergi, hogy hogyan járta meg velem. Nagy erőltetésemre nálam töltött *pár napot,* óriási költségbe verte magát miattam, a vasut oly drága s különben is tudvalevő, hogy *nincs drágább a potyánál* s hogy a vendégnek mindig többe kerül a vendégség, mint a házigazdának. S mi történt még ennek a hegyébe vele? Elveszett nálam egy igen értékes toalettkészüléke, amelyért aztán »kárpótlásul« a *vendégszeretetéről hires* Dóka Jani valami hitvány bazártárgyat küldött. Igy fizet rá a gyanutlan ember arra a szerencsére (!), ha könnyelmüen meghivást fogad el olyanoktól, akiket nem ismer eléggé.

Amikor e nyilatkozatának a hire a fülemhez jutott, megesküdtem, hogy szakitok a vendégszerelemmel és sohase biztatok többé senkit, hogy látogasson meg Berzencén.

*

— És megtartottad az esküdet? — kérdezte az asztaltársaság egyik tagja.

— Nem — felelte szomoruan Dóka Jani. — Nem voltam rá képes. *Naturam si expellas furca...* Hiába üzöd el a természetet vasvillával, az megint visszakerül. Bizony azóta is megfordult nálam néhány vendég s attól félek, hogy —

— Mitől félsz?

— Hogy Keller Nepomuk János ur ujból szerencséltet.

— Csak nem?!

— Ób, kedves barátim, ti még nem ismertek engem... Ma délelőtt találkoztam vele az Andrássy-uton (mert véletlenül neki is van dolga Budapesten) s nem állhattam meg, hogy igy ne szóljak hozzá: Aztán, kedves uram, ha egyszer megint Berzence felé viszi az utja, ne kerülje el a házamat, ahol önt mindig szivesen látják.

S most nemcsak Dóka Jani, de mi is mindnyájan, akik hallottuk a bolond esetét, arra vagyunk kiváncsiak, hogy elmegy-e Keller uram Berzencére?

S hogy mit fog ott elveszteni?

RÁDIÓAMATŐRÖK

szakvéleményt adok, ké zülékeik felülvizsgálását, javitását végzem, uj készülékek sz kszrü fel l itását, mindennemü alk trészt szállitok legolcsóbban

CZUCZY EMIL OKL. MÉR ÖK

SUBOTICA 181

PASSAR KOVA 25.

98 dinárért selyemkalapok

minden szinben és formában

STEIN kiskápolna mellett.

A komplikált lelkü Traján

Ethnogrnfia

Komplikált lelkéről beszéltünk, hol mulattunk, hol elkomolyodtunk a témán, mialatt az asszonynép kényesen begyeskedett. Melyik szeszélyes, unatkozó, vagy egyáltalában nem gondolkodó nő ne tartaná magát szivesen komplikált léleknek!

Akkor mondta a régi bánáti jegyző:

— Majd elmesélem én az esetemet Trajánnal, a birómmal, keressétek annak a komplikációit.

Román faluban voltam jegyző, ellenszenvvel fogadtak, mert szokás szerint odavalósi fiut szerettek volna megválasztani, viszont a vármegye hozzám ragaszkodott. Azonban hamar barátságba jutottunk, fiatal voltam, ambicióval teli, ahogy mondani szokás, a népnek éltem.

Elfoglaltságom jelentékeny részét az emberekkel való foglalkozás adta. Mindegyiknek van baja, panasza, egészen apró-cseprő ügyekben is megkérdezik a jegyzőt, odahozzák az asszonyok a ruhamintákat, hogy adjunk tanácsot, melyiket válasszák, — viszont egész napon át el vannak ők is foglalva. Télen megjárja, mert nincs mezei munka, unatkoznak, pletykálnak, ellenben tavasztól kezdve csak alkonyatkor térnek haza, nyáron pedig kilenc-tiz óra táján ballagnak be a faluba.

Eszerint a tulajdonképpeni hivatalos órákat is éjszaka tartottam, alkalmazkodva hozzájuk. Ott vártam őket a verandámon, aztán éjjel is elmult, mire a legutolsó ember hazakerült, hogy két órai alvás után megint folytassa azt a rettenetes munkát, amely együtt jár a föld szeretetével s amely a kötörésnél is sulyosabb, — valamivel innen a kubikolás terhein.

Hogy közben elérkezett a bióválasztás ideje, én Trajánt forsziroztam, egy értékes, értelmes gazdát, akinek hüségéről és használhatóságáról sokszor meggyőződtem. Nehezen ment, nem szerette mindenki, mert a szerénysége, halk szava alatt sok fölényt takargatott. Aztán volt benne szatira, szivesen csipkelődött, a gunyt pedig csak akkor szereti az ember, ha másnak a rovására megy.

Traján mégis biró lett s pompásan bevált. Ugy tudta a reprezentálást, mintha mindig ebben született volna; takarékos volt, de nem fukar, elsőrendü intelligenciáját sokszor elárulta.

Kés, kanál, nem eshetik csörrenés nélkül, mi is disputáltunk olykor.

— Ne okoskodj, biró, mondtam neki ilyenkor s elég volt néhány alkalmas szó, hogy meggyőzzem a futólagos makacsságát.

Egyszer azonban magam is ballábbal keltem, van ugy az ember, hogy semmise jó, semmise tetszik, az irodában is sokan voltak, ott lebzselt a fél falu s valamilyen intézkedésén felfortyantam.

— Hogy tud felnőtt ember ilyen szamárságot elkövetni! Azt hiszem, benőtt már a fejedlágya!

Traján elvörösödött, de nem szólt semmit, ugy kullogott be hozzám ebéd után.

— Ülj le, igyál velem feketét.

— Köszönöm, uram, most nem.

— Legalább ülj le.

— Majd máskor. Most kérni akartam valamit. Nem vagyok olyan tanult, mint az urak, elkövet az ember akaratlanul is egyet-mást, — hát legyél olyan jó, ha az megismétlődik, hivj be magadhoz, akár üss pofon négyszemközt, de ne szégyenits meg annyi ember előtt. Te nem láttad, hogy mulattak azok ma is rajtam, hogy lökdösték egymást a könyökükkel, hogyan vigyorogtak!

— Ne haragudj, Traján, nem volt bennem rossz szándék.

— Tudom, csak hirtelen vagy és olyankor igazságtalan. Azért ez a szégyen örökké rajtam ragad.

Legközelebb azzal igyekeztem korrigálni az esetet, hogy tulságosan kiemeltem egy ülésen Traján egyéniségének fontosságát, dicsértem, hogy majd lement a könyökömről a bőr. Egy héttel később mégis leégett a szőlőmben a kolna.

— Kire gyanakszik? — kérdezték a csendőrök.

— Fogalmam sincs róla, tudtommal nincs ellenségem.

Traján se tudott nyomra vezetni, pedig az idők folyamán sok olyan titokkal ajándékozott meg, ami részint egyéni kapcsolatok, részint babonák és népszokások révén tisztánlátóbbá teszi az embert sok hivatásos nyomozónál.

Hát nincs eredmény, örök homály borul a tüzre. Az élet haladt tovább a maga utján, Traján volt itt is a leghüségesebb emberem, mert kitalálta a módját, hogyan épitsük fel ujra, nagyobb teher nélkül a kolnát. Ő volt a segitségemre akkor is, amikor uj lakást kaptam a régi, százesztendős, alacsony guliba helyett. Egy kissé emberit, fürdőszobával, acetilenvilágitással.

— Magunkat becsüljük meg, amikor rendes hajlékot adunk a jegyzőnek.

Igy korteskedett s a ház fölépült.

A következő esztendőben elhullott a gyönyörü féléves bikaborjum. Nem adtam volna oda semmi pénzért, játékos volt, mint a gyerek s a kis hugom, Putyuka, is ugy szerette.

Magamon kivül voltam, hogy mi ez? Megint nyomozás, eredmény nélkül, bár felboncoltattam és strichnint találtak benne. Hogy kerül az udvaromra stichnin? Még a javasasszonyokat is igénybe vettem, de a titok titok maradt.

A harmadik évben, pontosan , karóba lépett két csikóm, a negyedizben leégett a keresztekbe rakott buzán.

— Mi lehet ez, Traján?

— Bosszu, minden jel arra mutat. Valaki valamit nem tud elfelejteni.

— Aztán igy megy ez amig élek?

— A népszokások mindig határozott időhöz vannak kötve ilyen esetekben. Egyszer véget ér.

— Nézd, biró, én tudom, hogy ha ti akarjátok, akkor minden kiderül, amihez száz zsandár sem ért.

— Tévedsz uram. Csakugyan vannak esetek, amikben az egész falu szolidáris és kinzás vallatás, hiábavaló. De vannak egyéni titkok is, amiket csak egy ember tud és nem árulná el a feleségének sem. Az asszonynép locsog és ha nagyon a szájára tapadnak, kibeszéli a dolgot álmában. A szérün, vagy aratáskor, amikor sok ember alszik egy tömegben. Hát ilyen lehet ez is.

Gyöngéd, figyelmes ember volt Traján, ragaszkodott a familiámhoz, az is hozzá. Az anyósom csak benne bizott, mikor kétórás utra kellett mennie, hogy a vasutig jusson, viszont Traján nem engedte volna át senkinek ezt a szolgálatot. Ő maga bugyolálta be a beteges öreg asszonyt, két almát is adott neki, mikor betette a vasuti kupéba.

— Sohasem felejtem el a szivességedet, Traján, — volt a bucsuzó.

— Én pedig köszönöm a hozzám való bizalmadat, asszonyom.

Egyszer Velencéből jövet nyakéket hoztam Traján lányának.

— Gondoltunk rátok, még szebb lesz tőle az Aurica.

Traján áll és hallgat.

— Tán baj van?

— Uram, én most nem adom ezt oda Auricának, hanem nagyon kérnélek, hogy ha legközelebb bemégy Temesvárra, vegyél a költségemen egy hasonlót.

Csak nézek rá, ő folytatja.

— Van egy menyem is, ugy szeretem, mint a gyerekemet, nem akarnám, hogy rosszul essék neki.

Megőleltem ezt a gyengéd lelket, persze, persze, hol is járt az eszem, — hamarosan megkapta a menye is a gyöngyöket. Én adtam, nem az apósa.

Abban az évben a disznók közt támadt nagy baj, apróbb lett — ami feltünt — mindig esett, amig végre eszembe jutott valami. Kivittem, hogy minden dolgomat, tulajdonomat biztositották a község költségére. Az emberek dohogtak, de azt feleltem nekik:

— A ti érdeketek, hogy vigyázzatok a holmijaimra, ne essék bennük kár. Egy kicsit sok, ami eddig is történt.

A vármegye, a rendkivüli körülményekre való tekintettel, jóváhagyta a határozatot és néhány héttel később az utolsó szálig leégett néhány szénakazlam.

Tiz éven át tiz sulyos kár ért, Traján majd kiadta a lelkét, ugy nyomozott, ha lehetséges, még jobban ragaszkodott hozzám, valamennyiünkhöz, mint eddig; mikor letelt a tisztsége, a fél falu ellenzése ellenére megint öt választattam meg birónak, — most is, hogy rég elkerültem a vidékről, felkeres néha és rimánkodik, jöjjek vissza, mert nem volt azóta jobb jegyzőjük.

— De hát sohasem derült ki, hogy ki volt tiz éven át a kártevő? — szóltunk közbe.

— Az nem derült ki, mondta a jegyző. Mindegy, ugyis Traján volt. Abban a pillanatban, mikor tanuk előtt megszidtam, tizéves bosszut esküdött. Meg is tartotta. A hüség, a ragaszkodás az más kérdés. Más a bosszu is, az hozzátartozott az ő komplikált lelke elégtételéhez. Végtére párbajban is összevagdossák egymást az urak, aztán élnek a legjobb barátságban. Traján igy intézte el a lovagiassági kérdést.

Torontáli

Angol-francia háboru az uccán — a kis párisi nők miatt

Páris, február.

Az angolok nem szeretik a franciákat — franciák pedig egyenesen gyülölik az angolokat. Ugy vannak egymással, mint a kutya meg a macska. Az angolok szerint a franciák erkölcsileg teljesen züllöttek. A franciák szerint pedig igazán erkölcstelen ember csak egy angol lehet.

Ha eddig is gyülölték a franciák az angolokat, most gyülöletük meghatványozódott. A napilapok egyre tárgyalják az uj botrány-fajtát, amely járványszerüen ismétlődik meg napról-napra a forgalmas körutakon.

A dolog igy történik:

Megy a gracióz kis parisienne a körutak forgatagában és apró lépteivel bájosan ringatja formás kis testét. Egyszer csak a tömegből kinyulik egy férfikéz és a nőt a karjánál fogva visszatartja. Aztán az ur sug valamit. A kis nő először nem érti meg — az illető ur angol és rémületes a kiejtése — szóval először *nem érti* — aztán hirtelen elvörösödik és igyekszik kiszabaditani magát. Azonban az erős kéz még szorosabban tartja. Eddig rendszerint semmi feltünés, de az angol ur mindig erőszakosabb lesz és erre kitör a botrány. A megtámadott hölgy a legelső férfihoz fordul segitségért, akit a közelében lát, vagy kis kezével maga ugrik az angolnak és ott üti-veri, ahol éri. Megtörtént már az is, hogy *egy esernyővéggel elvert angol ur a rendőrhöz szaladt segitségért.*

Most pedig arról, hogy milyen »erkölcstelenek« a franciák. Lyon és Páris között az expressz-vonaton történt. A vonatot valaki megállitotta a nyilt pályán. Kutatják mindenütt, ki huzta meg a vészféket és végigjárják a kocsikat. Egy első osztályu fülkében három utasra akadnak: egy fiatal leányra, egy fiatalemberre és egy angol öregurra.

Az öregur huzta meg a vészféket mégpedig azért, mert a vele szemben ülő leánynak rövid volt a szoknyája.

Általános elképedés.

A fiatal hölgy felállva mutatja, hogy a szoknyája nem rövidebb a szokottnál: még csak a térdét is félig látni. Az angol viszont azt állitja, hogy az illető hölgy ugy rakta egymásra a lábait, hogy a szoknyának többé semmi szerepe nem volt.

— Hát mit akar? — kérdik a szigoru öreg angolt.

— Követelem, hogy *a hölgy hagyja el rögtön ezt a fülkét.*

Most megszólal a fiatalember is.

Ő is itt volt a fülkében, ő is szemben ült a fiatal hölggyel és mégsem látott semmit. Miért? Mert *nem szokása női lábakat nézni.* Az angol urnak is előbb a lábakat kellett megnéznie és csak azután konstatálhatta, hogy nagyon kilátszanak. Az pedig hogy egy öreg urnak női lábakat jusson eszébe nézni, nem lehet a fiatal hölgy hibája.

Általános tetszés. A szigoru angol pedig elvesztette a csatát.

V. G.

Lim-lom

Utazás közben

A bécsi Burgban nem fütik azokat a termeket, amelyeket a publikumnak mutogatnak. Mégis mindenki illedelmesen leveszi a kalapját s ugy sétál végig azokon a szobákon, amelyekben hajdan a császárok laktak.

✵

A szobák direkt szegényesek. A köztársaság polgárai csupán ősi császárhüségből fizetik le a belépődijat s nézik végig a termeket, amelyekből az értékesebb holmik nagyrészét elvitték muzeumokba vagy külföldre.

✵

A látogatók kilencven percentje osztrák s szörnyen meghatódik, amikor Ferenc József hálószobáját mutatják neki. A volt császár egyszerü vaságyát nem vitték el. Az értékes szőnyegekből semmit sem hagytak ott.

✵

Bécsben alig látni fiakkert. Csak a Grand Hotel előtt áll még egy-két darab gummikerekü. Hogyha netán egyik-másik idegennek kedve kerekednék az igazi, ócska weaneris rekvizitumot megnézni, lássa azt is.

✵

A Burgtheater előadása után száz meg száz autó mellett ott állt egy ilyen kétfogatu is. Husz méterrel az autók előtt, amelyek mintha tisztességtudóan félrevonultak volna az öreg elől. A fiakkeros hajlongva köszönti a kijövőket s mindenkinek kinálja a gummikerekü zweispännert. Senki se ül bele. Ötven-hatvan autó elrobog, a fiakker még ott áll. Megszánom a szegény fiakkerest: rossz, régi operettek hősét s hazavitetem magam a szállodáig. Háromszor annyit kér, mint az autótaxi s nem köszöni meg a borravalót.

✵

Az árak...

Hol vannak már a régi szép idők, amikor érdemes volt Bécsbe feljönni, az utiköltséget megkereste mindenki azon, amit hazasibolt... Most már majdnem minden drágább Bécsben, mint odahaza.

✵

Elmaradt egy *társalgási téma* is. Nem lehet legendákat mesélni arról, hogy ki mit csempészett át a vámon. Csempészni, ha lehet is, nem érdemes. És a bécsi hotelekből, kávéházakból elmaradtak a különböző utódállamokból felrándult siberek, akik időközben mind tönkrementek. A lokálokban a *személyzet már* megint németül beszél s az osztrákokra nem mutogatnak ujjal. Ismét többségben vannak Bécsben.

✵

A szinházakban *azonban még mindig* játszanak magyar darabokat is, s játszatják a magyar müvészeket. Azonban már nem a Bécsben időző magyarok, hanem az osztrákok kedvéért. A Burgszinház játékrendjén állandóan szerepel a *Hattyu*, a *Játék a kastélyban*, s Zágoni István *Marikája*. A bécsieknek *nagyon* tetszik mind a három.

✵

Csak a komoly szinházaknak s a komolyan jó irodalmi daraboknak van publikuma. A meztelen revüket fél és negyedházak előtt játsszák, egy modernizált régi jó Sardou vigjátékhoz alig lehet jegyet szerezni.

✵

Magyar emigráció... Alig van már kint valaki. Mindenki hazament vagy elhelyezkedett másutt. Azok, akik Bécsben maradtak, azt *mondják*, hogy már csak azok vannak emigrációban, akiknek semmi részük sem volt a *kommün* kitörésében. Azok, akiknek részük volt benne, otthon politizálnak Magyarországon.

✵

A Fanamet-szépségverseny győzteseinek felvonulása nem keltett akkora szenzációt, mint odahaza. A szépségek, *mint* szépségek, nagyon megbuktak... Miss Hungáriáról vagy amint a bécsiek mondják: *miss hungaráról* azt mesélik, hogy a szépséget, bájt, kellemet ugyan otthon hagyta, de viszont *német nyelv*tudást sem igen hozott magával.

A bécsi utra ugy készült, hogy három német mondatot s annak a szószerinti magyar forditását beirta a noteszébe s azt tanulta egész uton.

A három mondat pedig ez volt:

— Ja, Herr Direktor — Igen, Igazgató Ur.

— Nein Herr Direktor — Nem, Igazgató ur.

— Nein, lieber Herr Direktor, das kann ich nicht — Nem kedves igazgató ur, azt én nem tehetem.

Bár a mondatok olyan pontosan le voltak forditva, a magyar szépség nem érvényesült. Nem került abba a helyzetbe, hogy akár igent mondhatott volna a Herr direktornak, akár nemet, még kevésbé, hogy valamire azt mondhatta volna, hogy nem, ő azt nem teheti...

Jó pépa

Alexa Santić:

Ne higyj ...

Ne higyjél rimeimnek édes,
Versnek, mely esdőn kér szerelmet, égve
S érted meneszt tüzes fohászt az égbe,
Vagy szép neved barnult fatörzsbe metszi

Ne higyj. Ám később ha teljes holdon át
A szikla orma szinezüst ruhát ölt
Hol nyugszik néhány cserje orgonánk
S tavasz csattog minden bokorban,

Oda jöjj édes. Várlak. Ne szólj mást
Ha hozzám simulsz remegve, érzed-e
Hogy égek, lánggal égek folyvást
Hogy én is reszketek ó érzed-e?

És akkor higyj nekem. Ne kérdezz.
Hiszen nem ismert szót a szerelem
Csak lángol egyre, kiáll harcnak, haragnak.
— S akkor ne bándd, hogy verset is faragnak.

Öt világrész a Szajna partján

Foujita

A rajz Szép Ernője. Finom, elegáns, finnyás kis ember, mint aki állandóan rizsen él. Könnyü, karcsu, akár a müvészte. A hosszu asztal mellett ujságirók, festők és irók diskuráltak, gesztusok lendültek a füstbe és ernyedten

Ámor. A müvész eredeti tusrajza.

visszahulltak, csak ő ült néma mélázással, mint akinek a lelke elköltözött. Körülötte a kubizmus apró óriásai veszekedtek:

— Picassó az első!

— Még a világon sem volt, amikor én már dimenziók nélkül festettem!

Foujita halkan közbeszólt:

— Te, te voltál az első, csak ne ordits ilyen rémületesen! — és könyörgőleg kulcsolta össze két csöpp kezét, mint aki imádkozni is hajlandó a Nagyszájuhoz egy kis csendért.

Páris legdivatosabb festője. Összesen két szinnel dolgozik: *fehérrel és feketével*. Szerinte ebben a két szinben benne van minden és velük ki lehet fejezni a legraffináltabb mondanivalókat is. A többi, a piros, a lila, a kék, a sárga, a zöld, mind csak kápráztató cifraságok, olyan alattomos eszközök, amelyeket igaz müvésznek nem szabad igénybe vennie. Valahogy ugy érti ezt a müvész, hogy szinekkel dolgozni szemfényvesztés, bün akár hamisan kártyázni. Ez az elv lehet eredetieskedés is, vagy hatásvadászat, mindenesetre sokban hozzájárult Foujita karrierjéhez. Igazi barátai nincsenek. A festők irigykednek rá, a többieknek pedig tulságosan idegen, hüvös, megszokhatatlan. Az ember általában három nap alatt hozzáidomul minden csudához, városhoz, állathoz, emberhez, de Foujita kivétel a szabály alól, benne van valami nyugtalanitó, ideges és fárasztó, még a csendessége is ellentállásra ingerel.

Nyájas és szeretetreméltó, olyan megértő férfi, akivel jó együtt hallgatni órákig szótlanul. A fájdalmak és a titkok japán betükkel vannak az arcára irva és ezeket az ákombákomokat én nem tudom elolvasni. Hogy valljon: ahhoz több-éves barátság kellene, vagy véletlen, ritka bizalmas pillanat. Igy csak csevegtünk udvariasan semmitmondó dolgokról, mint két idegen, akik egymásba botlottak.

Minden apropó nélkül mesélni kezdett.

— Mikor *még* névtelen koldus voltam és egész nap házalnom kellett, hogy egy rajzot el tudjak sütni, esténkint korgó gyomorral leültem az Etoile mellett egy padra. A nagy tér alatt nyüzsgött a roppant város, a felhők leusztak az emeletekig és az Ismeretlen katona sirján szeliden lángolt az örökmécs. Itt a legdölyfösebb a pénz, és a törtető arany. Hóreb hegye ez, ahonnan Mózes tekintett le a tévelygő népre. A Bois Boulogne fái egymás kezét fogták szorosan, a luxusautók vágják a ködöt és ebben a pokoli örvényben a szegény ember — ha csak nem filozófus — meggyülöli örökre az életet, amely őt kiebrudalta az örömből és a gazdagságból. »Mért éppen én? — kérdeztem Istent és a sorsot és az agitátorok frázisai égő vörös zászlók lettek előttem, véres igazságok ó, átkozott pénz! Hogy ülnek nevetve, szétvetett lábakkal, prémekkel és jószagu meleggel körül bugyolálva az autó mélyén! Csak fordulna fel, vagy robbanna fel; majd megfagyna az arcukon a puder, az illat, a mosoly és nyivákolnának, mint a vizbefuló macskák! Akkor: ölni szerettem volna. És ma? Rajzolom őket, portrékat rendelnek tőlem és levelezőlaphivásra házhoz megyek.

Hogy indult Foujita karriérja? »Legjobb barátai« igy adták elő:

— A szegény, éhenkórász kis piktor együtt élt egy hires kokottal, aki nagyon szerelmes volt a törékeny festőbe. Foujita viszont. Mindez azonban nem tartotta vissza a nőt attól, hogy megne csalja egyetlen szerelmét.. Ám Foujita nagyon komolyan vette a szerelem szentségét és amikor tudomására jutott, hogy a nőnek mással is van viszonya, szakitott a démonnal. Ez ugy történt, hogy Foujita egy szép napon megszökött a fészekből és ismeretlen helyre költözött. Páris dzsungeljében sikerült elbujni és csakhamar megvigasztalódott; beleszeretett egy csinos leányba, akit el is vett feleségül. Egy napon gyanutlanul ültek a Dóm-kávéházban, amikor megjelent az elhagyott szerető, aki ugylátszik még mindig igényt tartott a piktorra.

— Ki ez a nő? — kérdezte szigoruan.

— A feleségem — mondta Foujita és a következő pillanatban egy pofon csattant el az arcán.

Mire segitségére siettek, már vége is volt az ütközetnek. Foujita ájultan hevert a porondon. Nietsche mondta, hogy a legnyomoruságosabb állat meggátolhatja a leghatalmasabb tölgy keletkezését azzal, hogy lenyeli a makkot. Ez a bestia egy energikusabb szoritással abortálhatta volna a legcsudálatosabb és leggazdagabb festő karrierek egyikét.

Az eset természetesen óriási feltünést keltett, hisz a Montparnasse, mióta a Bois de Boulogneból kipusztultak az apacsok, ugyis állandó vadregényes témája a polgári napilapoknak és másnap az összes ujságok hasábos cikkeket hoztak az incidensről. Foujita egycsapásra hires ember lett. Az összes párisi hisztérikák megrohanták portre-rendelésekkel. A história folytatása még mulatságosabb. A lapok ugyanis — udvariasságból — azt irták a harcias szőke démonról, hogy szinésznő. Másnap az öszszes párisi ujságok közölték őnagysága helyreigazitó nyilatkozatát:

— Én kokott vagyok és nem primadonna — irta a felbőszült tyuk — kikérem magamnak, hogy szinésznőnek titulálják nak.

Azóta többször támadt már afférje Foujitának elhagyott kedvesével, aki kitartóan üldözi és megesküdött, hogy a hol találja, ott veri el. És aki aköztük levő tekintélyes muszkli különbséget ösmeri, annak nem nehéz megjósolni, hogy ebből az összeütközésből csak Foujita huzhatja a rövidebbet. Szegény bolygó japán nincs biztonságban. A lakását csak a legbeavatottabb bizalmasai ösmerik, de istenem, áruló mindig akad...

— Egy japán bócher — mondta rá valaki fitymálva.

— Szerencséje volt — igy mások.

Fölényeskednek vele, szidják, becsmérlik és amikor a könyvét dedikálta számomra, alattomban mosolygott rajtam az egész törzsasztal.

A ceruzám nála maradt és Foujita firkálni kezdett vele szórakozottan. Aztán összegyürte a papirlapokat és ledobta az asztal alá. És ekkor egyszerre tiz kéz is nyult le rejtelmesen az asztal alá, lopva felszedték a rajzmorzsákat, gondosan kisimitották és sietve eltették a tárcájukba, a bankjegyek mellé.

Hogy Foujita örül-e a népszerüségnek? Ő nem tudja, vagy legalább is nem akarja tudomásul venni, hogy *botrányhős*. Müvésznek hiszi magát. Hogy milyen uton jutott a hirnévhez? Hát fontos ez? A cél szentesiti az eszközt. Páris babérkoszorui különben is igen kétes hirüek. Itt nem a müvészet, hanem az unatkozó világváros szeszélye koronáz máról holnapra uj királyokat, akiknek minden feladata abban merül ki, hogy a talpát csiklandozzák.

Ezt a szegény, tisztaszivü japánt megmérgezte Európa. Még a szerelmében is kételkednek. Az ádáz kokott, akit elhagyott, mert nem akart rajta osztozkodni, azt terjeszti róla, hogy érdekházasságot kötött:

— Foujita egész életében sokat költött a nőkre. Most egyen akarja behozni az egészet.

Tamás István

Valódi francia
VALDA-PASZTILLA
sportolók részére fáradság előtt, közben és után
Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában
9967

MEGÖLTE AZ ÉLET

IRTA: DIÓSZEGHY TIBOR

1.

A Machan-ügy már közel negyedéve foglalkoztatja a német közvéleményt s egyre jobban bonyolódik. *Irodalmi eseménynek* indult, *sajtóbotrány* lett belőle és ma már *bünügyi szenzáció.*

2.

Karácsony előtt egyik berlini könyvkiadóvállalat, a *Herder-Verlag* — amely szoros összeköttetésben áll katholikus egyházi körökkel — kiadott egy sárgafedelü kötetet, ezzel a cimmel: »*Vom Leben getötet.*« Magyarul: »*Megölte az élet.*« A cimlap szerint a könyv egy tragikus körülmények közt elhunyt tizenhatéves kisleány naplója és *a haselünnei apácazárda főnöknője rendezte sajtó alá.* A kiméletlenül őszinte naplóra a kritika felhivta az olvasóközönség figyelmét és *a »Megölte az élet« első kiadása néhány nap alatt elfogyott.* A második kiadást az ügyészség rendeletére *elkobozták hatóság elleni rágalmazás cimén.* Rövidesen kiderült, hogy az állitólagos napló *hamisitvány, még pedig az elhunyt kisleány anyja irta.* Majd váratlan fordulattal *az anyát pár napja letartóztatták a kolostorban — kerités miatt.*

3.

Mi van a naplóban? Egy kisleány vallomásai tizennégy esztendős korától tizenhatodik évéig. Forróvérü, szép, kiváncsi jószág, a tavasz ébredése elsodorja Berlinbe, megszökik hazulról, mert élni akar. A nagyvárostól vár mindent és a nagyváros nem ad semmit, koplal és reszket, hogy visszaviszik anyjához. Igy történik. A rendőrség keresi, rátalál, hazazsuppolja. Az őrszobán kihallgatják és a legborzalmasabb módon világositják fel az ártatlan gyermeket nő-voltáról. Megint a szülői házban. Kezd beletörődni a csöndes, vidéki életbe. A szomszédok traccsolnak, a pletyka nem hallgat el. Az erkölcsös kisvárosban van egy titkos kéjenc-klub, oda felcsalják és erőszakot akarnak elkövetni ellene. Aztán, ugylátszik, minden jóra fordul. Beleszeret egy tisztességes férfibe, Reissmann doktorba, aki viszonozza a kis Margit szerelmét. De a rendőrség megint elront mindent. A kisleány egy éjszaka szállást ad egy barátnőjének, akit a *Sittenpolizei*, az erkölcsrendészeti hivatal keres. A barátnőt megtalálják nála és mindkettőjüket elviszik. Margitot, anélkül, hogy megvizsgálnák, kórházba utalják és ott salvarsannal kezelik, holott erre semmi szükség sincs, mert teljesen egészséges. A szert rosszul adagolják és a naplót gyászjelentés fejezi be.

4.

Amikor a napló a könyvpiacon megjelent, az ujságirók kinyomozták, hogy a kisváros, ahol Machan Margit élt és meghalt, Bréma és hogy a Machan név csak álnév, a naplót-iró kisleányt a valóságban *Kollomak* Erzsébetnek hivták. A leány, akinek apja cipész, 1924-ben hunyt el a brémai közkórház venereás-osztályán. Minthogy a naplónak a leány sorsára vonatkozó adatai feltünően egyeztek a tényekkel, a helyi lapok éles támadásokat intéztek a brémai rendőrség ellen és követelték, hogy a kiskoruakat vonják ki az erkölcsrendészeti osztály hatásköréből.

A brémai rendőrfőnök a támadásokra a különböző politikai pártok helyi vezetőinek közös értekezletén válaszolt, ahol előadta, hogy a napló adatai a rendőrség szerepét illetően nem felelnek meg a valóságnak. A leány, amikor a rendőrség hazatoloncolta, már nem volt ártatlan, orvosi vizsgálat alapján utalták kórházba és nem a salvarsankezelésbe halt bele.

A rendőrség mosakodása kevés hitelre talált és a sajtóháboru folyt tovább.

5.

Folyt tovább, amig meg nem jelent egyik brémai lapban *Abt* Margit asszony kétoldalas nyilatkozata. Abt asszony a legjobb barátnője az elhunyt leány édesanyjának és *mint ilyen*, természetesen sietett leleplezni legjobb barátnőjét.

— *A naplót Kollomak asszony irta a kisleány halála után* — ez volt a nyilatkozat lényege.

A tanuvallomáshoz csatlakozott egy *filológiai* bizonyiték: a napló kéziratában mindenütt »th« szerepel egyszerü »t« helyett, »thun«, »Thränen«, holott a fiatal Kollomak-Machan Margit *természetesen* már a modern helyesirással tanulta az abc-ét.

Az iráspróba szintén azt valószinüsitette, hogy a napló hamisitvány. Az anya *háromféle* irással szokott irni, gót betükkel, latin betükkel és visszafelé dülő latin betükkel. A naplót is visszafelé dülő irással irták s a szakértők szerint a két irás azonos.

A lapok egyrésze mindezek ellenére tovább vitatta, hogy a napló eredeti s hogy a rendőrség ellen emelt vádak igazak. A vitát azonban eldöntötte maga az anya, aki levelet irt az egyik brémai ujság főszerkesztőjéhez és *beismerte, hogy a naplót ő hamisitotta,* hogy leányát igazolja az ismerősök előtt. A napló véletlenül került a kolostorba, amelynek főnöknője az ifjuság okulására kiadta. Eleinte tiltakozott, hogy leánya »naplóját« könyvalakban megjelentessék, de minthogy szégvelte bevallani a hamisitást, nem tudta tiltakozását indokolni és ezért végül kénytelen volt a közlésbe beleegyezni.

6.

Nehéz megállapitani, hogy a napló adataiból mi igaz és mi kitalálás.

Igaz, hogy a kisleány Berlinbe szökött, hogy a szülők bejelentették eltünését a rendőrségen és hogy visszaszállitották Brémába. Azt, hogy *mi történt a rendőrségen,* nehéz megállapitani. Van ugyan egy jegyzőkönyv, amely szerint a leány kihallgatásakor beismerte, hogy már nem ártatlan, azonban ez a jegyzőkönyv — egészen feltünő! — *nincs aláirva.* A napló szereplőinek legnagyobb része existál, ellenben a Reismann doktor, a komoly szerelem, csak az anya fantáziájában született meg.

Ami a legvalószinütlenebb a naplóban, a kéjenc-klubbeli jelenet: teljesen igaz. A klubot azóta megtalálta és feloszlatta a rendőrség. Ami az »erőszakot« illeti... hagyjuk. Viszont tény, hogy a leányt a rendőrség már rég figyelte, mert állandóan megfordult éjjeli kávéházakban és barátnőit kéteshirü nők közül válogatta. Kórházba szállitása ugy történt, ahogy a napló leirja, viszont betegségét orvosilag megállapitották.

7.

Az anya, amikor a hamisitást-beismerő levelét megirta, beköltözött a haselünnei zárdába, hogy szomszédai zaklatását elkerülje. Három nap mulva a rendőrség letartóztatta kerités cimén. Az a vád ellene, hogy *lányával rendszeresen kereskedett.* Az első feljelentést emiatt 1924-ben tették ellene, de a rendőrség csak most vette elő, a könyv megjelenése után, az ügyet. Valószinü, hogy a vád nem alaptalan; az elhunyt lány barátnői, akiket a rendőrség kihallgatott, terhelő vallomást tettek az anya ellen. Viszont az is kétségtelen, hogy a brémai rendőrség *önvédelemből* tartóztatta le az anyát.

— Ha ez az asszony keritőnő, akkor nincsenek tisztességes emberek, — jelentette ki a zárdafőnöknő a letartóztatáskor.

Talán igaza van. Csakugyan nincsenek tisztességes emberek . . .

Tanulmányutunk

Irta: Farkas Antal

A városunk csatornázási tervei már régen ott porosodtak a levéltárban. Valamikor olyan mérnök mércsikélt a város szolgálatában, akinek sok volt a ráérő ideje, mert társadalmi életünkben nem vett részt és igy unalmában elkészitette a város csatornázási terveit. Be is mutatta a városi tanácsnak, amely ezt a szentenciát huzta rá:

— Nagyon szépen tud léniázni, cirkalmazni a mérnök ur, az bizonyos. De ha már ekkora tudománya van, hát próbáljon meg bankókat is csinálni a város kasszájának, akkor aztán beszélhetünk a csatornázásról. Nekünk ugyanis elsősorban olyan csatornára volna szükségünk, amelyen keresztül pénz folynék be a kasszába, mert enélkül nem épitkezhetünk. A tervek tudomásul vétetnek és irattárba tétetnek. Gyerünk tovább!

A mérnök ur nemsokára a faképnél hagyott bennünket és a csatornázásról évtizedeken át nem esett szó. Nem mondom, hogy a kaszinóban párszor szóba került, amikor a kolera vagy a hastifusz pusztitott. Akkor is csak a főorvos mormogott valamit:

— Hát hogyne pusztulnának az emberek, amikor járványfészek ez az egész város! Amig egészséges ivóviz és csatornázás nem lesz, addig ne is várjátok a közegészségügyi statiszkánk megjavulását.

— De ki várja? — méltatlankodott az árvaszéki ülnök.

Igaza volt, mert senki sem várta. Mi közünk volt nekünk a közegészségügyi statisztikához? Az mindig ugy volt és ugy is marad, hogy a nyavalyás ember meghal, az egészséges ember pedig ráér az ilyesmire. Önthetnek az emberbe annyi egészséges vizet, amennyi csak belefér, csinálhatnak alatta olyan csatornát, hogy egyenesen a tengerbe szakad: ha egyszer belekap a nyavalya, hát megeszi. A csatornázás csak lukszus. Csatornázzák a mérnök urak a nyomási földeket, ahol buza teremne, ha el nem vinné a viz és ne a várost, ahol fene se terem, csak pótadó.

Ilyen körülmények közt aztán nem esett több szó a város csatornázásáról egészen addig, amig egy nagyobb summa beruházási kölcsön nem került a tekintetes tanács markába. Mi a menyköt csináltasson belőle olyat, amiért a város polgársága, különösen a tanyai parasztság meg ne orrolna az érdemes magisztrátusra?

Valakinek véletlenül megint az eszibe jutott, hogy nini, csatornázni kéne! Az ám, hiszen ez ötletnek elég jó. Természetes, hogy első sorban is tanulmányozni kell a kérdést: előkaparásztatni a terveket, költségvetést csinálni, mi ördög. De talán legjobb lenne legelső sorban is egy bizottságot küldeni Pestre, hogy a fővárosban tanulmányokat végezzen a csatornázásról, bemutassa a terveket és tegyen jelentést a városi tanácsnak, amely aztán a közgyülés elé viszi az ügyet:

Helyes, helyes, hát gyerünk Pestre!

A polgármesternek jönnie kell, mert egyébként is föl muszáj keresni a nagynénjét, aki nehezen várja már a hivatalos kiküldetést, mert beteges és szeretné, ha a polgármester ur helyet keresne neki valamelyik olcsóbb szanatóriumban. A mérnök urnak okvetlenül jönnie kell, mert ő ismeri ki magát legjobban a szállodákban, a vendéglőkben, egyébként is uj vadászpuskát akar vásárolni a Muzeum-körúton. No, meg egyszer már kibontotta az előkaparászott csatornázási terveket és szakértői véleményt is mondott az elődje munkájáról:

— Az istenfáját, de komisz tust használt az öreg!

A főorvos ur sem maradhatott el. A párt választmánya megbizta, hogy keresse föl a pártkörben a képviselő urat és mossa meg a fejét. Igazán leruccanhatna már közénk. A multkori pártvacsoráról is hiányzott, pedig az ő kedvenc ételei kerültek az asztalra. Ha ennyire elhanyagolja a kerületét, hát mondjon le. Akad még olyan pesti ember, aki akár minden héten nálunk társasvacsorázik.

Libás Tóth Gergő bácsit sem lehetett kihagyni a tanulmányozó bizottságból. Évtizedek óta nem járt Pesten olyan egyházi, vagy világi, ellenzéki, vagy kormánypárti deputációnk, amelyben Libás Tóth Gergő benne ne lett volna. Vezére volt a parasztságnak. Ha egyszer Libás Tóth benne van a deputációban, akkor nem kell félni attól, hogy szó éri a ház elejét a közgyülés részéről, mert nagyon borsos volt az uti számla. A parasztságot megnyugtatta az, hogy nem lehet csalafintaság, *mert ott volt* Libás Tóth Gergő, aki vigyázott az urak körmére.

Őszintén megvallom, hogy az én kiküldetésemhez is férhetne valami szó, de *én nem a város költségén tanulmányoztam a csatornázást, hanem a tüzoltóság* képviseletében foglaltam helyet ebben a bizottságban. A tüzoltófőparancsnok ugyanis tőlem küldte vissza azt a vadászkutyát, amit egy pesti kereskedőtől vett, hogy süsse meg! — cserélje ki olyannal, amelyiknek füle is van, szeme is van, orra is, lába is van, mert neki olyan kutya kell, amely meghallja, meglátja, megérzi, megfogja a vadat, nem olyan, amelyiket a nyulak haza kergetnek a mezőről. Azt hiszem nekem volt a legnehezebb föladatom az egész csatornázási bizottságban.

Pestig kártyázgattunk, aztán éjfélig vacsorázgattunk annak a szállónak az éttermében, ahová a mérnök ur szakértelme bekvártélyozott bennünket. Aztán feketére mentünk egy zenés kávéházba.

A hajnalig tartó tanulmányut kissé kimeritett bennünket és nem csoda, ha kissé későn ébredtünk. A mérnök ur már nem volt velünk. Őt még hajnalban elvesztettük ugyanis. Megnyugodtunk abban, hogy ő már javában tanulmányozza a fővárosi vizmüveket, csatornahálózatokat és aztán ki-ki a maga dolgára sietett. Mondom, nekem volt a legtöbb bajom a főparancsnok kutyájával. Sehogysem akart velem jönni a maga lábán. Kénytelen voltam konflisba ültetni ezt a dögöt.

Tóth Gergő bácsit pedig betelepitettük egy Rákóczi-sörcsarnokba, hogy csak tanulmányozza itt nyugodtan a csatornarendszert, amig érte jövünk.

Estére sikerült összetalálkoznunk az étteremben. Halálosan fáradtak voltunk a sok jövéstől-menéstől. Nyeltük a savanyuvizes bort, hogy majd csak leér tán egyszer a talpunkba is, önt bele egy kis erőt. A mérnök ur is megkerült és rettenetes dühös volt. A város csatornázási terveit ugyanis elvesztettük. Valószinü, hogy a kupéban felejtettük a bádogpikszissel együtt. Majd holnap megkeresi a pályaudvaron.

Másnap már mindenkinek volt elintézetlen ügye. Libás Tóth Gergőnek is eszébe jutott hogy a sógora beteg Rákosszentmihályon. Már egy napot csak náluk tölt. Hátha akkorára megkerülnek a bádogpikszises mappák.

Nem kerültek biz azok. Alkalmasint a fiákkerről pottyant le a pikszis. Legjobb lesz a rendőrséggel kerestetni, ami alatt aztán valamennyien elvégezzük a dolgunkat. Nem éppen olyan könnyü ám megfelelő vadászkutyát találni, ha meggondolja az ember. Legjobb lesz, ha a mérnökkel, aki már megvette a puskáját valahol a Duna mentén kipróbáljuk: szeret-e vizbe menni a vadkacsa után?

Igen ám, de most meg a mérnök veszett el.

És már ideje volt annak, hogy hazafelé forditsuk a szekerünk rudját, mert már Libás Tóth Gergő is ásitozni kezdett: unta már a tanulmányutat. Ó, ha még egyszer összetalálkoznánk itt valamennyien!

Ez meg is történt. A polgármester kiadta a parancsot:

— Hazafelé! Éppen elég volt, mert már a pénzünk is fogytán van.

— És mi lesz a csatornázással? — interpellált Gergő.

— Egyelőre jó lenne, ha a régi tervek megkerültek volna.

A mérnök azt mondta:

A cókmókomat vigyétek a pályaudvarra, vonatindulásra ott leszek én is.

Ott is volt. Egész nyaláb rajzot, füzetet, vizmüigazgatósági jelentést hozott magával a városházáról. Egy óra alatt összeszedte valamelyik kollégájánál.

— Nézd öregem — mutogatta a polgármesternek — lesz már miről beszámolnunk. Száz oldalas jelentést csinálok belőle, fogadjunk.

A legnyugodtabb lelkiismerettel ültünk vonatra, tehát még sem loptuk az időt hiába. Lesz a tanulmányutról olyan beszámoló, hogy a parasztnak szemeszája elál tőle. Hjah, ez a tanulmányut nem volt kismiska.

Mire hazaértünk, hát nem otthon várt már ránk a bádogpikszis a csatornázási tervekkel? A becsületes megtaláló egyenesen leküldte hozzánk. Ez még hirbe hozott volna bennünket, ha a mérnök ki nem vágja a rezet:

— Dehogy vesztettük el, — eldobtuk! Az egész terv idejét multa. Ma már más rendszerek vannak divatban. Majd én elkészitem.

Ennek is van már jó néhány esztendeje. A csatornázásról azóta nem beszélünk. Az egész história ugy jutott eszembe, hogy a mérnök urat most temették. Nem sok csatornázási terv maradt a hagyatékában, de annál több vadászpuska.

A nyugtalankodó lelkek vigasztalására azt is kijelentem, hogy azt a beruházási költséget csatornázás nélkül is elköltöttük Libás Tóth Gergőék lelkiismeretes ellenőrzése mellett.

Holtaknak és élőknek egyaránt békesség adassék.

Vendéglőkbe és lakásokba
SZÉKEK
nagy választékban, olcsó és elsőrendü kivitelben. **HEMLER** butorüzlet, **Novisad**
Világhirü gyártmányok egyedárusitója
1679 Nagyban és kicsinyben!

ALAKOK

Képviselő

(Ezen a területen meglehetősen járatlan vagyok. Csak első, döntő tapasztalatomra emlékszem. Bécsben, nagyon fiatalon fölmentem a Reichsrath karzatára. Valami pocakos honatya beszélt lagymatagon, unalmasan. Egyszerre az ellenzék padsoraiban levő képviselők szinte vezényszóra kivettek mellényzsebükből egy-egy kockacukrot s szeliden ártatlanul a szónok felé tartották. Mihelyt ezt megpillantotta, magából kikelve kezdett orditani, arca elkékült, szemei kidülledtek, szája tajtékot tart, mint a nyavalyatörősé. Később tudtam meg, hogy az illető a monarchia egyik legrégibb, leghiresebb cukorpanamistája. Nehogy tapintatlan legyek, mielőtt meglátogattam volna a képviselőt, kéről e portrét készitettem, érdeklődtem politikában bentlentes barátaimnál, vajjon milyen szókat nem szabad kiejtenem a jelenlétében. Óvatosságból ezeket irták föl jegyzőkönyvembe: talpfa, erdőjog, bánya, birtok-kisajátitás, marhaszállitás, bakancs, zubbony, káposzta, cukor, só. Az attikai só emlitése és használata szintén szigoruan tilos. Reggel nyitok be ötszobás, pompásan berendezett, szőnyegekkel dus lakásába A képviselő ur sárga pizsamában, kék bőrpapucsban cigarettázik, elém siet, megölel. Azonnal a testemhez ér. Olyan mélyen tekint szemembe, mint egy kislánynak).

— Téged ismerlek valahonnan.

— Engem?

— Csak azt nem tudom, hol találkoztunk. Várj csak várj. *(Gyötrődve kutat emlékezetében).* Gömörben? Vagy Nyitrában?

— *(Ridegen).* Nem.

— Pedig láttalak valahol. *(Egészen jól csinálja, nagy gyakorlata van ebben, de én inkább az egyéni kezelés hive vagyok. Lassan kirántom magam ölelő karjaiból).* Kegyeskedj talán helyet foglalni. Cigarettát, szivart? Konyakot, likört?

— Semmit. *(Csak most vagyok kegyes helyet foglalni).*

— Parancsolj velem, egészen a tied vagyok. Mivel szolgálhatok?

— Nyilatkozz.

— Miről?

— A helyzetről. A te helyzetedről. Arról, mi a dolgod, mivel keresed a kenyeredet?

— *(Megdöbben).* Végtelenül sajnálom kedves barátom, de ebben a tekintetben nem állhatok rendelkezésedre.

— *(Felugrom, hozzá lépek).* Akkor méltóztassál megengedni kedves barátom, hogy erőszakot alkalmazzak. *(Egyik ujjamat a vállára teszem, mint azok a balszos, vérszomjas darabontok, akik a képviselőket ezáltal legszebb alkotmányos kötelességükben akadályozzák meg).*

— Az más. Csak az erőszaknak engedek. *(De annak mindig).*

— Mindenekelőtt mondd el, miért is lettél te képviselő?

— *(Még jobban megdöbben).* Nézd, kérlek szeretettel, az ember már fiatal korában belesodródik a politikába. *(Nevet, mint egy élcen, mely hosszantartó, élénk derültséget kelt a Ház minden oldalán).* A dolog ugy áll, hogy vannak olyanok, akiket felülről nyomnak, engem alulról hozott polgártársaim megtisztelő bizalma, szeretete, törhetetlen ragaszkodása, hogy vezessem őket.

— Te szóval tudod, merre kell haladnunk?

— Az én jelszavam mindig ez volt: egyenes uton, előre.

— Csodálatos. A világ legnagyobb történészei csak utólag látják meg az utat, a nemzetgazdaság, a lélektan szaktudósai is kétkednek. Te azonban biztos vagy, vezetsz mindnyájunkat, engem is. Engedd meg, hogy bámuljalak.

— Parancsolj.

— Sok a dolgod?

— Rengeteg. Először is légy kegyes, pillants be a postámba. Huszonhét levél egy nap, de néha ötven is érkezik. Az egész megye, minden hatóság, minden hivatal rám fekszik. Az egyik azt követeli, hogy a forgalmi adóját hozzam rendbe, a másik trafikot sürget özvegy édesanyjának, italmérési engedélyt, rokkant nyugdijat, a harmadik fogorvosi mütermet akar berendezni s tőlem kér tanácsot. Választóim egymásnak adják a kilincset, már korareggel kiráncigálnak az ágyamból. Kérvényekkel árasztanak el. A képviselőház folyosóján van egy doboz, abba bele lehet dobni a kérvényeket. A lelkiismeretes képviselő ezt nem teszi. Én egész délelőtt talpalok a minisztériumokban, tárgyalok a referensekkel, államtitkárokkal. Valóságos kálvária. Diákakciók, hősök emléke, sorsjegyek, gyüjtőivek, minden először hozzám kerül. Aztán ma már nincs ugy, mint békében, mikor a képviselő öt évig nem látta a kerületét. Ugyszólván minden héten le kell utaznom. Hol iskolaavatás, hol harangszentelés, hol esküvő, keresztelő, disznótor. Enni kell és inni. A választók ezt megkivánják.

— Igazán sajnálak. Valóságos mártir vagy. És mit kapsz mindezért?

— Kilenc és fél millió napidijat egy hónapra.

— Szegény. Ugy látom, mégis jól beosztod a fizetésedet. A képviselő ma az egyetlen önzetlen ember. Legalább megbecsülik?

— Még ha megbecsülnének. *(Sóhajt.)* De az emberek hálátlanok. Azelőtt ha fölszálltam a fülkémbe, az egész vonat tudta, hogy utazom. Most még a kalauz sem vesz észre. Csak a hivatalokban előzékenyek még, de a tekintélynek, a régi presztizsnek vége.

— Hallatlan. Minek tulajdonitod ezt?

— Annak, kérlek alázatossággal, hogy ujabban néhány tartalmatlan, nagyképü fráter is bekerült a parlamentbe.

(Rámeredek, de nem szólok egy szót sem.)

— Meg annak, hogy a választók is nagyon vegyesek, látják, hogy a magukszőrü alakok is képviselők lehetnek.

— Ti mindenkivel tegeződtök?

— Magától értetőlik. A jónevelésü ember azonban megadja a tiszteletet.

»Szervusz kegyelmes uram! Szervusz méltóságos uram!«

— A nőképviselőt is tegezitik?

— Az kivétel. Olykor, nagy viharok összecsapások után a bizottságokban, értekezleteken egy időre fölfüggesszük a tegezést. Kikerüljük a közvetlen megszólitást. Csak képviselő urnak titulálják egymást.

— Mibe került a mandátumod?

— Nem volt ellenjelöltem: semmibe.

— Mi az a »semmi«, de őszintén.

— Ötven millió. Csak üzemi költség, zászlókra, kocsikra, meg azoknak, akik az ajánlatokat összegyüjtötték. Vannak egy milliárdos mandátumok is, ahol pénzes ellenjelölt volt és »dolgozni« kellett. Ezek ismerkedési estélyeket, banketteket adnak öt fogásos vacsorával, borral, ötezer korona beléptidijjal. De azt se kellett mindig megfizetni. Hová sietsz?

— Haza.

— (Elmereng.) Haza... a Haza...

(Erre a szóra, melyet következetesen nagy betüvel ejt és két z-vel ir, indulok. Ujra belémkarol, büvöl a szemével, elhalmoz gépies kedvességével s maga is velem tart, hogy ügynök-körutjára menjen a különböző minisztériumokba, ahol másoknak, mindig másoknak méltányos ügyelt intézi el. Egy nagy bérházban lakik. Több kapu van rajta. Az egyiken ez áll: »Kijárás.« A képviselőház a szokás ősi hatalmánál fogva ezen megy ki.)

Kosztolányi Dezső

Emlékezzünk régiekről

Polit Mihály az „államnyelv" kifejezésnek helytelenségéről az államhatalom nyelvi kényszerének hiábavalóságáról s a magasabb kultura vonzóhatásáról

A magyar képviselőházban a középiskolai törvény tárgyalásakor, 1883 március 15. napján mondotta Polit Mihály a következőket:

Grünwald képviselő urnak aggodalmai vannak Magyarország jövője felett. Azt mondja, hogy a nem magyar ajku népfajokat magyarositani nem lehet, a tömeget magyarositani nem lehet. És azt mondja, hogy ha nem vagyunk képesek a középosztályokat, a müvelt osztályokat magyarositani, akkor Magyarországnak jövője nincs. Ne tessék nyugtalankodni. Magyarországnak ezredéves története van, anélkül, hogy a kultura assz'milációját, a kultura egységét keresztül vitte volna, sőt nem is kisérelte meg és erős meggyőződésem, hogy Magyarországnak jövője lehet anélkül, hogy a kulturegység létrejönne. De vannak nekem is aggodalmaim. Hogyha azok az eszmék, melyeket Grünwald képviselő ur terjeszt, érvényre jutnak, akkor Magyarországnak jövője talán kockáztatva van.

A törvényjavaslat azon rendszernek megnyilatkozása, mely ezelőtt 3—4 évvel e házban inaugurálta'ott, mikor a magyar nyelvnek bevezetése népiskolákba dekretáltatott. A nemzetiségi képviselőknek e vitában tulajdonképen nem is kellene résztvenniök, mert akkoriban minden argumentumot kimeritettünk, melyet e rendszer ellen felhozni lehetett és a tapasztalás nekünk adott igazat, hogy nem célszerü és hibás az egész rendszer. Ha most mégis felszólalok, az csak azért történik, hogy bizonyos tényeket konstatáljunk. Milyen ugyanis ezen rendszer: a kulturpolitika Magyarországon.

Az ugynevezett államnyelvnek kiterjesztése által Magyarországon kulturegységet teremteni. Lássuk

helyes-e maga ezen kifejezés: államnyelv? E kifejezést más nyelvre forditani lehetetlen, azért mert annak értelme nincs, nincs pedig értelme azért, mert nincs benne logika. Nincs a világon állam, mely ezt a kifejezést használná: államnyelv.

Ha a franciának azt mondjuk: *langue d'état*, az angolnak pedig azt: *langnage of state*, megáll és azt kérdi, mi ez? A népeknek, a nemzeteknek van nyelvük, de az államnak, mint ilyennek nyelve nincs és nem is lehet. A »*Staatsschprache*«. Ez nem is német kifejezése, mert a német csak *Amtschprache*-t ismer. A Staatsschprache csak becsempészett kifejezés Ausztria-Magyarországból. Van angol, van francia, van német nyelv és az illető népeknek hivatalos nyelve.

Mihelyt az állam tullépi azon szférát, mely a népeké, ott mingyárt megkezdődik a nyelvi kényszer.

Igaz, vannak kisebb és alacsonyabb kulturán álló népek, melyeket magasabb kulturán álló népnek kulturnyelvét elsajátitják bizonyos határig, de az soha sem történik az állam kényszere által, hanem azon vonzerőnél fogva, melyet minden magasabb kultura az állami és társadalmi életben gyakorolni tud.

Én pregnáns példát mondok. Oroszországnak nyelvi kényszere a volt lengyel tartományokban semmi sikerre nem vezetett. A lengyel származásu orosz hivatalnok csak annyit tanul meg az orosz nyelvből, amennyi neki szükséges a hivatalában; de mihelyt kimegy a hivatalából a társadalmi életbe, ott az orosz nyelvnek semmi terjedése nincs. Ellenben Ázsiában, az ázsiai tartományokban az orosz nyelvnek óriási nagy terjedése van, ugyhogy Európában nekünk fogalmunk sincs róla. Azon kisázsiai népek, mihelyt olvasni és irni megtanulnak, mihelyt az európai kabátot felveszik, mingyárt oroszok akarnak lenni. Pétervárott az a mohamedán tatár, aki mint pincér szolgál, vagy a gróz és mindréliai herceg, akinek palotája van Moszkvában, tetőtől talpig orosznak tartja magát. Miért van az, hogy Lengyelországban oly ellentállásra talál, Ázsiában pedig oly **könnyen** megy az **oroszositás, dacára annak**, hogy a nyelvkényszer nagyobb Lengyelországban, mint Ázsiában? Azért, mert a lengyel kultura ott magasabb, erősebb. Mig ellenben Posenben, a lengyel kultura nem versenyezhet a német kulturával dacára annak, hogy a nagy német birodalom azon parányi lengyel kisebbségnek az iskolában több szabadságot ad, mint amennyi nekünk itt Magyarországon van, akik pedig többségben vagyunk.

Elzász német tartomány. Mikor én Elzászban utaztam, azt gondoltam, hogy a bánáti svábok között vagyok, annyira német tartomány. És hogy van ott a dolog. Az elzászi, mihelyt az uri kabátot felveszi, már nem akar német lenni, hanem francia. Párisban az elzászi jogász kollégáknak, ha csak tréfából mondtam volna nekik, hogy németek, ez a legnagyobb sértés lett volna. Miért van ez? Vajjon

az állami, a nyelvkényszer teszi ezt? Nem uraim, hanem a magasabb civilizáció, a magasabb kultura vonzó ereje.

De ne menjünk oly messze. Vajjon azon hóditásokat, melyeket a német nyelv és irodalom a társadalmi életben tett, állami kényszer alatt tette azt és nem a magasabb kultura?

Azért én azt mondom,

tessék a magyarságra nézve megteremteni azt a vonzerőt, mely a társadalmi és állami élet és ezer faktorokban nyilvánul, tessék általában magasabb kulturát szerezni és akkor önöknek nem szükséges állami kényszer.

Szenteleky Kornél:

Kleopátrához

Az Észak fia vagyok én,
a komor ég a takaróm
s testvérem a köd, a keserü.
Most szerelmedet kérem,
Kleopátra.

A lelkem (sápadt, mint őszi est)
nézi az eget, a mély azurt,
homlokom a forró napnak tartom
s keresem csókod, kábitó karod,
mely boldoggá tette Antóniuszt.

Keresem a tiszta derüt,
az élet hatalmas himnuszát,
mákonyt keresek, csókos csöbot,
a pálmák enyhét, a Nilus büvét,
a forró lángot, a máma-mámort,
keresem, kérem kezedet, királynő,
mely az élet jelét tartja.

De jaj, hiába vágy és mámor,
mert visszajár az Észak árnya,
felhők emléke, ködök ize,
az örök bu, az ősz siráma,
hiába örök itt a nyár.

Hiába örök itt a nyár,
hiába dalol itt az élet,
az Észak fia vagyok én
és kenyerem: a bu, a gond
és szeretőm: a szenvedés.

Igen, az élet völgyét járom én
és zugó zöld kisér a télben,
a Dél szikrázik az azurban,
a karod átfonja nyakam
és csábos csókod hull a számra,
Kleopátra.

De bent és lent nem szikkad a köd,
a bu nyöszörög, mint beteg gyermek,
aki sohasem fog felgyógyulni.

Ha sápadt lelkem fel is piroslik
s ajkamon hont talál a mosoly,
mégis örök s enyém az átok,
a chimera nem hagy el soha:
az Észak fia maradok
s testvérem a köd, a keserü.

(Kairó.)

Divatlevél

(most ez egyszer férfiaknak)

Tisztelt uraim!

Hallották? Alkonyodik a maguk »csőrendszerének« ahogy valaki szellemesen elnevezte a mai férfiviseletet: Gallér, manchetta: fehér csövek. Két láb, két kar, törzs: sötét csövek. Ebbe van a maguk egyénisége belepréselve, akár rózsásképü ifju, akár aggastyán, aki remegő lábbal táncolja a charlestont, akár müvész, akár nyárspolgár, függetlenül attól, hogy meleg van, vagy hideg van, hogy mulatni, vagy dolgozni készül benne.

Micsoda sivár, fantázia nélküli agyban születhetett meg ez az izléstelen kép, mely még csak nem is célszerü; mert célszerü csak az lehet, ami alkalmazkodik az egyéniséghez és a szükséglethez; egyenruha soha. Csak drága és kényelmetlen.

Elöször is a gallért fogjuk leépiteni. A gallért, ezt az inquisitiokorbeli kinzó eszközt, ami csak a maguk elképzelhetetlen hiusága révén maradhatott meg ennyi ideig. Mert mi volt a legrégibbfajta női füző, ahhoz képest, amit a gallér jelent nyáron vagy táncnál?

De ha csak magukat kinoznák a gallérral, Isten neki! De minket is kinoznak vele. Ha a gallér nyom, mivelünk idegeskednek, ha dörzsöl, mi vagyunk az oka. Ha nem elég fényes, ha a mosóintézetben kitörik, ha beszakitják a gomblyukat (ami mellesleg szólva vagy tulkeményvagy nem elég kemény) ha légypiszok van rajta, ha elcserélik vagy ha — nehogy elcseréljék — a szinére rajzolnak egy nagy fekete betüt, ha nem megy össze, vagy ha folyton kinyilik, akár mosódában »teszik tönkre« akár házilag »sárgitják agyon« mindenképpen nekünk van vele bajunk.

A forradalmak azonban nem állnak meg egy áldozatnál. A párisi szabók a hosszu nadrágnak üzentek hadat alig néhány héttel később az angolok a sötét szövetruháknak. Azt mondják az elegáns angol az idén már narancssziniü és nefelejtskék zakkóban fog sétálni a cote d'azuron.

Én mint progresszív szellemü nő persze lelkesen üdvözlöm ezt az ujitást. Ne gondolják, hogy önzésből! Azt a kevés előnyt, amit a gallér eltörlésével nyerünk, drágán fizetjük mi meg másutt!

Eddig férjeink bennünk élték ki minden esztetikai hajlamukat. Azt a természetes örömet, amit az élénk szinek a vidám, derüs szinharmóniák okoznak minden embernek, rajtunk elégitették ki. Ha kedvenc szinük a lila volt, mi kaptunk egy orgonaszinü ruhát. Ha azonban utálták a piros szint, akkor mi is kaptunk egy orgonaszinü ruhát — hogy a pirosat ne viseljük többé.

Ennek a gyöngyéletnek persze vége lesz.

Eddig, ha nekünk ruha kellett, maguk legfeljebb egy kesernyés megjegyzést tettek:

— *Én*, még mindig a hároméves szürkében járok! Az *én* frakkom tizéves, azóta *maga* az ötödik báliruhát csináltatja!

Vagy rezignáltan sóhajtottak:

— Csak csináltasson édesem, *nekem* ugy sem kell. *Nekem* jó lesz az idén is a hatéves sötétkékem!

De eztán? Ki veheti majd föl a 929. évből való sárga frakkját 931-ben, mikor minden rendes [illegible] legendulakéket és ibolyalilát visel esetleg?

— Ugyan édesem, [illegible] maguk mondani, maga kicsit átalakittatja a régi ruháját és olyan lesz, mint az uj, de *én* nem mehetek a kétéves frakkomban, egy férfiruha az egész más!

No és mennyi dolgunk lesz ezzel az uj divattal! Eddig csak a magunk ruhái miatt koptattuk térdig a lábunk és már azt is sokaltuk, ha maguk szerényen megkértek bennünket, hogy vegyünk egy fehér frakknyakkendőt, vagy két negyvenkettes gallért. Eztán?

— Fiam — fogják maguk mondani — itt van ez a kis minta, keressen nekem egy vieux rose nyakendőt hozzá, de egy árnyalattal sötétebbet és ugyanolyan selyemharisnyát, de egy árnyalattal világosabbat.

És mi keresünk majd magunknak »ton im ton« harisnyát, meg mellénygombot, meg kalapszalagot, meg bajuszkötőt, mi bejárunk tizennyolc üzletet — nem baj! Mi minden áldozatot meghozunk a nagy reformáció érdekében.

Maguk pedig, ne sajnálják a mostani viseletüket. Higyjék el, sokkal szebb, különb és nagyobb vivmányokat elsöpört már az idő. Mért akarják, hogy éppen ez örökéletü legyen.

Ha mi feláldoztuk a szent célszerüség oltárán, a rokoko elragadó fehér parókáját, a bübájosan omló uszályt, a sokaknak nélkülözhetetlen füzőt és még sok egyebet, ne sajnálják maguk se, az inpraktikus ing és manchetta-gombokat, a sürü, háromszoros levegőtlen ruhát. És majd csak meglátják mennyivel kevesebb boldogtalan házasélet lesz, ha megszünik a keménygallér!

Uraim, ne hagyják magukat megtéveszteni a konzervativ csufolódóktól, a kik az elnőiesedés vádjával és a nevetségestől való félelemmel probálják önöket hozzá láncolni a régi csőrendszerruhához!

Vegyenek példát rólunk! Milyen tiszteletreméltó bátorsággal szálltunk szembe az elférfiasodás vádjával. Milyen győzelmesen mentettük ki a rövid hajunkat a vicclapok és a férjek ostromából.

Mi nem resteltük átvenni maguktól azt, ami célszerü és kényelmes. Ne resteljék maguk se eltanulni tőlünk azt ami kellemes és tetszetős.

Igaz, hogy eddig a lányokra mondták, hogy sokszor össze lehet téveszteni öket a fiukkal, eztán majd a fiukat is össze fogják *téveszteni* a lányokkal; no de sebaj, valahogy majd csak megismerik egymást!

No és milyen jól fog illeni a mi bubifrizuránkhoz a maguk bubinadrágja! Végre maguk is utánunk fognak flatalodni és akkor megint illeni fogunk egymáshoz!

Lucia.

Ahol a házasság nem házasság

Képek Medjimurjéből

Medjumurjében (Muraközben, a csakoveci és prelogi járás területén) éppen ugy, mint a Vojvodinában, a magyar házassági jog érvényes.

Ezt csak 1923-ban állapitotta meg egy igazságügyminieiszteri rendelet, a köztudat pedig csak azóta ébred erre, amióta a szombori törvényszék csakoveci kirendeltsége e rendelet folytán (1923-ban, öt év után) müködni kezdett és sokoldalu tevékenysége közben természetesen házassági pereket is elbirál.

Amikor 1918 december havában Medjumurjét SHS csapatok szálták meg és megszünt ott a magyar állami fennhatóság, egyszerüen megszüntették a polgári házasságkötést és az állami anyakönyvvezetést. Közhirré is tették, hogy *ezentul ismét csak a pap előtt kell házasságot kötni*, ugy, amint azt a vallás előirja. Az állami anyakönyvvezetők müködése menten megszünt.

Azóta Medjumurje területén 1923-ig csakis egyházi házasságot kötöttek. Viszont 1918 végétől 1923-ig törvényszékünk nem lévén, a válópöröket is a járásbiróság intézte el. 1923 óta előfordul ugyan elvétve a polgári házasság, de csak kivételesen, amikor vallási akadály miatt a pap a feleket össze nem adhatja, ugyszólván mint szükségbeli polgári házasság, de a járás egész területén csak a járási hatóság fejénél, a sreski poglavarnál lehet a polgári házasságot megkötni. Az egyes községekben, vagy anyakönyvi kerületekben mindenütt hiányzik az állami anyakönyvvezető, a polgári tisztviselő, vagyis a házasság megkötésének szerve, ugyszintén nincs állami anyakönyv sem.

Ennek most már az a következménye, hogy egy olyan fontos jogtéren, mint aminő a házasság, a jogi állapot nem egyezik a tényleges állapottal, ami a világon talán páratlanul áll.

Az emberek a pap előtt kötnek házasságot, a biróság meg minden egyes vitás esetben kimondja, hogy ez a házasság nem házasság,

a házasság még csak nem is érvényes házasság, még csak nem is semmis házasság, hanem egyszerüen nemlétező házasság, már a törvény erejénél fogva, vagyis még csak birói itéletre sincs szükség annak megállapitása végett, hogy a házasság nem házasság és soha nem is volt házasság.

Cifra helyzet áll ebből elő. Csak néhány képecske:

A »házasság«-ból gyermek születik. A férfi elhagyja családját. Az asszony *nem követelhet a maga részére nőtartást, gyermeke részére pedig gyermektartási pert kell inditania*, mintha törvénytelen gyermek volna. Egy falusi korcsmai verekedésben agyonütötték a férjet. A büntetőbiróság fegyházra itéli a tetteseket, a megöltnek nejét pedig kártérítési követelésével polgári perutra utasitja. A polgári biróság előtt az asszonytól, aki eltartóját veszitette el, minden tartási kötelezettséget, mert az asszony házassága csak egyházi házasság, tehát az asszony nem felesége a megöltnek és igy tartást nem követelhet.

A 20 éves asszony egy vagy több gyermekével megjelenik a biróság előtt, hogy alperesként védekezzék. A biróság megállapitja, hogy *alperes kiskoru, mert csak egyházi házasságot kötött* és ez a férjhezmenetel nem tesz nagykoruvá, tehát az asszony atyja, vagy gyámja állhat csak helyette a biróság elé.

A »férj« meghal, van több gyermeke. Vagyona maradt, de az ági vagyon, szüleitől örökölte, tehát nem a gyermekei örökölnek, hanem a testvérei, vagy unokatestvérei, a gyermekek pedig ezektől a törvénytelen gyermeknek kijáró szükséges tartásdijat követelhetik csupán — a hagyaték értéke erejéig.

Az egyházi házasságot kötött köztisztviselő özvegye tulajdonképpen nyugdijat sem követelhet és lehetséges, hogy adott esetben ilyen tisztviselők hátramaradt családja minden támasz és segitség nélkül marad. SHS állampolgároknak »neje« és gyermekei állampolgárságukat, községi illetőségüket vesztik el.

A születések, házasságok és halálozások tanusitására nem kapni közhitelü anyakönyvi kivonatot (közokiratot) mert a felekezeti anyakönyvi bejegyzések csak magánfeljegyzések a törvény szerint, sőt a felekezetek nem is kötelesek anyakönyveket vezetni és igy

a hadköteles fiuk nyilvántartása is nehézségbe fog ütközni és teljességéhez is alapos kétség fog férni.

Az, hogy a hozomány körül milyen bonyodalom támad, a névhasználat jogossága milyen bizonytalan és mekkora a jogbizonytalanság annak következtében, hogy egyesek magánokiratokat készitenek ilyen házaspárok vagyoni viszonyainak rendezésére, holott házastársak közt sok esetben a jogügylet csak közjegyzői okirat formájában érvényes, továbbá, hogy a birák mily vérző szivvel hozzák meg törvénytisztelet parancsolta, de életduló itéletüket ily házassági és családjogi kérdésekben, az még mindig csak kisebb baj ahhoz képest, hogy

a férjek elkergetik a feleségüket, a nő elhagyja férjét, a nép nevet vagy boszankodik, de eddig sziklaszilárdnak tartott jogintézménybe vetett hite meginog

és lehet, hogy más téren is károsan ható szkepszis fog benne elhatalmasodni.

Most meg a kultnrharc és a vallásbéke felbomlása fenyeget. A polgári házasság, jórészt papiron, kötelező jogintézmény, tehát

az ügyészségnek bünperbe kell fognia azokat a lelkészeket, akik előzetes polgári kötés nélkül összeadják a párokat.

A medjumurjei hatóságok és elsősorban a biróságok sokszor, nagyon sokszor tettek felterjesztést a kormányhoz, orvoslást kérve, sürgetve. Hiába. Semmi sem mozdult, senki sem mozdult meg!

Nemsokára Medjumurjében olyan jogi zürzavar lesz, hogy senki sem fog a viszonyokon eligazodni. Bonyolult viszonynak papirostörvény keretébe való betolása pedig számos katasztrófára, önbiráskodásra és vérontásra fog vezetni.

Pedig a helyzet orvoslására elég volna akár egy paragrafus a költségvetési törvényben, ahol már annyi különféle sürgős rendezés talált helyet.

Ez a paragrafus igy hangozhatnék:

»A szombori kir. törvényszék csakoveci kirendeltsége területén 1918 december 24-től c § hatálybaléptéig kötött egyházi házasságok törvényesek és olyba veendők, mintha az 1894: XXXI. t. c. szerint tisztébee eljáró illetékes polgári tisztviselő előtt kötötték volna, hacsak a házasság bevett, vagy elismert vallás törvényei szerint érvényes, avagy nem az 1894: XXXI. t. c.-ben foglalt házassági akadály forog fenn.

Az előbb nevezett időközben kötött egyházi házasságokat nem létezőknek, vagy érvényteleneknek nyilvánitó birói itéletek jogerejét, ugyszintén a csakoveci és prelogi kir. járásbiróságoknak házasságot felbontó itéleteinek jogerejét, ha e § hatálybaléptéig jogerőre emelkedtek, e § nem érinti.«

Somlyó Zoltán:

Versek

Estém . . .

Feljött már az első csillag:
estém beköszönt.
Pislog már a kis olajos
lámpa odafönt.
Hüvös szellő ablakom már
meg-megzörgeti.
Elmult a nap, rőt árnyékát
már fölém veti.

Odakünn már kezdődik a
kutyacsaholás.
Valahol még patkót ver egy
szorgalmas kovács.
Még egy vonat is dübörög
a kertek felül . . .
De ilyenkor már sokkal jobb
üini igy belül.

A kuckóban ágyam mellé
csöndbe leülök.
Szemem nedves, de azért még
egy dalt fütyülök.
Szép csöndesen levetközöm,
Elnémul a szám.
Most már talán fölvehetném
halotti ruhám . . .

Ikrek . . .

Hazudj, hazudj csak! Száz hazugság
jogot ád a százegyedikre!
közös bölcsőben ring mosolyogva
az igazsággal, melynek ikre.

A lélek mélyiből kerültek
ők mindketten e világra,
két fegyver: két iszonyu nagy kés,
mely utunkat szabaddá vágja.

Anyja vagyunk e két ikernek:
emlőnkön át szivják a vérünk.
Belénkfogóznak jobbról-balról,
ha egy-egy keresztuthoz érünk.

Hol a tegnapot festik szépre,
hol szint adnak a ködös mának. —
És jaj, jaj, sem ehhez, sem ahhoz
nem lehet lennünk mostohának! . . .

Mielőtt
csillárt vásárol
tekintse meg raktáramat
KARLO KRAUSER
Városház épüle 095

zott el. Letekintett erre a pályára, ahol nagyon sok fiatalember sorakozott fel tornaruhában.

Megkezdődött a verseny.

Először birkozás volt. Morgó uramnak azonban nem tetszett, hogy matrácon birkoznak és magyarázta is a mellette ülő hölgynek, hogy a matrác az ágyba való és nem birkozóversenyre.

— De uram, — felelt a hölgy, — matrác nélkül a puszta földön nagyon megütnék magukat.

— Ugy is kell, — felelt Morgó uram, — vagy legyen birkozás, vagy ne legyen. Itt nem is érzi, akit a földhöz csapnak. Az igazi birkózás az, ha a földhözvágott nagyot nyekken.

Mikor vége volt a birkózásnak, Morgó nemzetes ur megnézte a programmot, melyet a pénztárnál a jeggyel együtt a kezébe nyomtak. A programmon ez állott:

Diszkósvetés.

Morgó Mackó nemzetes ur morfondirozott:

No, kiváncsi vagyok, hogyan dobják majd azt a diszes kost.

Azonban Morgó ur csalódott, mert nem diszes kost dobtak, hanem egy lapos tányérfélét. Morgóuram meg is jegyezte:

— Jó hogy ez nincs porcellánból, mert különben eltörne.

Aztán jött a gerelyvetés. Morgó uram emlékezett rá, hogy a medvecsalád krónikájában meg van irva, hogy mielőtt az emberek feltalálták a puskát, gerelyvetéssel gyilkolták a medvéket. Ezt meg akarta magának nézni. Hát biz ez nem tréfadolog. A gerely suhogva száll a levegőben és bizony megemlegeti, akit eltalál. Valahányszor egy-egy gerely a levegőben süvitett, Morgó ur mindig odakiáltott Muncurkónak:

— Bukjál le!

— Miért? — kérdezte Muncurkó?

— Hát azért, — sugta a fiának a nemzetes ur, — mert nem lehet tudni, hogy egy ilyen bolond gerely nem érzi-e meg hogy két medve nézi és nekünk repül.

Aztán jött a magasugrás és egyéb különböző verseny. Végül a futás következett. Muncurkó megszólalt:

— Papa, én ezeket mind le tudnám győzni.

Ugyanezt gondolta Morgó uram is és mikor kihirdették, hogy a versenyfutás következik, Morfó ur odaszólt Muncurkónak:

— De már abban mi is részt veszünk!

Muncurkónak is tetszett az ötlet. Mindjárt le is szaladtak a tribünről, egy csomó nézőtt félrelöktek, odarohantak a pálya közepére és odaállottak a versenyfutók közé a sorba.

Mit akarnak az urak? — kérdezte tőlük az egyik rendező.

— Futni akarunk.

— Maguknak nem lehet, — mondta a rendező.

— Miért?

— Azért, mert nem jelentkeztek annak idején a verseny előtt.

— Lári-fári, — kiáltotta a nemzetes ur, — ezt csak ürügyül mondják most, mert attól félnek, hogy mi is résztveszünk a versenyben, akkor legyőzzük a többieket.

Végül az egyik rendező igy szólt:

— Tegyünk ez egyszer kivételt és engedjük meg az uraknak a versenyt.

Erre a többi rendező is belenyugodott és Morgó uram és Muncurkó ott állottak a sorban a többi versenyzővel. Mikor aztán fölhangzott a jeltadó füttyszó, minden versenyző nekilátott a futásnak. Morgó uram és Muncurkó csakhamar az elsők voltak. Már a pálya közepén futottak, mikor egyszerre kutyaugatás hallatszott:

— Vau, vau, vau!

— Mordizomadta, — gondolta magában Morgó nemzetes uram, — ez ugyanolyan ugatás, mint minő a medvevadászatok idején szokta felverni az erdőt.

De azért rendületlenül tovább futottak. Ámde a kutyaugatás még dühösebben hangzott:

— Vau, vau, vauuuuu . . .

Ugyanakkor a közönség részéről orditották:

— Szoritsd! Ne hadd magad! Rajta! Rajta!

— Tyü, mordizomadta, — gondolta Morgó uram — ezek a lármázók még biztosan ránk uszitják a kutyákat. És ahol kutya van, ott biztosan lesz vadász is. Disznóság, előbb drága beléptidijat szednek, aztán vadászkutyákat és vadászokat hoznak ellenünk, nehogy elnyerjük az orruk elől a versenyt.

Morgó nemzetes uram aztán odafordult Muncurkóhoz és igy kiáltott feléje:

— Fuss, ahogy tudsz! Mentsed az életedet!

Nem is mondatta ezt magának kétszer. Morgó ur és ifja megfordultak és egyenesen nekiszaladtak a kapunak és kifutottak rajta. Mikor már kint voltak, hallják ám, hogy valaki

A SZERKESZTŐSÉG NAPLÓ vasárnapi ingyenmellékletе.
Budapest, 1927. február 27. 9

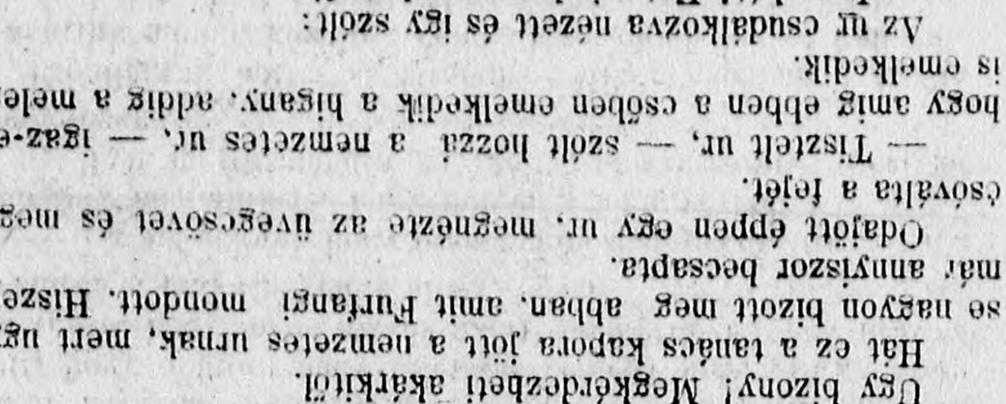

Morgó Mackó esete.

írta: Kubán Endre

Nemsokára egy üzlet előtt haladtak el. Az üzlet ajtaján nagy üvegcső lógott és az üvegcsében valami ezüstös dolog csillogott.

— Lássa nemzetes ur, — szólt a róka, — ez az instrumentum az oka annak, hogy olyan nagy a hősége. Az az ezüstszinü dolog a csőben higany és amig az emelkedik, addig minden növekszik a tortóság.

— Ne mondja? Hát ettől az üvegcsőtől és a higanytól függ, hogy melegebb, vagy hidegebb legyen?

Ugy bizony! Megkérdezheti akárkitől.

Hát ez a tanács kapóra jött a nemzetes urnak, mert ugy se nagyon bizott meg abban, amit Furfangi mondott. Hiszen már annyiszor becsapta.

Odajött éppen egy ur, megnézte az üvegcsövet és megcsóválta a fejét.

— Tisztelt ur, — szólt hozzá a nemzetes ur, — igaz-e, hogy amig ebben a csőben emelkedik a higany, addig a meleg is emelkedik.

Az ur csudálkozva nézett és igy szólt:

— Igaz hát! Ezt minden gyerek tudja.

— És ha a higany tőbbé nem emelkedik a csőben, akkor nem lesz nagyobb meleg?

— Természetesen, — felelt az ur és tovább ment.

Lám, ez egyszer mégis igazat mondott a róka. Morgó

világ

Beküldő: Ráth Manc, Tuzla

Beküldő: Szá leczky Sándor Sucotica

S Ő S

Beküldő: Robitsek Ibi

megismerkedni . . . — *Fritse Sári.* Legutóbbi üzenetek közt tételtem. Számreitvény helyett mást küldj be. Remélem hogy mát megbékültél. — *Robitsek Ibi.* Találtam köztük jót is. — *Biermann Ibolyka:* Neked is az a válaszom, ami Ibinek. — *Szádeczky Sándor.* Akadt a cosmagban nekünk való is. — *Mixich Irénke.* Igéretednek örülünk és szép lesz tőled, ha gyakrabban nézel be hozzánk. Az irásod nem is olyan rossz, ahogy te azt gondoltad. Egy szerb iskolába járó leánykától ugyan is dicséretes, hogy igy tud irni magyarul. A rejtvények kissé komplikáltak, bár van köztük jó is. — *Kelemen Lacika.* Ugy látom, hogy te még a tollforgatást nem tanultad, de annál szebb tőled, hogy már is hüséges fogyasztónk vagy. Csak szorgalmasan nézegesd a Habostortát, lelhetsz ott minden valami szépet. Grusss. — *Szalmári Ilonka és Ormós Manci.* Hogyne, csak küldjetek minél többet. Ha lesz közötte jó, azt lekőzőljük. A tanácsot majd megfogadjuk. — *Aufilov Józsika.* Nagyon könnyü mind a kettő. Nehezebbet küldj. A postát jobban ügyeld, minálig akad benne válasz.

Hol a ivadó? c. képtalány helyes megfejtését közli a jutalom *Kelemen Lacikának Odázci* és *Bicyer Zoltinak Novisad* jutott.

harsányán nevet. Visszanéztek és látták, hogy a sporttelep keritésén ott ül Furfangi Fülöp, a róka és az hahotázik.

— No, Mackó nemzetes ur, — kiáltott a ravasz róka röhögve, — maguk nyerték meg a versenyt, mert jobban futottak, mint a kutyák és a vadászok.

És a gazfickó abban a percben gunyosan kezdett kutyamódra ugatni. Morgó Mackó nemzetes uram most már látta, hogy mitől ijedt meg. Dühösen megfenyegette a rókát.

— Gyerünk vissza és fussunk tovább, — mondotta Muncurkó.

— Nem megyek, mert most már azok odabent is kinevetnének, amiért a rókától igy hagytuk magunkat becsapni.

Morgó Mackó az egész uton hazafelé azt hajtogatta, hogy kiporolja ő még egyszer a róka bundáját, de akkor, a mikor a róka is benne lesz.

— Pedig bizonyos, — mondotta végül, — hogy a versenyfutásban én lettem volna az első, te, Muncurkó pedig a második.

Számoljunk

Egy.
Jani iskolába megy.
Kettő,
Laci rossz volt, de jó lett ő.
Három,
Virágot szedünk a nyáron.
Négy,
Hazudozó sose légy.
Öt,
Iluska bokrétát köt.
Hat,
A kis cica elszaladt
Hét,
Az éjszaka de setét.
Nyolc,
Könyvvel teli a kis polc.
Kilenc,
Szorgalmas a kis Ferenc.
Tiz,
Legjobb ital: tiszta viz.

Aztán odament a pénztárhoz.

— Kérek két bilétát.

— Hová?

— Mordizomadta, de tréfás hangulatban van az ur. Hát az atlétikai versenyre. Csak gondolhatja, hogy a sporpályán nem kérek a szinházba jegyet.

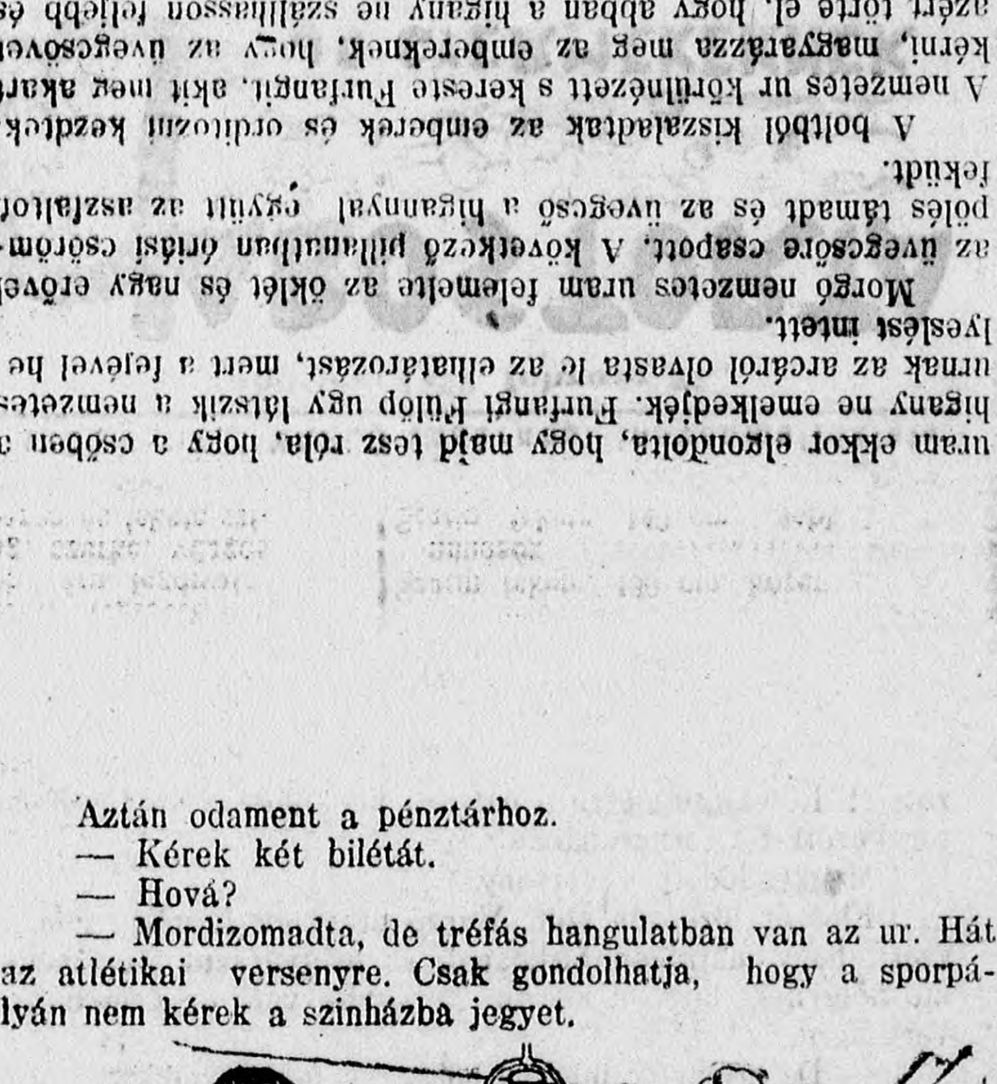

— Ne tessék viccelni, — kiabált a pénztáros, — hanem azt tessék megmondani, hogy melyik helyre, elsőre, másodikra vagy talán állóhelyre.

Morgó uram természetesen az első helyre váltott jegyet. Hiszen az egész erdőben ő az első és igy nem is mehet a városban se második helyre. Kicsit drága volt, de a tekintélyt meg kellett óvni.

A sportpályán egy nagy emelvényre vezették Morgó urékat. Azt mondták nekük, hogy ez tribün. Ott az első sorban mutattak nekik helyet. Jobbról-balról gyönyörüséges hölgyek ültek és Morgó nemzetes uram éppen azon gondolkozott hogy udvarolni fog nekik, amikor odalent trombitaszó hang-

uram ekkor elzondolta, hogy majd tesz róla, hogy a csóben a higany ne emelkedjék. Furfangi Fülöp ugy látszik a nemzetes urnak az arcáról olvasta le az elhatározást, mert a fejével he lyeslést intett.

Morgó nemzetes uram felemelte az öklét és nagy erővel az üvegcsőre csapott. A következő pillanatban óriási csörömpölés támadt és az üvegcső a higannyal együtt az aszfaltot lekütötte.

A boltból kiszaladtak az emberek és orditozni kezdtek. A nemzetes ur körülnézett s kereste Furfangit, akit meg akart kérni, maggyárázza meg az embereknek, hogy az üvegcsővel azért törte el, hogy abban a higany ne szállhasson felfelé és ne legyen még nagyobb hőség. Azonban Furfangi Fülöp nem volt sehol. Ügyláttszik hogy a zavarban észrevétlenül elszelelt.

A vége az lett, hogy az eltört üvegcsőért, amit az emberek hömérőnek neveztek, egy csomó pénzt kellett fizetni. De azért a melég mégse lett kevesebb.

— Furcsa, — töprengett a nemzetes ur, — az ismeretlen ur is azt mondta, hogy nem lesz több melég, ha a higany nem szál már föl és mégis melég van. Nagyon furcsa dolog ez, mordizomadta.

Huszonegyedik fejezet,

amelyben Morgó uramék atlétikai versenyen vesznek részt, de végül csúfosan megfutnak onnan.

Morgó Mackó nemzetes uram Mackóval az ucsán sétált, amikor hatalmas plakátokra lett figyelmes. A plakátokon az állott, hogy délután nagy atlétikai verseny lesz. Morgó uram nem tudta, hogy mi is az, és azért megkérdezett egy urat, a ki szintén a plakátok előtt állott.

— Ez azt jelenti, hogy összegyülnek az orszag lornászai s mindegyik megmutatja, hogy miben a legügyesebb.

— Tyü, mordizomadta, — szólt a nemzetes ur, — ezt mi is megnézzük.

Elhallgatak hát a sporttelepre. Mikor azonban a kapun be akartak menni, közölték velük, hogy előbb jegyet kell váltani és belépődíjat fizetni. Morgó nemzetes ur mélyatlankodott:

— Mordizomadta, az emberek pénzért mulogatják az ügyességüket. Bezzeg az erdőn ingyen látnátom a nyulat futni, a rókát ugrani, a mókust másni és a lorzot bikorni.

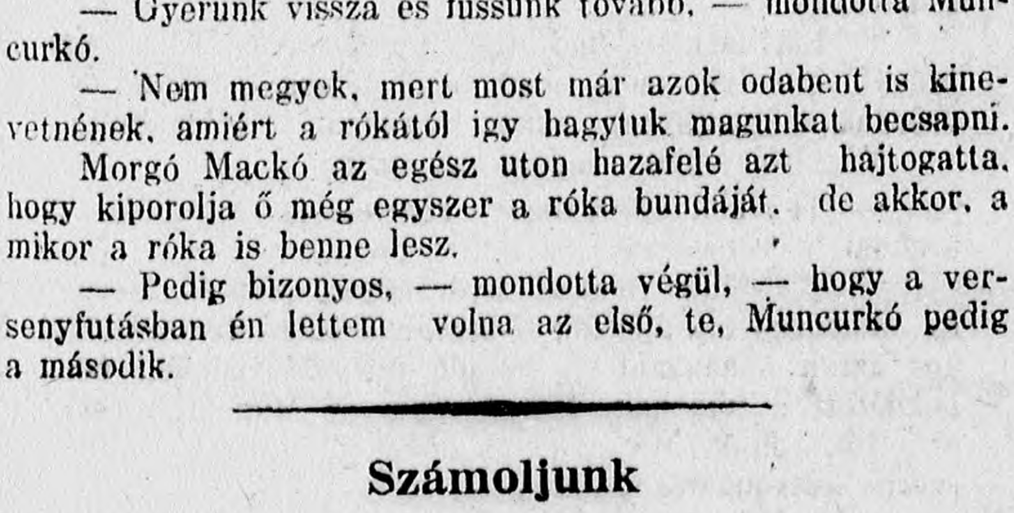

Reitvényeink helyes megfejtése a következő: Mindszentek, Nagyonnagyhaj, Szántan, Benn a bárány, kint a farkas, Nagyonnagyhaj, Szántan, Benn a bárány, kint a farkas, Bačkopetrovoselo kaptak.

Megfejtését a jutalmat *Szatmári Ilonka és Ürmös Manci* Bačkopetrovoselo kaptak.

Helyesen fejtették meg: Székely Imre és Gizi, Gottlieb Illuska, Kelemen Lajos, Eibenschütz Tibor, Perlesz Viktor, Handler Alfréd, Schmidt Tibor, Schwarz László, Welsz Gyuri Székér Imre, Pfliser György, Auflov Józsika, Wenninger Laci, Czobor Esztike és Erzsike, Kovács Manci, Schönbrunn Imre, Varica Ignjatović, Nikola Maširević, Wiener Frányó, Wolf Klárika, Kiskovács Margit, Gyurišić Irmuska, Fritse Sárika, Appel Iboly, Matasits József, Pristzai Irénke, Dolinz, Nagy Mihályné, Donáth Aranka, Hermann Bandi, Wolf Alis

Lalković az ország minden részében

Az ország minden lakósa, még a legtávolabbi vidéken is olcsón szerezheti be szükségletét az alanti olcsó árukból. Lalković postán küld bármely kis mennyiségü árut is, irásbeli vagy telefonrendelésre. 500 dináron felüli megrendeléseket bérmentesen eszközöl. Mintákat nem küld. Százszámra küldjük naponkint a postacsomagokat rendelőink legnagyobb megelégedésére. Aki még nem rendelt postán Lalkovićnál, okvetlenül tegyen próbarendelést, hogy megismerkedjék az olcsó és megbizható bevásárlási móddal. A megrendelés alkalmával pontos és olvasható címet kérünk. Lalković a legnagyobb és legolcsóbb üzlet az országban. Lalković már eddig is bebizonyitotta, hogy nála vannak a legolcsóbb árak és 1927. évre rekord kiárusitásokat rendez.

SELYEM ELŐNYÁRAK

Selyem maroken, 100 cm, fekete, fehér és minden szin 35.—
Kristályselyem, 80 cm, csak világos szinekben ..... 40.—
Nehéz, tisztaselyem pajet, 90 cm, fekete, sötétkék, barna, szürke ..... 50.—
Trikotin selyem, sürü, 100 cm, fekete, fehér és minden szin 65.—
Krepp de chine, nem átlátszó, 80 cm, tiszta selyem, csak világos szinekben ..... 65.—
Krepp de chine, legfinomabb, tiszta selyem, 100 cm, minden szinben ..... 75.—
Zsaponet, tiszta selyem, nehéz, fekete, fehér és minden szinben, 90 cm ..... 75.—

AZ IDEI SZEZÓN DIVATANYAGA

Kásmir-selyem, a legfinomabb tiszta selyem, gyönyörü anyag, fekete, fehér és minden más szin, 100 cm, csak.. 90.—
Nagyon divatos tisztaselyem krepp satin — fényes selyem 100 cm ..... 90.—
Krepp fazón, tiszta selyem, minden szinben, 100 cm .. 90.—
Kövenyselyem, 100 cm széles 90 és 140.—

TÉLI ÁRU FÉLÁRON

Velour de line, minden szinben, 140 cm ..... 70.—
Velour de line, kockás, 140 cm 70.—
Moldon-szövet, sürü, sötét szinekben, idősebb hölgyek részére, kockás, 140 cm ..... 70.—
Téli lóden-szövet női, férfi és gyermekruhára, nagyon erős, tiszta gyapju, 140 cm .... 60.—
Delin-szövet, tiszta gyapju, mintás, női ruhára, különösen házi ruhára, 80 cm .... 30.—
Flanell-szövet, tiszta gyapju, 100 cm, csak világos szinekben ..... 40.—
Alsóruhák, középminőségben, darabja ..... 40.—
ugyanaz, legsürübb minőségben ..... 50.—
Gyermekalsóruhák nagyság szerint .....25—45.—

VÁSZNAK

»Liljana« vászon No. 0, 75 cm, nagyon erős, métere ..... 8.—
Madopolan vászon 75 cm széles, nagyon erős, sürüszálu 10.50
30 méteres végekben ..... 300.—
Vászon 80 cm, minden célra alkalmas, középsürü ..... 12.—
30 méteres végekben ..... 340.—
Angolvászon finomszálu, superiol, 80 cm, sürü ..... 14.—
36 méteres végekben ..... 470.—
»Liljana« különlegesség, legerősebb, lenfogásu, 80 cm .... 14.—
30 méteres végekben ..... 390.—
»Liljana« mosóvászon, puha, finom, egyenesszálu, minden célra alkalmas, 80 cm .... 15.—
36 méteres végekben .... 500.—
90 cm egyesszálu, sürü, nagyon erős vászon ..... 15.—
36 méteres végekben ..... 500.—
80 cm »Liljana a la Rumburger« legfinomabb vászon, fényes, legsürübb szálu ..... 18.—
30 méteres végekben ..... 500.—
Batisztvászon vékony, selyemfényü, 90 cm 18.50

ALSÓNADRÁGVÁSZON ÉS GRÁDLI

Legerősebb sürü alsónadrágvászon 75 cm széles 12.50
30 méteres végekben .... 350.—

LEPEDŐVÁSZNAK

150 cm, a mi ismert »Dovlas Ljiljana« vásznunk ..... 20.—
150 cm széles, legerősebb »Liljana« vászon, sürü, puha, eddig 32 dinár, most ..... 24.—
180 cm finom vászon, tiszta, egyenes szálakkal, egyszemélyes paplanra ..... 36.—
Köppergrádli finom és erős vászon, 80 cm ..... 14.—
30 méteres végekben ..... 390.—
Atlaszgrádli csikos, legfinomabb 16.—
30 méteres végekben ..... 450.—
»Liljana« atlaszgrádli, selyemfényü ..... 18.—
Paplanlepedővászon kétszemélyre, 200 cm széles.... 32.—
200 cm »Liljana« kétszemélyes, legerősebb lepedővászon .. 36.—
200 cm legfinomabb lepedővászon »Liljana a la Rumburger«, selyemfényü ..... 48.—
220 cm lepedővászon »Liljana«, legerősebb, legnagyobb paplanra ..... 40.—
Fehér kockás damaszt asztalteritőre, 140 cm ..... 32.—
Asztalkendők ugyanugy mintázva ..... 11.—

PÁRNA ANGINÁK

Vörös, rózsaszin, kék és fehér, 80 cm. .....12, 16, 18.—

Bebizonyitott tény, hogy a **Ljiljana vászon** a legjobb minőségü és a legolcsóbb áru. A **Ljiljana vászon** védjegye törvényileg védve. Kizárólagos eladás az egész országra csak Lalkovićnál.

BARCHETOK

Plüssbarchet, 70 cm, sürü áru, szép szinekben .....10 és 12.—
Plüssbarchet, nagy mintákkal, jobb áru, 70 cm ..... 15.—
Velourbarchet, 70 cm, a legdivatosabb mintákkal, kiváló minőség ..... 17.—
Plüssbarchet szép szinekben, 80 cm széles ..... 18.—
Téli tusszor, frotirozott áru, teljesen pótolja a modern szöveteket, legszebb mintákkal, 75 cm ..... 25.—
Házibarchet, rózsa, piros, kék, csikos és sima, garantált mosható, 70 cm széles .... 12.—
Házibarchet, alsóruhának, garantált mosható, rózsa, vörös és kék csikos, 70 cm .. 16.—
Fehér flanell, finom ..... 22.—
Pickbarchet, fehér, 70 cm .. 16.—
Pickbarchet, 80 cm, legfinomabb ..... 25.—

KÜLÖNFÉLE

Téli marocain, gyönyörü szinekben, mosható, jakard, 100 cm széles, ezelőtt 50, most ..... 22.—
Amerikai sárgavászon 8.50, 11 és 13.—
Rolettazsávoly 100 cm széles, féllen ..... 20.—
Rolettazsávoly féllen, 120 cm széles ..... 30.—
Lenzsávoly 100 cm ..... 32.—
Lenzsávoly, 110 cm ..... 35.—
Lenzsávoly, 120 cm ..... 38.—
Matraczsávoly, 120 cm, féllen 32.—
Matraczsávoly, 120 cm, tiszta len ..... 36.—
Matraczsávoly, 120 cm, jakard, tiszta len, rózsa, lila, sárga, narancs, vörös és kék nagy mintákkal ..... 38.—
Ágygarnitura, mosható, rózsa, frész és kék ..... 260.—
Szövetgarnitura ..... 300.—
Jakardgarnitura ..... 360.—
Damaszigarnitura ..... 500.—
Gobelingarnitura, rips, legmodernebb szinek ..... 500.—
Mosó zefir, szép szinekben, 70 cm széles ..... 9.—
Fehér zefir, szép, csikos, szines, 75 cm ..... 12.—
Zefir, legerősebb, gyönyörü szinekben, 80 cm széles .... 15.—
A legfinomabb zefir, legszebb mintákkal, 80 cm széles .. 16.—
Selyempanama férfiingre gyönyörü szinekben, 80 cm.... 36.—

FÉRFISZÖVETEK

Gyapju Lodenszövet, 140 cm széles ..... 55.—
Félgyapju szövet, szürke, őszi áru, 140 cm ..... 58.—
Félgyapju szövet, nehéz, legerősebb, 140 cm ..... 82.—
Lodenszövet, sürü gyapju, sötét szinekben 130 cm .... 95.—
Angol férfiszövetek, legfinomabb téli áru, 140 cm..... 190.—
Sötétkék és fekete, legfinomabb férfiszövet, 150 cm 220 és 280.—
Férfiruha kellékek, 180, 250 és 280.—
Férfi télikabátra double szövet, két oldalas, 140 cm széles, 150 és 180.—
Lasztika legvastagabb fekete, barna, sötét, szürke, 140 cm széles ..... 180.—
Köpenybélés, 70 cm, sima, minden szinben .....16 és 20.—
Félselyem kabátbélésre, sima és gyönyörü világos szinekben, 80 cm széles ..... 40.—

NŐISZÖVETEK

Seviott, tiszta gyapju, 95 cm, minden szin, feketén kivül.. 24.—
Seviott, téli áru, nehéz, 100 cm széles, csak sötét szinek és fekete, métere ..... 40.—
Pupulinszövet, tiszta gyapju, minden szinben, 110 cm .... 55.—
Finom nehéz szövet, 110 cm, sima, minden szinben ..... 68.—
Marocain szövet, nehéz, téli áru, gyöyörü szinek, 110 cm 65.—
Kamgarn szövet, finom, női ruhára, 130 cm ..... 80.—
Tiszta gyapju gabardin minden szinben, 130 cm ..... 60.—
Kamgarn szövet, felöltőre és ruhára, legmodernebb szinekben, 140 cm ..... 115.—
Kasha tiszta gyapju, legmodernebb szövés és legmodernebb szinek, 130 cm ..... 130.—
Selyemgyapjuszövet, legmodernebb szinek, ruhára és felöltőre, 130 cm ..... 180.—
Nehéz »Moda« divatszövet, minden szinben ..... 180.—
Nagyon divatos Pull-Ower szövet, nehéz angol áru, téli sport kosztümökre és köpenyre, minden szinben, divatos mintákkal, 140 cm .. 200.—

TÉLIKABÁT ÉS KÖPÖNYEGANYAGOK

Csoja női kabátra, legjobb minőség, nehéz áru, legmodernebb szinekben, 140 cm .. 220.—
Selyem karakil, fekete és szines, 120 cm ..... 125.—
Sima silskin, finom gyapju, nehéz, 130 cm, fekete és szines ..... 200.—
Szilszkin bibret, legszebb és legmelegebb áru, legdivatosabb anyag, szürke, világos és sötét, barna és fekete szinekben, 130 cm széles ..... 360.—
Divatszilszkin tiszta selyem, fekete és minden szinben, most ..... 250.—
Selyemszilszkin sima, fekete, legfinomabb áru, 130 cm .. 280.—
mintákban, 130 cm ..... 400.—
Selyemsilskin »Valentino«, legnehezebb, érdekes szövéssel, szőrmeutánzat, fekete és szines, 130 cm. ..... 580.—

KÁVÉHÁZTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE

100 cm lenvászon, gyönyörü szinekben és mintákkal, asztalteritőre alkalmas, métere 20.—

ABROSZDAMASZT

Fehér damaszt, legfinomabb, selyem fényü, 140 cm, szép mintás ..... 55.—
Abroszdamaszt, szines, 150 cm, piros, kék és rózsa .. 35.—
Tiszta lendamaszt, piros, fehér és zöld szinekben, 140 cm széles ..... 50.—
Asztalkendők, fehér, darabja 9, 12, 15.—
Angle konyharuha, len, darabja 10.—
Anglé len, métere ..... 15.—
Etamin törülközők, kisebb .... 22.—
Etamin törülközők, nagyobb .. 28.—
Bolyhos törülközők, jó minőség ..... 35.—

CSIPKEFÜGGÖNYÖK MÉTERSZÁMRA

100 cm széles, métere ..... 18.—
120 cm széles, métere ..... 28.—
120 cm széles, finomabb, métere ..... 34.—
140 cm széles, métere ..... 40.—
140 cm széles, legfinomabb, métere ..... 48.—
Vitrázsok, mtrszámra 16, 18 és 25.—
Frotirszövet, 140 cm, nehéz, fehér, drapp és káro ..125—200.—

Szőnyegek méterszámra drapp alap vörös és zöld bordürrel, 65 cm széles, métere ..... 32.—
Szatin, fekete és szines, 80 cm széles ..... 15.—
Szatin fekete, 130 cm, középminőség ..... 25.—
Szatin, fekete, 140 cm, jobb minőség ..... 35.—
Szatin, fekete, 140 cm, legjobb minőség, olyan, mint az atlasz ..... 40.—
Szatin, szines, paplanra, gyönyörü fénnyel, 140 cm .... 35.—
legfinomabb, 160 cm ..... 50.—

KÉSZ TÜLLCSIPKEFÜGGÖNYÖK

Tüllsztorok darabonkint 100— 120.—
Tüllsztorok, finomabb ..180— 300.—
Kétszárnyu tüllfüggönyök 200— 500.—
Takarók két ágyra .....360—1200.—

Férfiingek fehér puplin selyem mellel, ami nagy reklámunk, minden számban darabja 58.—
Férfialsónadrág, legerősebb vászon, 35 dinár, legfinomabb grádliból darabja ..... 18.—

FÉRFIHARISNYÁK

Szines strapaharisnyák ..... 6.—
Szines, finomabb, erős ..... 9.—
Divat koverkot, finom ..... 12.—
Férfi »Vörös kules« pária .. 15.—
Férfi »Kék kules« pária .... 17.—
Férfi »Arany kules« pária ... 19.—
Férfi »Aranykules« flór, legfinomabb ..... 25.—
Selyemharisnya minden szinben ..... 25.—

NŐIHARISNYÁK

Fekete és szines erős, párja 8.—
Angol divatharisnyák, szürke drapp, reklámár ..... 10.—
Angol koverkot, szürke és drapp, dupla sarokkal .... 15.—
Flórharisnya minden szinben 25.—
Selyemharisnya, legerősebb.. 25.—
Selyemharisnya, finomabb .. 32.—

ZSEBKENDŐK

Férfizsebkendő szines, darabja 4.—
Férfi batiszt zsebkendő, legfinomabb ..... 7.—
Női batisztzsebkendő, fehér, legfinomabb ..... 5.—

Žarko Š. Lalković i Brat, Beograd

Főüzlet: Kralja Milana 69 Telefon 17-80

Fiók: Knez Mihajlova 34 Telefon: 28-05

Komlószáritó berendezéseket LEGUJABB SZISZTÉM SZERINT GYÁRT
BRAĆA GOLDNER Subotica Minden megrendelő ingyen tervet kap

Féláru utazás Budapestre és vissza, ugy a jugoszláv, mint a magyar vasutakon

Kiállitási igazolvány felmutatása mellett 1927. március 19—27. között

vizum nélkül

is átléphető a magyar határ. Ez esetben a vizum utólag Budapesten szerzendő be 50% árkedvezménynyel. E vizum két havi tartózkodásra jogosit.

Az Országos Mezőgazdasági Egyesület 1927 március 24-től 28-ig tenyészállat- és mezőgazdasági kiállitást rendez. Ez alkalomból

1927. március 13-tól április 6-ig

ugy a jugoszláv, mint pedig a magyar vasutakon féláru jeggyel lehet Budapestre és vissza utazni.

A kiállitásra utazóknak szabályszerü és magyarországi utazásra is érvényes SHS utlevéllel kell rendelkezniök. A vizumnélküli magyar beutazási kedvezmény, illetve az utólagosan beszerzendő féláru vizum, valamint a vasuti menetdijkedvezmények csak a kiállitási igazolványok birtokosai által vehetők igénybe.

A kiállitási igazolványok ára 80 dinárban van megállapitva és kaphatók a felkért vidéki SHS. Kereskedelmi Testületeknél, Pénzintézeteknél, Utazási és Utlevélhivatalnál és a **Beogradi Magyar Kereskedelmi megbizottnál** — Beograd, Palata Akademia, telefon 20—23, — ahol a kiállitás a vonatkozó minden közelebbi felvilágositás dijtalanul beszerezhető. (Válaszbélyeg mellékelendő.)

Azok, akik már 1927. március 19-ike előtt óhajtanak a féláru vasuti kedvezmény igénybevételével Budapestre felutazni és azok, akik nem akarnak a vizum utólagos beszerzésével Budapesten időt veszteni és annak utánna járni, a szabályszerő magyar beutazási vizum beszerzése végett utleveleiket a **Beogradi Magyar Kereskedelmi megbizotthoz** postán előzetesen is beküldhetik.

Vámteleken

49 lánc elsőrangu földbirtok eladó gazdasági felszereléssel

Bővebbet a kiadóhivatalban.

834

ELADÓ

1 nagyon jó állapotban lévő üzemképes 70 HP Dieselmotor (Gráci vagongyár gyártmánya)
1 nagyon jó állapotban lévő üzemképes 160 HP Dieselmotor (Schlick-Nikolson gyártmány)
1 nagyon jó állapotban lévő üzemképes 400 kg. óránkén i teljesitményü Lanz Mancheim-féle „Monarch"
1 nagyon jó állapotban lévő üzemképes 600x300 Lute - éle szimpla hengerszék, vasszekrényes
1 nagyon jó állapotban lévő üzemképes csövestengeri daráló, Lanz Mancheim-féle (gazdaságok részére alkalmas) megegyezés szerinti árban — motorok 2 évi részletre is. Üzemben bármikor megtekinthetők és azonnal átvehetők. — Felvilágositást nyujt:

ILONA MALOM
Kanizsár Testvérek Nova Kanjiža
(Bánát) S. H. S.

1517

Huzás március 7-én!
Sorsolás
2,000.000
dinárou felül
A SORSJEGYEK FELE OKVETLEN NYER!
Sorsjegyek 75, 150 és 300 dinár
Rend l. s telefon, távirat, levél és levelező lappal
GYETVAI szerencseüzletéből
BAČKA-TOPOLA
Nyereményk mutatá t a huzás után kü dők.

1745

REJTVÉNY

Magikus kocka

A A A A I I I I K K K L L L
M M M M O O O O S S

A fenti betükből öt betüs szavak alkotandók, a melyek jobbról-balra és felülről lefelé olvasva ugyanazt az értelmet adják és pedig:

1. Ipari vállalat, az utóbbi időben sok leégett.
2. Az ügyvédek ilyen jogról is beszélnek.
3. Falunak, városnak, országnak van.
4. Ilyensz nő volt Cleopatra.
5. Igy becézi a mamája a Miklóst.

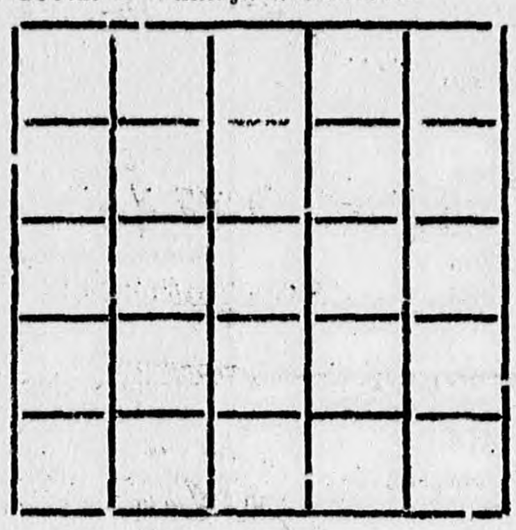

A mult vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Sok pénz is elfogyhat"

Helyesen megfejtették 35-en. Könyvjutalmat nyertek: Horváth Ferenc, Bogojevo, Felső piac. Boros Klári Novisad, Futoski put 21., Rózsás Józsefné Beograd, Hadjiprodanova u. 4.

KERESZTSOROS REJTVÉNY

A mult vasárnapi számban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vizszintes: 2. Évike, 5. Ádoma, 9. Ozon, 10. Áruda, 11. Duda, 12. Opera, 14. Eladó, 16. Árok, 18. Tan, 20. Suta, 23. Idomitó, 24. Eros, 26. Suba, 28. Tar, 30. Halál, 32. Zöm, 34. Apage, 36. Aroma, 38. Arató, 39. Udine, 40. Egere, 43. Uszik, 46. Lep, 47. Lélek, 48. Akó, 49. Irtó, 51. Azov, 52. Rivális, 55. Elad, 58. Áru, 61. Rasor, 63. Duala, 65. Igló, 66. Lovas, 67. Ráta, 68. Tejes, 69. Sakál.

Függőleges: 1. Ezer, 2. Enok, 3. Kár, 4. Erató, 5. Adeni, 6. Dal, 7. Adós, 8. Adat, 13. Eris, 15. Adós, 16. Ágota, 17. Odera, 19. Amely, 21. Utazó, 22. Aroma, 25. Operett, 27. Uranusz, 29. Apage, 30. Hátul, 31. Ladik, 33. Ömlik, 35. Gar, 37. Res, 40. Előre, 41. Epika, 42. Oltár, 44. Zavar, 45. Kórus, 50. Órás, 51. Asta, 53. Város, 54. Ludas, 56. Liga, 57. Drót, 59. Earl, 60. Ottó, 62. Ole, 64. Usa.

12 drb. pirostarka 1 ¾ éves tenyészképes
BIKA
ELADÓ TELBISZ ARTUR
VEL. KIKINDAI GAZDASÁGÁBAN
1707

Nagrada advokatima iz Subotice!

Uz dobru nagradu, neka se javi na donju adresu onaj gospodin advokat, koji je preduzeo tužbu protivu Dragutina Markovića četnika iz Beograda, koji je 1924. god dvaput izdao svoju parcelu, koja mu pripada kao četniku. Ista se parcela nalazi u ataru Bajmočke opštine, gde je i izvršio prevaru. Adresa: **Lazar N. Marinković Beograd,** Kolonija Ministarstva Saobraćaja br. 18.
1693

Jól bevezetett
rayon-képviselőt keresünk
Suboticára a gyarmatáru szakmából, elsőrendü idénytömegcikk eladására. Ajánlatok „Tüchtig" jeligére **Publicitas d. d. Zagreb** Gundulićeva ul. 11. cimre küldendők.
1593

SCHLICK-NICHOLSON
gép-, vagon- és hajógyár r. t.
BUDAPEST VI. VÁCI ut 45-47
Export iroda és raktár:
Beograd, Karadjordjeva ulica 101
Egyéb eladási helyek:
Subotica: „Mašina" Daničićev put 172
Vršac: Artur Zoffman Trg Kralja Petra 13

Gőzcséplőképletek, vetőgépek, traktorok, Diesel- és szivógáz motorok, gőzkazánok, gőzgépek félstabil lokomobilok, jéggyári és hütő berendezések, szivattyuk, vasszerkezetek, elevátorok, szállitóberendezések, vagonok, folyamhajók, uszályok stb.
1779

Royal Mail Line
Angol Királyi Postahajózási Vonal

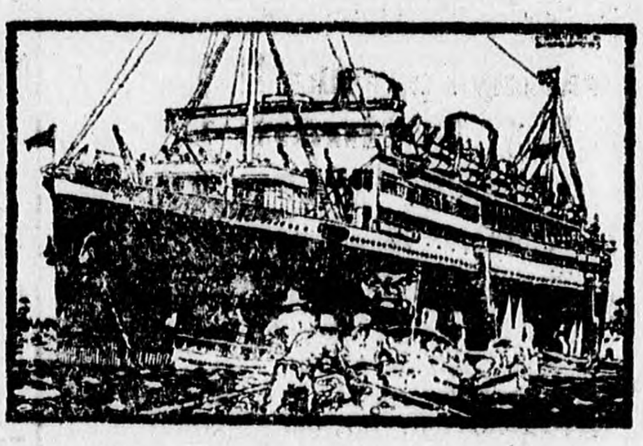

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Soupthamtonból Newyorkba és Kanadába Cherbourg—Liverpool—Soupthamton-ból Délamerikába
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires, Sanpaolo III. oszt. fülkék 2 és 4 ággya
Kényelmi Gyorsasági Biztonság
Jugoszláviai vezérképviselet:
Zagreb, trg I. Sz. 17.
Alképviseletek: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91. Ljubljana Kolodvorska 26. Vel. Bečkerek: Princese Jelena Obala br. 7. Sürgönycim: „Royma Ipac". Bosznia, Hercegovina és Dalmacia részére: Sreska Prometna Banka Sarajevo és Gružban. Sürgönycim: „Prometna Banka". Split: Diokleclianova obala 8. Metković: Ivo Verala. Sarajevo: Srpska Prometna Bank, táviratcim: Prometna Banka. Gruž: Kapetan Ivo Hagjija, táviratcim: Hagjija.
3169

GRAND HOTEL, POŽAREVAC (SZERBIA)
elegáns, ujonnan berendezett jóhirnevü
szálloda, étterem és kávéház
hosszabb szerződéssel, kedvező feltételek mellett **átadó.** — Bővebbet
Rácz Lajos szállodás, Požarevac
11983

Részletfizetésre adunk hitelképes egyéneknek mindenféle **szövet- és vászonárut**
„TEXTIL" kézműáruraktár Pašićeva ulica 7
1699

ÓRÁK és ÉKSZEREK RÉSZLETRE SUBOTICA, SOKOLSKA-U. 2.

LOKOMOBILOK
MOTOROK Diesel és szívógáz
GATTERER PINI és KAY
kompl. fürészek

kedvező fizetési feltételek

Braća Fischer
D. D.
ZAGREB,
Pantovčak 1 b.
5824

Háziasszonyok figyelmébe!
Olcsóbb, mint bárhol
Sphinx I-a koral és öntött
VASEDÉNYEK
kefék, szitáik, piaci utazó és papír
KOSARAK
virág és kézimunka állványok
METEOR-KALYHÁK
tűzhelyek és kályhalécek
LÁBTÖRLÓK
nagy vá asztékban
Ehrenfreund Géza
háztartási és konyhafelszerelési üzletében, Rudić u. 1

OLCSÓ
vizes uborka
1 kg. 5 dinár
savanyu paprika
1 kg. 8 dinár
Tisztán kezelt savanyított káposzta.
Az ECETGYARBAN
I. Vojnovićeva ul. 5. sz.
1100

Hölgyek és urak figyelmébe!
A legjobb, a legfontosabb és a legolcsóbb kiszolgálás hajfestés Oreal Hennával garancia mellett, parókakészítés, **babaklinika** az összes babafejek és alkatrészek leszállított árban lesznek kiárusitva. Babajavitások a legolcsóbb áron **Lauter János Subotica, Pašićeva ul.** Ugyanott egy nagy vaskályha és egy facsztergapadszer zámokkal eladó.

ELŐNYOMDÁT
MODERNÜL FELSZERELVE, LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
Leopold Sámuel
előnyomda berendezési gyára
4812 **Senta**

...LAUVEC
minden méretben legelőnyösebb áron
Drag. Obradović
gyári lerakata Beograd
Kr. Milana 31. (Uroševa Pivna ca)
Telefon 31—96. 9052

Pero Vujković Subotica
Strossmajerova ulica

Osijeki Vasöntőde és Gépgyár rt.
Osijek

MIELŐTT **KOMLÓSZÁRITÓT** VESZ
KÉRJEN TŐLÜNK ÁRAJÁNLATOT UJRENDSZERÜ

komlószáritónkról

NAGY TELJESITŐKÉPESSÉG, OLCSÓ ÁR, SZOLID KIVITEL

VEZÉRKÉPVISELŐ:

Reith Michael, Novi Futog

333

Hütőberendezések

jéggyárak, sörraktárak, éttermek és cukrászdák részére

Automata hütőszekrények

éttermek, kávéházak, magánháztartások részére

Ing. Temkin, Zagreb
Kukovićeva 10

Vadász Béla, Novisad
műszak üzlet

1665

KOMLÓZSINEG

Arató- és cséplőgépponyvák

minőség szerint kg.-ként **25.—** dinártól feljebb

Avram Schiff zsineg-, zsák- és ponyvanagykereskedőnél

NOVISAD — Telefon 403. — Kérjen árajánlatot — Távirat: Jutešif

Manilla kévekötöző

1000

Láncos meginjáró átalakitásához való acél és szürkeöntvények, McCormick aratógépekhez alkatrészek kismalmoknak használt de jókarban levő:

1 drb. 3-as Ganz hengerszék.
1 „ Eureka
1 „ kis tarár 2 tlörrel
2 „ Besser daratisztitó
1 „ ördögbocskor tisztitó pat. Graepel
1 „ kis dara és dercetisztitó
3 „ malomtriör 2 méteres
1 „ kötélkorong 5 kötélre 1650 mm.
1 „ furógép kézihajtásra
1 „ „ lábhajtásra
1 „ „ szijhajtásra
1 „ nagy kovács fujtató.

különböző transmissió csapágyak jutányos áron eladók
Schumacher Rudolf Fiai
STARI BECEJ 1594

Iparvállalat

mely 5 éve elsőranguan be van vezetve

közreműködő TÁRSAT keres

ki a vállalatot önállóan administrálni tudja és

kettőszázezer dinár tőkével rendelkezik.

Érdeklődések
SZÁNTO DEZSŐ
Subotica,
VII., Miloš Obilića 19.
kéretnek.
1316

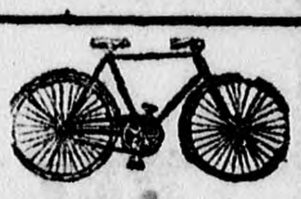

Kerékpárt, kerékpáralkatrészeket, külső és belső gummit, varrógépet, gramofont, gramofonlemezeket, footballabdát legolcsóbb áron szállit

Em. Fischer
Zagreb
Sudnička ulica 3/17.
Nagy képes árjegyzék 3 dinár evél bélyeg ellenében ingyen és bé mentve 1572

Hentesáruk
legolcsóbbak és legizletesebbek, valamint friss marha-, borju- és sertéshusok kaphatók
SZABADOS-
nál, hentes és mészáros
Gradska kuća. 1581

HADNAGY
asztalosmester készit épületmunk t. Festett butorok áll nő raktára.
Javitásokat vállal. **SUBOTICA**
Petrogradska ul. 6
1575

Kellemes meleg szoba vagy üzlethelyiség! **Prima felsőszilézlai (porosz) szén** fütésével! Kályha darabos — üzemi darabos, pormentes porosz szén, továbbá **tüzifa** valamint hasitott és fürészelt tölgy **szőllőkaró a leg,utányosabban** **„Ignis“ Wirth** tüzelőanyagkereskedésnél **Subotica** Iroda: **Agina ul. 13.** — Telefon 503. **A suboticai vasuti rakterüle emről porosz szén, tüzifa prompt bármely állomásra!** 1778

CHRYSLER AUTOMOBILOK

4 és 6 cilinderrel

Typus: 50, 60, 70 és 80

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

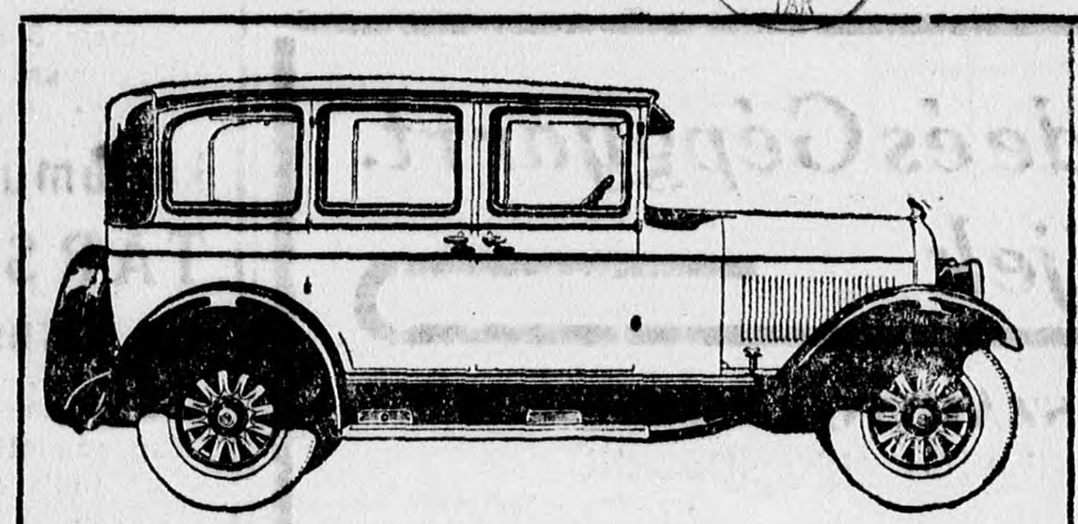

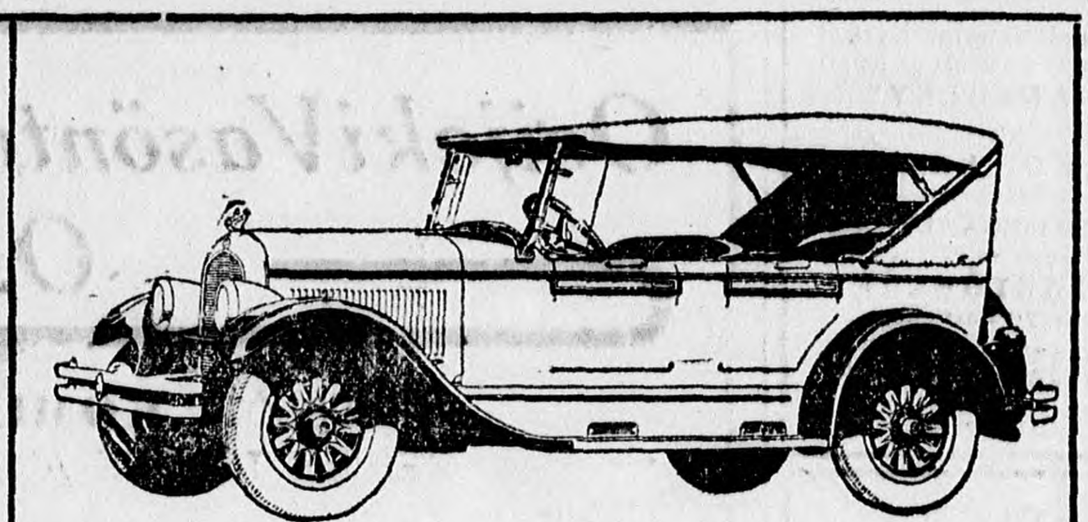

Vezérképviselő az S. H. S. államok részére

W. H. SMYTH - BEOGRAD

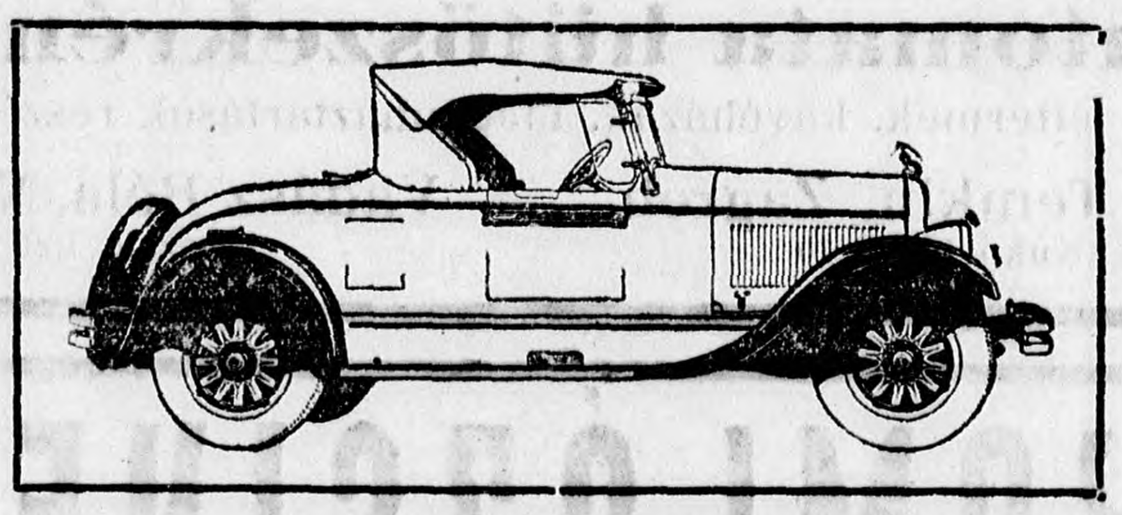

KÉPVISELŐK

Subotica: Weigand & Co. Paje Kujundžića 4.
Novisad: »Autocar« Trifkovićev trg 5.
Osijek: »Autostroj« Desatičina 27.
Zagreb: »Motorcar« Martićeva 12.